

บทที่ 4

ผลการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษากิจการที่พักอาศัยโฮมสเตย์ ณ บ้านท่าคา อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม ผู้วิจัยได้มีการรวบรวมข้อมูลทั้งปฐมภูมิ ทุตติภูมิ ในหัวข้อต่างๆ ได้แก่ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจพื้นที่ ออกแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนและเจ้าของบ้านที่เข้าร่วมทำโฮมสเตย์ ซึ่งข้อมูลทั้งหมดผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมไว้ 4 ส่วนด้วยกันดังนี้

4.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของตลาดน้ำท่าคาและชุมชนท่าคา เป็นการรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิซึ่งประกอบไปด้วยดังนี้

- 4.1.1 ประวัติความเป็นมา
- 4.1.2 ที่ตั้งและขนาด
- 4.1.3 ลักษณะภูมิประเทศ/ ภูมิอากาศ
- 4.1.4 สภาพสังคม/ การปกครอง
- 4.1.5 สภาพเศรษฐกิจ
- 4.1.6 การคมนาคม

ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงรูปแบบที่อยู่อาศัย การบริหารจัดการ และความคิดเห็นจากนักท่องเที่ยว ซึ่งแสดงในหัวข้อดังนี้

4.2 ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงรูปแบบที่อยู่อาศัย

- 4.2.1 ข้อมูลสรุปการเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัย หลังปี 2543
- 4.2.2 ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัย ทั้งหมด 11 หลัง

4.3 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่อยู่อาศัยโฮมสเตย์

- 4.3.1 โครงสร้างองค์การบริหาร
- 4.3.2 การจัดการด้านการตลาด
- 4.3.3 การจัดกิจกรรม และแหล่งท่องเที่ยว
- 4.3.4 การจัดการด้านกายภาพ (โฮมสเตย์และสิ่งอำนวยความสะดวก)
- 4.3.5 การจัดการด้านการเงิน
- 4.3.6 การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม
- 4.3.7 ชีตความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว

4.4 ข้อมูลความคิดเห็นจากนักท่องเที่ยว

- 4.4.1 จำนวนนักท่องเที่ยวในปี พ.ศ.2548-2549
- 4.4.2 ข้อมูลพื้นฐานของนักท่องเที่ยวที่ได้จากแบบสอบถาม

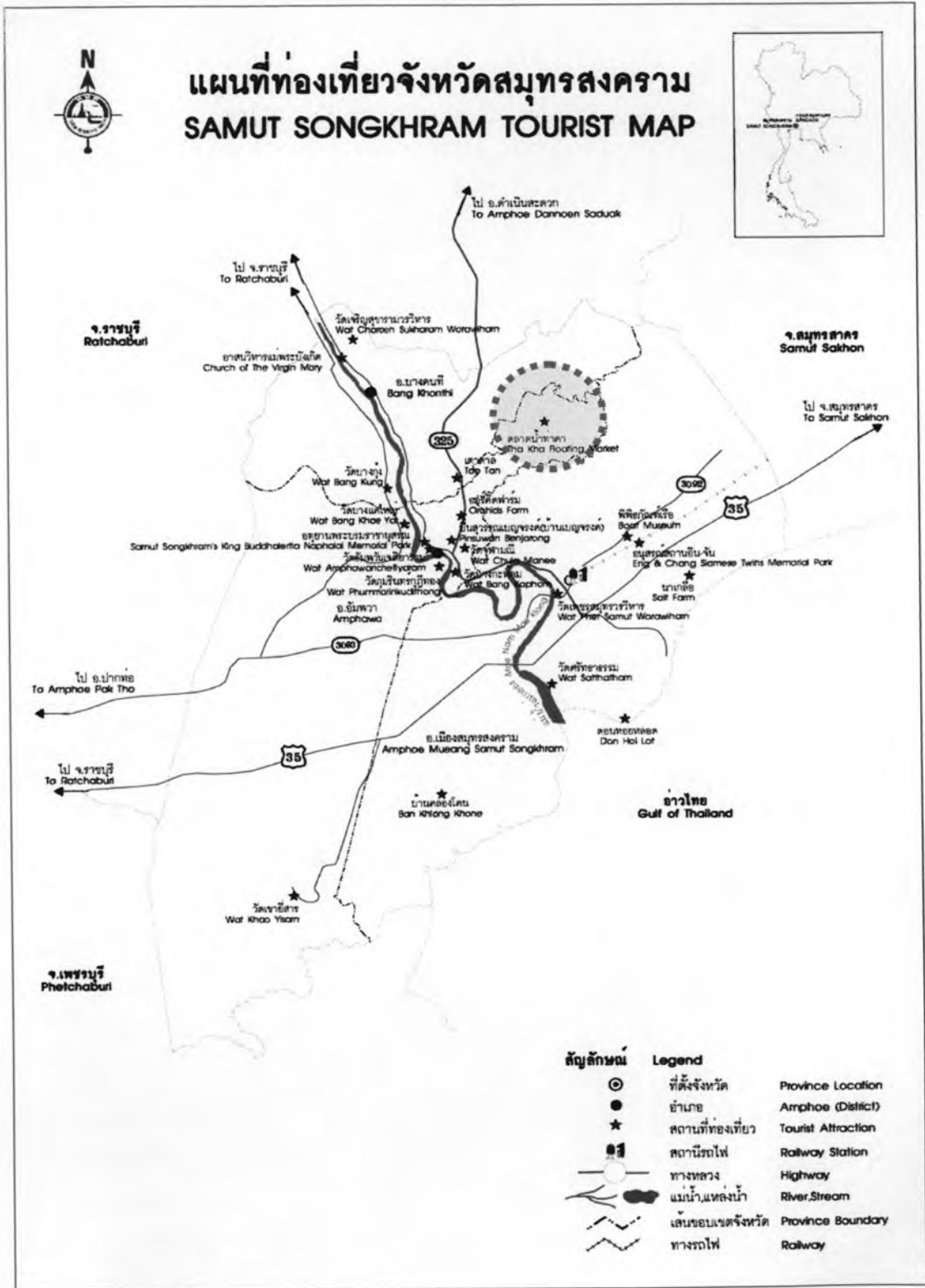
4.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของตลาดน้ำท่าคาและชุมชนท่าคา

เมืองสมุทรสงครามสร้างขึ้นเมื่อใดไม่ปรากฏหลักฐาน เดิมเข้าใจว่าเป็นแขวงหนึ่งของราชบุรี เรียกว่า "สวนนอก" ต่อมาในสมัยกรุงศรีอยุธยาต่อเนื่องกับสมัยกรุงธนบุรี จึงแยกจากราชบุรี เรียกว่า "เมืองแม่กลอง" สมุทรสงครามมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ในช่วงที่สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชสถาปนากรุงธนบุรีเป็นราชธานี พม่าส่งกองทัพผ่านเข้ามาถึงบริเวณตำบลบางกุ้ง พระเจ้าตากสินมหาราชทรงรวบรวมผู้คนสร้างค่ายป้องกันทัพพม่าจนเข้าศึกพ่ายแพ้ไป ณ บริเวณค่ายบางกุ้ง นับเป็นการป้องกันการรุกรานของพม่าเข้ามายังไทย ครั้งสำคัญในช่วงเวลานั้น

จังหวัดสมุทรสงครามเป็นจังหวัดเล็กๆที่อยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานคร ใช้เวลาเดินทางประมาณชั่วโมงกว่า ลักษณะการท่องเที่ยวที่ได้สัมผัสกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม ไม่ว่าจะเป็นอาชีพการทำสวนผักผลไม้ การเกี่ยวน้ำตาลมะพร้าว หรือ เที่ยวชมตลาดน้ำท่าคาที่ยังคงสภาพตลาดนัดแบบชาวบ้านชาวสวนของชุมชนริมคลอง ห่างจากกรุงเทพมหานคร ไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ประมาณ 65 กิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 416 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 0.08 ของพื้นที่ทั้งประเทศ ซึ่งเป็นจังหวัดที่เล็กที่สุดในประเทศไทย ประกอบด้วย 3 อำเภอ คือ อำเภอเมืองสมุทรสงคราม อำเภออัมพวา และอำเภอบางคนที

เดิมจังหวัดสมุทรสงครามเรียกว่า เมืองแม่กลอง เป็นจังหวัดที่มีขนาดเล็กอยู่ติดชายทะเล มีแม่น้ำแม่กลองไหลผ่าน ประชาชนส่วนใหญ่มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะใหญ่ ๆคือ วิถีชีวิตชาวสวน และวิถีชีวิตชาวประมง มีความอุดมสมบูรณ์ของแผ่นดิน ประกอบด้วยมีคลองน้อยใหญ่มากกว่า 300 สาย นอกจากนี้มีลำคลองใหญ่น้อยมากมาย แยกจากแม่น้ำแม่กลอง 338 คลอง ลำประโดง 1,947 ลำประโดงกระจายอยู่ทั่วพื้นที่ ทำให้ผลิตผลจำพวกผลไม้มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับ ความสำคัญของจังหวัดมีทั้งเรื่องประวัติศาสตร์ โดยเฉพาะต้นราชวงศ์จักรี ศิลปวัฒนธรรม สภาพทางธรรมชาติและมีวิถีชีวิตแบบไทยๆ ชาวสมุทรสงครามมีความเรียบง่าย ดำรงชีวิตอยู่ด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น สภาพวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม ของชาวสมุทรสงครามเป็นการพึ่งพาธรรมชาติเป็นหลัก โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการประยุกต์ ใช้ประโยชน์จากสภาพทางธรรมชาติเพื่อการดำรงชีวิต ปัจจัยหลักมาจากสภาพที่เป็นเมืองสามน้ำ คือ มีทั้ง น้ำจืด น้ำกร่อย และน้ำเค็ม ดังนั้นแบบแผนการตั้งถิ่นฐานเป็นชุมชน การทำมาหากิน ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ จึงตั้งอยู่บนรากฐานในเรื่องน้ำ โดยทางตอนบนทำสวนผลไม้และสวนเตยเพราะน้ำจืด มีการขุดลอกลำประโดงเพื่อเพิ่มเนื้อที่สำหรับแม่น้ำออกไป ส่วนบริเวณที่ทำสวนมะพร้าวและน้ำตาลมะพร้าว คือ ทางตอนกลาง เพราะน้ำกร่อยจะให้น้ำตาลมาก และเมื่อถึงฤดูน้ำหลากยังสามารถปลูกข้าวในร่องสวนได้ ส่วนทางตอนล่างของจังหวัดที่อยู่ติดทะเลเป็นน้ำเค็ม จึงทำนาเกลือ ทำป่าโกงกางเผาถ่าน นากุ้ง และประมงทะเลจึงเห็นได้ว่าเรื่องน้ำ เป็นเรื่องหลักที่ภูมิปัญญาของชาวบ้านได้กำหนดแบบแผนชีวิตขึ้น ให้สอดคล้องกัน และยังรวมไปถึงสภาพและปัจจัยทางธรรมชาติของพื้นที่ ที่สะท้อนออกมาเป็นระบบนิเวศชุมชนที่สอดคล้องกัน

ภาพที่ 4-1 แผนที่ท่องเที่ยวจังหวัดสมุทรสงคราม

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลท่าคา, 2549.

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้ทำการวิจัยจะทำการศึกษาเรื่อง การจัดการที่อยู่อาศัยโฮมสเตย์ ณ บ้านท่าคา อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม ข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยได้รวบรวมไว้ดังต่อไปนี้

การศึกษาข้อมูลขั้นพื้นฐานของตลาดน้ำท่าคาและชุมชนท่าคา ทำให้ผู้ศึกษาได้ทราบถึง ความเป็นมาของตลาดน้ำท่าคาและชุมชนท่าคาในอดีตจนถึงปัจจุบัน สภาพความเป็นอยู่ ลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมรวมทั้งสิ่งแวดล้อม และที่มาของการพัฒนาส่งเสริมตลาดน้ำท่าคาให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยว ข้อมูลพื้นฐานเหล่านี้เป็นการรู้จักและเข้าใจสภาพชุมชนในภาพรวมเบื้องต้น เพื่อช่วยในการพิจารณา มาเป็นประเด็นในการวิจัยครั้งนี้ ข้อมูลพื้นฐานของตลาดและชุมชนมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1.1 ประวัติความเป็นมา

ชุมชนตลาดน้ำท่าคาตั้งอยู่บริเวณคลองพันลา หมู่ที่ 2 บ้านคลองศาลา ตำบลท่าคา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งมีคลองท่าคาเป็นคลองสายสำคัญของหมู่บ้านที่พาดผ่านกลางหมู่บ้านในแนวทิศตะวันออกตะวันตก โดยมีคลองย่อยอื่นๆ เชื่อมต่อกันอันได้แก่ คลองพันลา คลองสวนทุ่ง คลองขุนเจ๊ก เป็นต้น การมีคลองต่างๆ ไหลผ่านทำให้ชุมชนหมู่ 2 มีลักษณะพิเศษ คือ การเดินทางของชาวบ้านนั้นนิยมเดินทางโดยใช้เรือเป็นพาหนะ แม้ว่าหน่วยงานราชการได้ทำถนนลาดยางเพื่อความสะดวกของคนในหมู่บ้านแล้วก็ตาม ลักษณะการตั้งบ้านเรือนอยู่อาศัยของประชากรบริเวณตำบลท่าคา ส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กันในลักษณะเครือญาติ จะตั้งบ้านเรือนอยู่บริเวณริมแม่น้ำลำคลอง เหมือนวิถีชีวิตชาวไทยทั่วไปในอดีตที่นิยมตั้งบ้านเรือนอยู่ริมน้ำเพื่อความสะดวกในการใช้น้ำอุปโภคบริโภค และใช้เป็นเส้นทางคมนาคม พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน อาศัยแรงงานกันในหมู่พี่น้องในการทำเกษตร

นอกจากคลองจะเอื้อให้ชาวบ้านนิยมเดินทางโดยใช้เรือแล้ว ยังช่วยรักษาความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนไว้ได้อย่างดี มีมาเป็นเวลากว่าร้อยปี นั่นคือ ตลาดน้ำท่าคา ที่ชาวบ้านเรียกกันว่า ตลาดนัดท่าคา ชุมชนตลาดน้ำท่าคายังมีความเป็นชุมชนสูงมาก ชาวบ้านต่างมีความสามัคคีเอื้อเฟื้ออาทรต่อกัน

ชุมชนบ้านหมู่ 2 เป็นหมู่บ้านเก่าแก่ยาวนาน ระยะเวลาการตั้งหมู่บ้านไม่สามารถระบุได้แน่นอนว่าเริ่มมีผู้คนตั้งบ้านเรือนอาศัยอยู่เมื่อใด จากการที่หมู่บ้านมีเรื่องเล่าถึงประวัติเหตุการณ์เสด็จประพาสของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) จึงทำให้ทราบว่าหมู่บ้านนี้มีอายุไม่น้อยกว่า 100 ปี หลักฐานยืนยันถึงเหตุการณ์ ปรากฏเป็นคำบอกเล่าของผู้สืบเชื้อสายของบุคคลที่มีโอกาสรับเสด็จรัชกาลที่ 5 และหลักฐานยืนยันอันเป็นสิ่งของพระราชทานต่างๆ อาทิ ไม้เท้า รูปพระฉายาลักษณ์และดวงตรา เป็นต้น

เดิมตลาดน้ำท่าคาเป็นตลาดบกมาก่อน แม้ค้าจะขนส่งสินค้าจากเรือขึ้นไปแลกเปลี่ยนสิ่งของกัน เช่น แลกมะละกอกับอ้อย แลกมะละกอกับปลาทุ แต่หลังจากเมื่อเริ่มมีการแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างแม่ค้าจากทางเพชรบุรี ซึ่งนำอาหารทะเลมาแลกเปลี่ยนกับผักผลไม้ การแลกเปลี่ยนสินค้าจากทะเลกับผลไม้ที่ปลูกในสวนจึงเปลี่ยนตลาดบกไปเป็นตลาดน้ำ เนื่องมาจากความลำบากต่อการขนย้ายสัมภาระ เพราะต้องขนถ่ายจากบนบกมาลงเรือ จึงเปลี่ยนสถานที่นัดพบจากบนบกมาเป็นทางเรือ เพื่อช่วยกันขนถ่ายสินค้าระหว่างกัน โดยเรือที่นำสินค้ามาแลกเปลี่ยนนั้นมีที่มาจากทั้งตำบลท่าคาและบริเวณใกล้เคียง

เอกลักษณ์ของตลาดน้ำท่าคาที่ยังคงรักษาไว้ได้อย่างดี คือ การกำหนดเวลาของการมีตลาดน้ำที่เรียกกันว่า "นัด" เดิมนั้นในเดือนเดือนหนึ่งจะมีนัดอยู่ 6 ครั้ง ได้แก่วันขึ้น 2 ค่ำ ขึ้น 7 ค่ำ ขึ้น 12 ค่ำ แรม 2

ค้ำ แรม 7 ค้ำ และแรม 12 ค้ำ เพราะเป็นเรื่องของน้ำขึ้น น้ำลง และเหตุผลที่กำหนดให้มีการค้าขายในวันเหล่านี้เนื่องมาจากการค้าขายในวันเหล่านี้ก็จะเพราะมีความสอดคล้องกับนัดของตลาดน้ำอื่นๆ ซึ่งจะมีการกำหนดนัดในวันก่อนหน้านี้ เช่นนัดบางปิ่นในวันขึ้น 1 ค้ำ ขึ้น 6 ค้ำ ขึ้น 11 ค้ำ แรม 1 ค้ำ แรม 6 ค้ำ และแรม 11 ค้ำ นัดปากคลองดอนจะทำการเปิดตลาดช่วง 6 โมงเช้าถึง 8 โมง นัดท่าคาทำการเปิดตลาดช่วง 7 โมงครึ่งถึงประมาณบ่ายโมง ในวันขึ้นและวันแรม 2 ค้ำ 7 ค้ำ 12 ค้ำ นัดอัมพวา นัดเกาะแก้วนัดบางไทรและนัดบางจากมีนัดในวันขึ้นและวันแรม 3 ค้ำ 8 ค้ำ และ 13 ค้ำ

4.1.2 ที่ตั้งและขนาด

ตำบลท่าคา ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของศาลากลางจังหวัดสมุทรสงครามห่างจากกรุงเทพมหานครตามเส้นทางถนนธนบุรี- ปากท่อ หรือ ถนนพระราม 2 เป็นระยะทางประมาณ 78 กิโลเมตร ห่างจากศาลากลางจังหวัดสมุทรสงครามประมาณ 15 กิโลเมตร และห่างจากที่ว่าการอำเภออัมพวา ประมาณ 10 กิโลเมตร เนื้อที่ ตำบลท่าคา มีเนื้อที่ประมาณ 9 ตารางกิโลเมตร หรือ 5,631 ไร่

พื้นที่ตำบลท่าคา มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ต่างๆดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลจอมปลวก ตำบลดอนมะโนรา
- ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลบางช้าง
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลบางกระบือ
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลคลองเขิน ตำบลนางตะเคียน

ภาพที่ 4-2 แสดงที่ตั้งของต.ท่าคา

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลท่าคา. 2549.

พื้นที่ที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโฮมสเตย์ของหมู่ที่ 2 บ้านคลองศาลา ตำบลท่าคา อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสงคราม มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ต่างๆ ดังนี้

ทิศเหนือจดหมู่ 1 บ้านคลองมะขวิด

ทิศใต้จดหมู่ 6 บ้านคลองผู้ใหญ่ป้อ

ทิศตะวันออกจดหมู่ 4 บ้านคลองวัดมณีสวรรค์

ทิศตะวันตกจดหมู่ 10 บ้านคลองบางกึ่ง

ภาพที่ 4-3 แสดงที่ตั้งบ้านท่าคลองศาลา

ที่มา: องค์การบริหารส่วนตำบลท่าคา, 2549.

4.1.3 ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ

พื้นที่ทั่วไปเป็นที่ราบลุ่ม มีลำคลองน้อยใหญ่เชื่อมต่อกันมาก สภาพดินเป็นดินเหนียวปนทราย เหมาะสำหรับการเกษตร อากาศมีความชุ่มชื้นอยู่เสมอ เนื่องจากอยู่ใกล้อ่าวไทยและได้รับอิทธิพลจากลมทะเล ในฤดูหนาวไม่หนาวจัด ฤดูร้อนไม่ร้อนจัดโดยอุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 28 องศาเซลเซียสตลอดปี

4.1.4 สภาพสังคมและการปกครอง

ผู้คนที่อาศัยอยู่ที่นี้ส่วนใหญ่เป็นคนไทยภาคกลาง มีคนจีนมาตั้งถิ่นฐานอยู่บ้างเล็กน้อย ในช่วงแรกสันนิษฐานว่ามีบ้านเรือนตั้งอยู่ไม่มากนัก ภายหลังจึงมีการอพยพมาตั้งบ้านเรือนของคนถิ่นอื่น เช่น จากคนที่อยู่อำเภอเมือง และจังหวัดใกล้เคียง เช่น ราชบุรี เพชรบุรี มีทั้งอพยพมาอยู่อาศัยและได้ทำการแต่งงานกับ

คนในชุมชนท่าคา ประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ รองลงมา คือ ชาวไทยเชื้อสายจีน ผู้นับถือศาสนาคริสต์และอิสลามมีเล็กน้อย

1) จำนวนประชากร

บ้านคลองศาลามีจำนวนประชากรจำนวนประชากรทั้งหมด 522 คน แบ่งออกเป็น ชาย 262 คน หญิง 290 คน มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 146 หลังคาเรือน โดยมีนางอุไร สีเหลือง เป็นผู้ใหญ่บ้านของชุมชนบ้านคลองศาลาแห่งนี้ (ข้อมูล ณ เดือนเมษายน พ.ศ. 2549 กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย

การศึกษา

- โรงเรียนประถมศึกษา	จำนวน 2 แห่ง
- โรงเรียนมัธยมศึกษา	จำนวน 1 แห่ง
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	จำนวน 1 แห่ง
- ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน	จำนวน 4 แห่ง

2) สถาบันและองค์กรทางศาสนา

- วัด/ สำนักสงฆ์	จำนวน 2 แห่ง
- ศาลเจ้า	จำนวน 2 แห่ง

3) สาธารณสุข

- สถานีอนามัยประจำตำบล/ หมู่บ้าน	จำนวน 2 แห่ง
----------------------------------	--------------

4) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

- สถานีตำรวจ	จำนวน - แห่ง
- ป้อมตำรวจชุมชน	จำนวน 1 แห่ง
- สถานีดับเพลิง	จำนวน - แห่ง

4.1.5 สภาพเศรษฐกิจ

1) การประกอบอาชีพ

การประกอบอาชีพดั้งเดิมของชาวบ้านในยุคก่อนนั้นมีการทำนาปรังเป็นหลัก โดยเริ่มดำนาในฤดูหนาวเดือนหนึ่ง เดือนสอง ร่วมกับการปลูกไม้เตี้ยซึ่งเป็นพืชล้มลุก เช่น มันสำปะหลัง หัวไชเท้า การปลูกยาเส้น แต่อาชีพดังกล่าวได้สูญหายไปเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงทางสภาพแวดล้อม จากการที่น้ำเค็มได้ล้นเข้ามาตามคลองทำให้ปลูกพืชผลต่างๆ เช่นเดิมไม่สามารถทำได้

การที่น้ำเค็มจากทะเลเข้าสู่คลองท่าคานั้น เป็นเพราะการสร้างเขื่อนศรีนครินทร์ที่จังหวัดกาญจนบุรีในปีพ.ศ.2522 เมื่อเริ่มเก็บกักน้ำในปีแรกจึงไม่มีน้ำไหลลงมาปลายแม่น้ำคอยไล่ น้ำเค็มจากทะเลไม่ให้ขึ้นมาได้ ปีแรกที่มีการสร้างเขื่อน น้ำเค็มจึงลุดคืบมาจนถึงจังหวัดราชบุรี เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว ชาวบ้านท่าคา จึงได้รับความเดือดร้อนในการทำเกษตรกรรม ทำให้ชาวบ้านหันมาปลูกสวนมะพร้าว ซึ่งเป็นต้นไม้ที่มีความคงทนต่อสภาพความเค็มของดินที่เสีย จึงได้กลายเป็นอาชีพหลักของชาวบ้านมาจนถึงปัจจุบัน และยังคงมีการนำเอามะพร้าวมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์น้ำตาลจากมะพร้าว ปัจจุบันยังมีการตั้งเตาตาลอยู่หลายแห่ง

ในปัจจุบันสภาพเศรษฐกิจโดยรวมของตำบลท่าค้ำขึ้นอยู่กับภาคเกษตรกรรม รองลงมาเป็นภาคอุตสาหกรรม โดยทั่วไปประชาชนในตำบลท่าค้ำเป็นเกษตรกรชาวสวน อาทิเช่น สวนมะพร้าว ฝรั่ง ลำไย ลิ้นจี่ รองลงมาคืออาชีพรับจ้างทั่วไป และรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม นอกจากนี้แล้วยังมีอาชีพอื่นๆ อีกเช่น รับราชการ พนักงานบริษัทเอกชน เป็นต้น ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตรคือ ปลูกพืชล้มลุกทุกชนิด ที่มีชื่อมาก ได้แก่ หอม กระเทียม พริกสด พริกแห้ง ปลูกข้าวโพด ถั่วลิสง ถั่วเหลือง ถึงฤดูกาลทำนา ก็จะปลูกข้าวในท้องร่อง บนหลังร่องจะปลูกพืชล้มลุกต่างๆ และทำยาจืด (ยาจืด เป็นพืชที่มีลักษณะคล้ายยาสูบ ใช้ใบมาหั่นแล้วล้าง นำไปเกลี่ยบนแผงไม้ตากแดดให้แห้ง จะได้ยาจืดเป็นฝอยสีน้ำตาลอ่อน ไม่ฉุน มีกลิ่นหอมเล็กน้อย ใช้กินกับหมาก) ส่วนพืชอื่นจะมีการเก็บเกี่ยวตามฤดูกาล สินค้าทั้งหลายของชาวบ้านจะมีพ่อค้าแม่ค้ามาซื้อถึงบ้าน มีสินค้าส่วนหนึ่งที่ชาวบ้านนำไปขายและเปลี่ยนกับสินค้าชนิดอื่นที่นัดทำนบท่าค้ำ เป็นชื่อเรียกในสมัยนั้น ชาวบ้านที่อยู่ใต้ทำนบลงไปจะนำเอาน้ำตาลมะพร้าว (น้ำตาลปึก) และของทะเล มาขายแลกเปลี่ยนกับชาวบ้านที่อยู่เหนือทำนบท่าค้ำที่มีพวกผักสด ผลไม้ พริก หอม กระเทียม กันเป็นประจำ

2) รายได้

การดำเนินการของกลุ่มต่างๆ ในหมู่บ้านทำให้ประชาชน สมาชิกกลุ่มของหมู่บ้านมีรายได้เฉลี่ยประมาณ 26,270 บาท ต่อ คน/ปี (ที่มา : อบต.ท่าค้ำ พ.ศ.2549.)

4.1.6 การคมนาคมมายังตลาดน้ำท่าค้ำและชุมชนท่าค้ำ สามารถเดินทางได้หลายเส้นทาง ดังนี้

• เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว

ใช้เส้นทางตามทางหลวงหมายเลข 325 สายสมุทรสงคราม – ดำเนินสะดวกบางแพ เริ่มจาก กม.ที่ 28 ของถนนเพชรเกษม ผ่าน อ.บางแพ และ อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี ไปยัง อ.บางคนที จ.สมุทรสงคราม จนถึงหลักกิโลเมตรที่ 32 เลี้ยวทางแยกวัดเกาะแก้ว จะมีทางแยกเข้าวัดเทพประสิทธิ์ เลี้ยวขวาจากแยกเข้าไปประมาณ 5 กม. ตามถนนลาดยางตลอดเส้นทาง

• เดินทางโดยรถโดยสารประจำทาง

1. บริษัทขนส่ง จำกัด เปิดบริการเดินรถจากกรุงเทพฯ – สมุทรสงคราม ทุกวัน จากสถานีขนส่งสายใต้ ถนนบรมราชชนนี

2. รถตู้โดยสารประจำทาง สายอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ – สมุทรสงคราม มีบริการทุกวัน ที่จุดรถตู้ต้นทางที่อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ จุดได้ทางด่วนเส้นทางไปถนนพหลโยธิน และที่จุดรถตู้ปลายทางที่ อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม จะจอดใกล้กับตลาดสดทางรถไฟใน อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม

เดินทางไปยังตลาดน้ำด้วย รถสองแถวโดยสารประจำทางสายวัดเทพประสิทธิ์ (วัดเทพประสิทธิ์ – ท่าค้ำ - ดอนสาม) ซึ่งมีบริการทุกวัน ที่จุดรถสองแถวสายวัดเทพประสิทธิ์จะจอดอยู่เยื้องกับธนาคารนครหลวงไทย สาขาสมุทรสงคราม ในอ.เมือง จ.สมุทรสงคราม

• เดินทางโดยรถไฟรถดีเซลรางออกจากสถานีรถไฟวงเวียนใหญ่ทุกวัน สายวงเวียนใหญ่ – มหาชัย แล้วข้ามเรือข้ามฟากแม่น้ำท่าจีน ไปต่อรถไฟที่สถานีบ้านแหลม จ.สมุทรสงคราม ไปลงที่สถานีรถไฟแม่กลอง ต่อจากนั้น เดินทางไปยังตลาดน้ำท่าค้ำได้โดยรถสองแถวโดยสารประจำทางสายวัดเทพประสิทธิ์

- เดินทางโดยเรือรับจ้างเหมาลำ สามารถเหมาเรือรับจ้างล่องมาตามลำคลองได้หลายเส้นทาง เช่น จากคลองดำเนินสะดวกมายังคลองท่าคา เป็นต้น

เนื่องจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติยังมีความสมบูรณ์ พร้อมทั้งชุมชนมีความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน และยังคงความเป็นวิถีชีวิตชาวบ้านแบบเดิมๆ จึงทำให้ นางอุไร สีเหลือง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 2 ตำบลท่าคา เกิดความคิดที่จะรวมตัวกลุ่มชาวบ้านเพื่อจัดทำที่พักอาศัย แบบ Home Stay ตั้งแต่ปี 2543 เป็นต้นมา ซึ่งเป็นการบุกเบิกการทำ Homestay ตั้งแต่ช่วงแรกๆ พร้อมทั้งภายใต้การสนับสนุนของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โดยสร้างจุดขายในการท่องเที่ยวผ่านการใช้บ้านทรงไทยที่เป็นสัญลักษณ์ ชมวิถีชีวิต วัฒนธรรม ชาวบ้านแบบดั้งเดิม พร้อมกับรับสมัครชาวบ้านเข้าร่วมโครงการ จนถึงปี 2549 ชุมชนมีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 146 หลังคาเรือน แต่มีชาวบ้านเข้าร่วมทั้งหมด 11 หลัง (7 หลังปัจจุบันดำเนินการอยู่ แต่ 4หลังเพื่อสำรองรับนักท่องเที่ยว) จึงเป็นที่น่าสนใจ ทำให้ผู้วิจัยทำการศึกษา รูปแบบทางกายภาพมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร และผลจากการรวบรวมข้อมูลซึ่งแสดงดังต่อไปนี้

4.2 การเปลี่ยนแปลงรูปแบบที่อยู่อาศัย

ผู้วิจัยได้ทำการเป็นรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงรูปแบบที่อยู่อาศัย โดยการสัมภาษณ์เจ้าของบ้านพักโฮมสเตย์ สอบถามถึงเหตุผลในการเปลี่ยนแปลง ปัญหาที่พบขณะทำการเปลี่ยนแปลง และทำการสำรวจโดยการวัดพื้นที่แต่ละหลัง ซึ่งแสดงในหัวข้อดังนี้

4.2.1 ข้อมูลสรุปการเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัย หลังปี 2543

4.2.2 ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัย ทั้งหมด 11 หลัง

4.2.1 ข้อมูลสรุปการเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัย หลังปี 2543

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมผลการเปลี่ยนแปลงรูปแบบที่อยู่อาศัยโฮมสเตย์ของบ้านท่าคา อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม ตั้งแต่เดือนตุลาคม-ธันวาคม 2549 ได้ทำการสำรวจพื้นที่โฮมสเตย์ทั้งหมด โดยการสัมภาษณ์เจ้าของบ้าน พร้อมกับทำการสังเกตภาพก่อน และหลังการเปลี่ยนแปลงปี 2543 พร้อมทั้งถ่ายภาพที่พักอาศัยโฮมสเตย์ปัจจุบัน ซึ่งหมู่บ้านท่าคาได้เปิดที่พักอาศัยเพื่อการท่องเที่ยวในเชิงนิเวศตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 เป็นต้นมา หลังจากที่มีการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้เข้ามาในหมู่บ้านท่าคา ผลการสำรวจพบว่า หมู่บ้านท่าคามีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 146 หลังคาเรือน แต่ชาวบ้านได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกโฮมสเตย์จำนวน 11 หลังคาเรือน คิดเป็นร้อยละ 7.53 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่น้อยมาก แต่มีความพร้อมในการรับนักท่องเที่ยวเพียง 7 หลัง ส่วนที่เหลือ 4 หลังนั้นไม่มีความพร้อมแต่ถ้าหากว่ามีจำนวนนักท่องเที่ยวเข้ามาเป็นจำนวนมากในเวลาเดียวกัน เกินกว่าบ้านพักโฮมสเตย์ 7 หลังที่จะรับได้ ที่เหลือ 4 หลังจะทำการเตรียมให้กับนักท่องเที่ยวโดยการสัมภาษณ์เจ้าของบ้านพักโฮมสเตย์ทั้งหมด ในการวิจัยครั้งนี้ทำให้ผู้วิจัยค้นพบจากการสำรวจพบว่า การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพมี 4 ลักษณะคือ

- 1) **ไม่มีการเปลี่ยนแปลง** คือ ไม่มีการต่อเติม หรือ ไม่มีการปรับปรุงส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารเลย
- 2) **เปลี่ยนแปลง** คือ ไม่มีการรื้อส่วนของอาคารเดิมทิ้ง แต่ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงประเภทการใช้สอยส่วนของอาคาร
- 3) **ปรับปรุง** คือ การปรับปรุงส่วนอาคารเดิมที่มีพื้นที่ใช้สอยเดิมให้ดียิ่งขึ้น
- 4) **ต่อเติม** คือ การก่อสร้างพื้นที่ใช้สอยใหม่เพิ่มเติมจากพื้นที่ใช้สอยอาคารเดิม

ผลการสำรวจเป็นดังต่อไปนี้

จากตารางที่ 4-1 พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัย มีจำนวน 10 หลัง คิดเป็นร้อยละ 91 ส่วนอาคารที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงนั้นมีจำนวน 1 หลัง คิดเป็นร้อยละ 9 ซึ่งเป็นอาคารหลังใหม่ที่สร้างขึ้น ลักษณะอาคารเป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก ส่วนอาคารที่มีการเปลี่ยนแปลงเป็นเพราะว่า ลักษณะอาคารเป็นอาคารไม้ส่วนใหญ่ แต่อาคารส่วนใหญ่มีอายุการใช้งานกว่า 100 ปี เริ่มผุพังตามอายุการใช้งาน จึงมีการซ่อมแซมและปรับปรุงตามสภาพของที่พักอาศัย เพื่อความปลอดภัยของสมาชิกคนในบ้าน และความสวยงาม จากตาราง เจ้าของสมาชิกโฮมสเตย์มี 2 หลัง ซึ่งเป็นคน คนเดียวกัน การอยู่อาศัยของบ้านนั้น จำนวนสมาชิกภายในบ้านได้อาศัยทั้ง 2 หลัง สลับเปลี่ยนกัน

ตารางที่ 4-1 สรุปการเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยโฮมสเตย์ หลังปี 2543

หลังที่	ชื่อเจ้าของบ้าน	ไม่มีการเปลี่ยนแปลง	มีการเปลี่ยนแปลง
1	นายจรูญ เจือไทย		/
2	นายทวีป เจือไทย		/
3	นายลออ บุญชาติ		/
4	นางมาลี วงศ์ประสิทธิ์		/
5	นส.บังเอิญ ปถมสาคร		/
6	นายทรัพย์ ผ่องเพชร		/
7	นายจรูญ เจือไทย	/	
8	นายนิมิต กุลขลา		/
9	อาจารย์ศิริ ธรรมสวัสดิ์		/
10	นายสุพจน์ ศรีประเสริฐ		/
11	นางณัฐวรรณ เกกิงผล		/
รวม(หลัง)		1	10
ร้อยละ		9%	91%

ที่มา : แบบสอบถาม, ตุลาคม 2549.

ลักษณะการปรับเปลี่ยน จากการสำรวจพบว่า เจ้าของบ้านได้ทำการเปลี่ยนแปลงประเภทการใช้สอยของบ้านได้แก่พื้นที่โถง เปลี่ยนแปลงเป็นพื้นที่นอนสำหรับนักท่องเที่ยว จำนวน 10 หลัง คิดเป็นร้อยละ 91 ส่วนสิ่งที่ทำการต่อเติมมากที่สุดคือ การต่อเติมห้องน้ำ ห้องส้วม มากที่สุดมีจำนวน 6 หลัง คิดเป็นร้อยละ 55 ห้องนอนทำการต่อเติมมีจำนวน 3 หลัง คิดเป็นร้อยละ 27 พื้นที่พักผ่อน พบว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลงมีจำนวน 11 หลัง คิดเป็นร้อยละ 100 พื้นที่ห้องครัวพบว่าการต่อเติม 2 หลัง คิดเป็นร้อยละ 18 ห้องเก็บของมีการต่อเติม 1 หลังคิดเป็นร้อยละ 1 และระเบียง พบว่ามีการต่อเติม 1 หลัง คิดเป็นร้อยละ 9 แสดงในตารางที่ 4-2

ตารางที่ 4-2 สรุปการการปรับเปลี่ยน หลังปี 2543

หลังที่	ชื่อเจ้าของบ้าน	สิ่งที่ทำการปรับเปลี่ยน																											
		ห้องโถง				ห้องนอน				พื้นที่พักผ่อน				ห้องครัว				ห้องเก็บของ				ห้องน้ำ-ส้วม				ระเบียง			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
1	นายจตุณ เจือไทย		/			/				/				/	/							/				/			
2	นายทวีป เจือไทย		/			/				/				/								/				/			
3	นายลลอ ปุ่นชาติ		/			/				/				/			/					/							/
4	นางมาลี วงศ์ประสิทธิ์		/						/	/				/				/								/			
5	นส.บังเอิญ ปถมสาคร		/			/				/					/			/						/		/			
6	นายทรัพย์ ผ่องเพชร		/						/	/				/				/				/				/			
7	นายจตุณ เจือไทย	/				/				/				/				/				/				/			
8	นายนิมิต กุลชลา		/						/	/				/				/							/	/			
9	อาจารย์ศิริ ธรรมสวัสดิ์		/			/				/				/				/						/		/			
10	นายสุพจน์ ศรีประเสริฐ		/			/				/				/				/							/	/			
11	นางณัฐวรรณ เกกิงผล		/			/				/				/				/							/	/			
รวม(หลัง)		1	10	0	0	8	0	0	3	11	0	0	0	8	0	1	2	10	0	0	1	2	0	3	6	10	0	0	1
ร้อยละ		91%				27%								18%				9%				55%				9%			

ที่มา : จากการสำรวจ, ตุลาคม 2549.

- 1 หมายถึง ไม่มีการเปลี่ยนแปลง คือ ไม่มีการต่อเติม หรือ ไม่มีการปรับปรุงส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารเลย
- 2 หมายถึง เปลี่ยนแปลง คือ ไม่มีการรื้อส่วนของอาคารเดิมทิ้ง แต่ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงประเภทการใช้สอยส่วนของอาคาร
- 3 หมายถึง ปรับปรุง คือ การปรับปรุงส่วนอาคารเดิมที่มีพื้นที่ใช้สอยเดิมให้ดียิ่งขึ้น , 4 หมายถึงต่อเติม คือ การก่อสร้างพื้นที่ใช้สอยใหม่เพิ่มเติมจากพื้นที่ใช้สอยอาคารเดิม

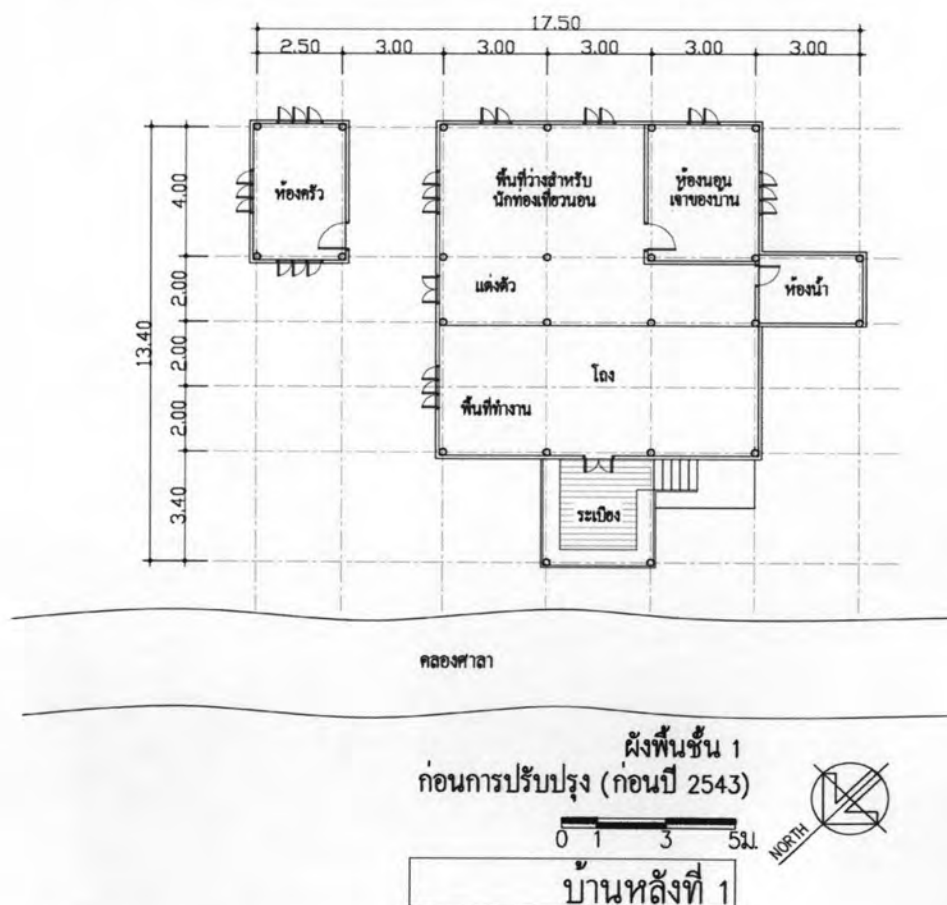
4.2.2 ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัย ทั้งหมด 11 หลัง

การเก็บรวบรวมข้อมูลเรื่องรายละเอียดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่พักอาศัยโฮมสเตย์ ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ จากสมาชิกโฮมสเตย์ทั้งหมด 11 หลัง และได้ทำการสังเกตภาพ บันทึกภาพ เพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้น ผู้วิจัยจึงทำการแสดงแผนผังที่อยู่อาศัยก่อนปี 2543 และหลังปี 2543 ซึ่งได้จากการสัมภาษณ์ และถ่ายภาพ ปัจจุบัน แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงที่ผู้วิจัยได้ค้นพบในครั้งนี้ พร้อมกับภาพประกอบ และอธิบายหลังการปรับปรุงของแต่ละหลัง ซึ่งแสดงรายละเอียดดังต่อไปนี้

หลังที่ (1) บ้านเลขที่ 51/2 หมู่ 2 ต.ท่าคา อ.อัมพวา เจ้าของบ้าน นายจรรยา เจือไทย อายุ 72 ปี ผู้วิจัยพบว่า **มีการต่อเติมห้องครัว และห้องน้ำ ห้องส่วนบริเวณด้านข้างบ้าน**

1.บ้านนายจรรยา เจือไทย ก่อนการปรับปรุง (ก่อนปี 2543)

ภาพที่ 4-4 แสดงผังก่อนการปรับปรุงที่อยู่อาศัยของบ้าน นายจรรยา เจือไทย

ที่มา : จากการสำรวจโดยผู้วิจัย, ตุลาคม 2549.

ก่อนการปรับปรุง (ก่อนปี 2543)

เจ้าของบ้าน นายจรรยา เจือไทย
อายุ อายุ 72 ปี
บ้านเลขที่ 51/2 หมู่ 2 ต.ท่าคา อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม
กรรมสิทธิ์ที่ดิน เช่าพื้นที่
สถานภาพ สมรส
อาชีพ เกษตรกร, เป็นประธานชุมชนกลุ่มกองทุนหมู่บ้านท่าคา (ประธานโฮมสเตย์)
จำนวนสมาชิกในบ้าน 4 คน
ตารางที่ 4-3 รายละเอียดจำนวนสมาชิกในครอบครัวนายจรรยา เจือไทย

ลำดับ	เพศ		อายุ	ชื่อ	อาชีพ	ความสัมพันธ์	สถานภาพ	
	ช	ญ					โสด	สมรส
1	/		72	นายจรรยา เจือไทย	เกษตรกร	สามี		/
2		/	68	นางเจิญญา เจือไทย	เกษตรกร	ภรรยา		/
3	/		36	นายสุธี เจือไทย	เกษตรกร	ลูก		/
4	/		33	นายวีรชัย เจือไทย	พนักงานบ. เอกชน	ลูก	/	

ที่มา : แบบสอบถาม, ตุลาคม 2549.

ระยะเวลาที่พักอาศัย 45 ปี

ลักษณะอาคาร

เป็นบ้านเดี่ยวชั้นเดียว รูปแบบสถาปัตยกรรมเรือนไทยภาคกลาง อาคารก่อสร้างมาแล้วเป็นระยะเวลาประมาณ 120 ปี ลักษณะอาคาร 2 หลังติดกัน ยกใต้ถุนสูง เพื่อใช้พื้นที่เก็บเรือ เก็บของ และป้องกันน้ำท่วม บริเวณด้านหน้าอาคารเดิมเป็นระเบียบซึ่งมีขนาดเล็ก ทางเจ้าของบ้านจึงได้ทำการปรับเปลี่ยนให้เป็นมุขซึ่งมีขนาดใหญ่ขึ้น เดิมห้องครัวอยู่ภายนอกบ้าน เนื่องจากการทำครัวส่งผลทำให้กลิ่นเข้าบ้าน ฝาผนังเดิมเป็นฝาขัดแตะ หลังคามุงด้วยจากแต่เนื่องวัสดุจากเป็นวัสดุที่มีอายุการใช้งานสั้น จึงได้ทำการปรับเปลี่ยนเป็นกระเบื้องสังกะสีแทน บริเวณด้านหน้าอาคารติดกับคลองศาลา ส่วนบริเวณด้านหลังติดกับสวนมะพร้าว

โครงสร้างอาคาร

ใช้ไม้เป็นโครงสร้างทั้งหมด

พื้นที่ใช้สอย

- พื้นที่โถง - ห้องนอนเจ้าของบ้าน - พื้นที่ทำงาน
 - ห้องครัว - พื้นที่สำหรับพักผ่อน - ห้องเก็บของ
 - ห้องน้ำ 1 ห้อง - ระเบียง

สาธารณูปโภค

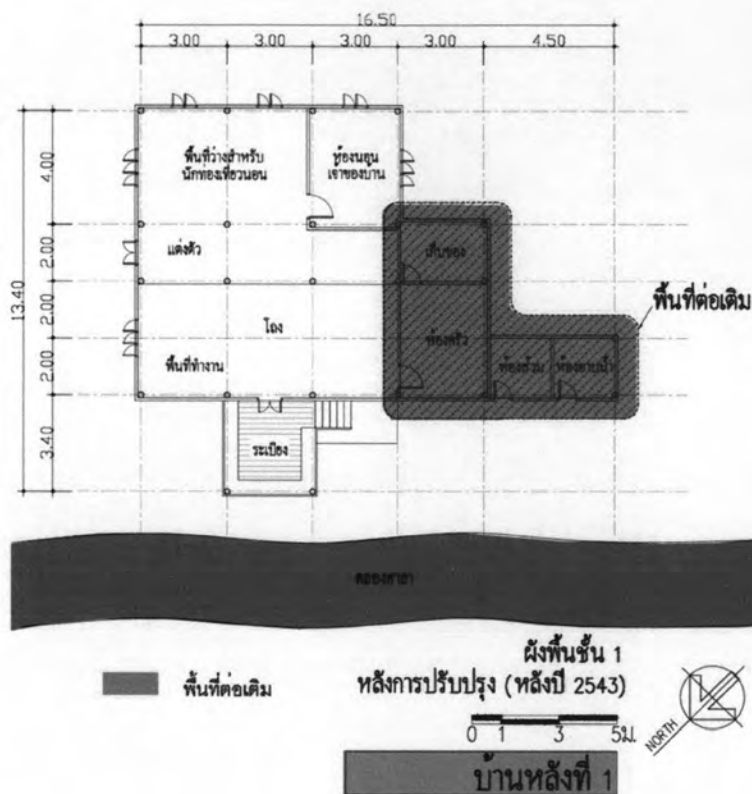
ใช้น้ำประปาจากหน่วยงานรัฐที่จัดให้, ใช้น้ำจากคลองเพื่อซักล้าง
ไฟฟ้า ใช้ไฟฟ้าจากหน่วยงานรัฐที่จัดให้

การคมนาคม

ส่วนใหญ่สัญจรทางน้ำเป็นหลัก เพราะที่อยู่อาศัยแต่ละหลังตั้งอยู่บริเวณใกล้กับลำคลองจึงมีความสะดวกกว่าการเดินทางด้วยเท้า สามารถเดินทางด้วยรถยนต์

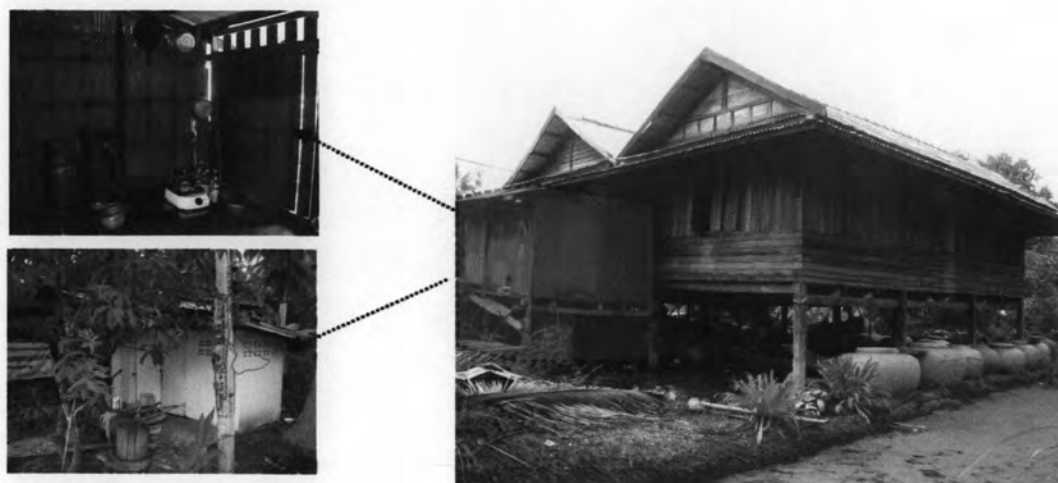
1.บ้านนายจรูญ เจือไทย
หลังการปรับปรุง (หลังปี 2543)

ภาพที่ 4-5 แสดงผังหลังการปรับปรุงที่อยู่อาศัยของบ้าน นายจรูญ เจือไทย

ที่มา : จากการสำรวจโดยผู้วิจัย, ตุลาคม 2549.

ภาพที่ 4-6 แสดงบ้านหลังที่มีการปรับปรุงบ้าน นายจรูญ เจือไทย

ที่มา : ถ่ายภาพโดยผู้วิจัย, พฤศจิกายน 2549.

หลังการปรับปรุง (หลังปี 2543)

ลักษณะอาคาร	เป็นบ้านเดี่ยวชั้นเดียว รูปแบบสถาปัตยกรรมเรือนไทยภาคกลาง อาคารมี 2 หลัง ติดกัน ยกใต้ถุนสูง เพื่อใช้พื้นที่ใต้ถุนเป็นพื้นที่เก็บเรือ หรือเก็บของ และป้องกันน้ำท่วม ทำการต่อเติมส่วนห้องครัวบริเวณด้านข้างบ้านเพื่อความสะดวก ทำการสร้างใหม่ห้องน้ำและห้องอาบน้ำ เพราะไม่เพียงพอกับจำนวนนักท่องเที่ยวในช่วงที่มาเป็นจำนวนมาก		
โครงสร้างอาคาร	โครงสร้างส่วนใหญ่ยังใช้ไม้ ส่วนห้องน้ำใช้คสล.		
พื้นที่ใช้สอย	- พื้นที่โถง	- ห้องนอนเจ้าของบ้าน	- พื้นที่ทำงาน
	- พื้นที่สำหรับพักผ่อน	- ระเบียง	- พื้นที่แต่งตัว
พื้นที่ใช้สอยเพิ่มขึ้น	- ห้องครัว	- ห้องน้ำ	- ห้องอาบน้ำ
	- ห้องเก็บของ		
สาธารณูปโภค	ใช้น้ำประปาจากหน่วยงานรัฐที่จัดให้, ใช้น้ำจากคลองเพื่อซักล้าง ใช้ไฟฟ้าจากหน่วยงานรัฐที่จัดให้		
การคมนาคม	ใช้ทางเท้า ทางน้ำเป็นเส้นทางสัญจรส่วนใหญ่ ส่วนทางรถยนต์มีความสะดวกสบายในการสัญจร		
ค่าใช้จ่ายในการปรับปรุง	- ค่าแรง	- บาท (เจ้าของบ้านทำเอง)	
	- ค่าวัสดุ อุปกรณ์	6,500 บาท	
	- รวมทั้งหมด	6,500 บาท	

ตารางที่ 4-4 สรุปการเปลี่ยนแปลงบ้าน นายจรรู เจือไทย

สาเหตุ แรงจูงใจ	สิ่งที่เปลี่ยนแปลง	สภาพปัจจุบัน
1. ห้องครัวเดิมสร้างแยกจากตัวอาคาร การใช้งานไม่สะดวกสบาย	1. ห้องครัวได้ทำการต่อเติมใหม่	1. จากการต่อเติมห้องครัวการใช้งานสะดวกสบายขึ้น เจ้าของบ้านมีความพอใจอย่างมาก
2. ส่วนของห้องน้ำ ห้องส้วมได้ทำการต่อเติมใหม่ เพราะจำนวนห้องน้ำไม่เพียงพอกับต่อผู้ใช้	2. ห้องน้ำ ห้องส้วม ทำการต่อเติมใหม่	2. จำนวนห้องน้ำเพียงพอกับผู้ใช้ทั้งเจ้าของบ้านและนักท่องเที่ยว มีความสะดวก และถูกสุขลักษณะยิ่งขึ้น
3. ไม่มีพื้นที่ว่างที่จะให้นักท่องเที่ยวใช้สำหรับนอน	3. พื้นที่ใช้สอยได้มีการปรับเปลี่ยนจากพื้นที่โถง และพื้นที่โถง ให้เป็นที่นั่งนอนของนักท่องเที่ยว	3. ไม่ส่งผลกระทบต่อเจ้าของบ้าน เพราะพื้นที่โถงจะใช้เป็นพื้นที่สำหรับนอนของนักท่องเที่ยวในเวลากลางคืนเท่านั้น ส่วนเวลากลางวันเจ้าของบ้านยังคงใช้เป็นพื้นที่พักผ่อนตามปกติ

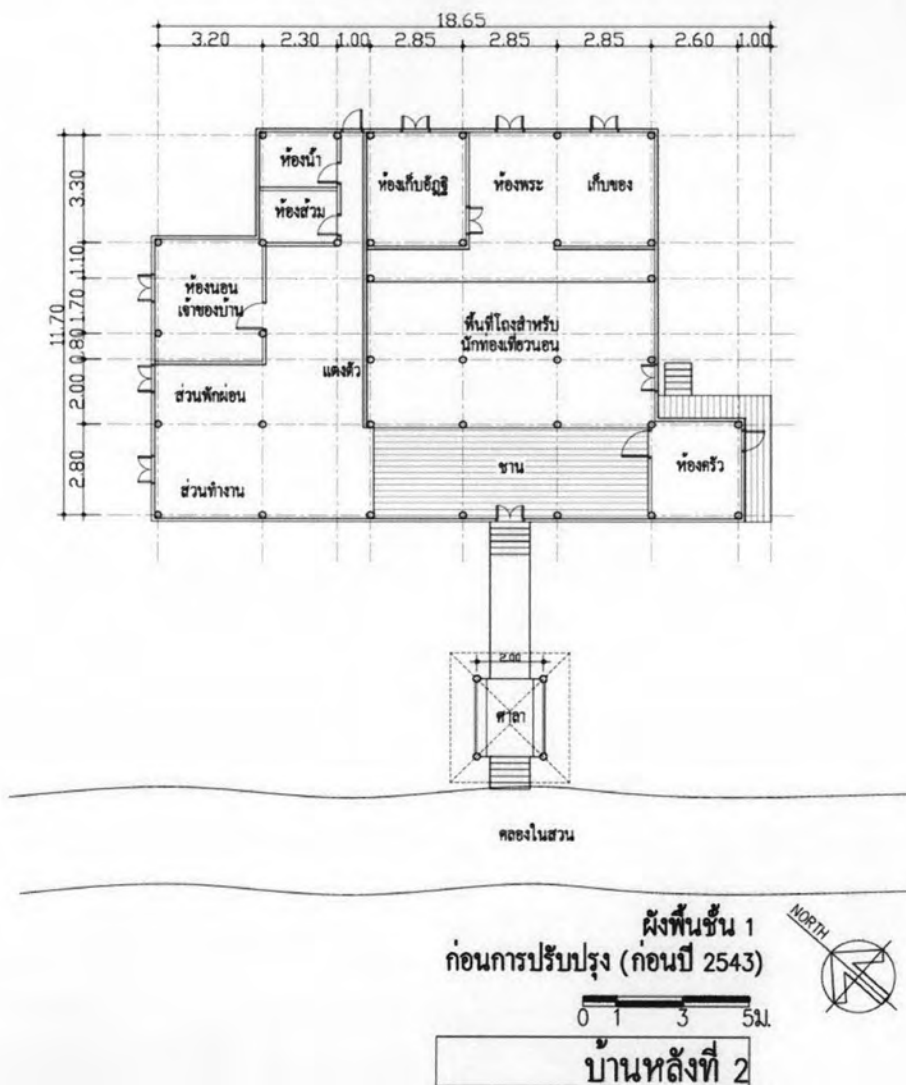
ที่มา : สรุปโดยผู้วิจัย

หลังที่ (2) บ้านเลขที่ 72 หมู่ 2 ต.ท่าคา อ.อัมพวา เจ้าของบ้าน นายทวีป เจือไทย อายุ 50 ปี
ผู้วิจัยพบว่า มีการปรับปรุงห้องน้ำ ห้องส้วม

2.บ้านนายทวีป เจือไทย
ก่อนการปรับปรุง (ก่อนปี 2543)

ภาพที่ 4-7 แสดงผังก่อนการปรับปรุงที่อยู่อาศัยของบ้าน นายทวีป เจือไทย

ที่มา : จากการสำรวจโดยผู้วิจัย, ตุลาคม 2549.

ก่อนการปรับปรุง (ก่อนปี 2543)

เจ้าของบ้าน	นายทวีป เจือไทย
อายุ	อายุ 50 ปี
บ้านเลขที่	72 หมู่ 2 ต.ท่าคา อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม
กรรมสิทธิ์ที่ดิน	เจ้าของที่ดิน
สถานภาพ	สมรส
อาชีพ	- เกษตรกร - เป็นรองประธานชุมชนกลุ่มกองทุนหมู่บ้านท่าคา (รองประธานโฮมสเตย์)
จำนวนสมาชิกในบ้าน	5 คน

ตารางที่ 4-5 รายละเอียดจำนวนสมาชิกในครอบครัวนายทวีป เจือไทย

ลำดับ	เพศ		อายุ	ชื่อ	อาชีพ	ความสัมพันธ์	สถานภาพ	
	ช	ญ					โสด	สมรส
1	/		50	นายทวีป เจือไทย	เกษตรกร	สามี		/
2		/	37	นางจรรยา เจือไทย	เกษตรกร	ภรรยา		/
3	/		15	นายวุฒิชัย เจือไทย	นักเรียน	ลูก	/	
4	/		12	นายจาวุฑฒย์ เจือไทย	นักเรียน	ลูก	/	
5	/	/	10	นายกฤษดา เจือไทย	นักเรียน	ลูก	/	

ที่มา : แบบสอบถาม, ตุลาคม 2549.

ระยะเวลาที่พักอาศัย 50 ปี

ลักษณะอาคาร บ้านเดี่ยวชั้นเดียว รูปแบบสถาปัตยกรรมเรือนไทยภาคกลาง อาคารก่อสร้างมาแล้วเป็นระยะเวลาประมาณ 100 ปี อาคารมี 2 หลังติดกัน ยกได้ดูสูง เพื่อใช้พื้นที่ใต้ดูเป็นที่เก็บเรือ เก็บของและป้องกันน้ำท่วม เดิมหลังคามุงด้วยจากแต่เนื่องวัสดุจากเป็นวัสดุที่มีอายุการใช้งานสั้น จึงได้ทำการปรับเปลี่ยนเป็นกระเบื้องสังกะสี และปัจจุบันได้เปลี่ยนเป็นกระเบื้อง บริเวณด้านหน้าอาคารมีการจัดสวนหย่อมและมีศาลาพักผ่อนติดกับคลองหน้าบ้าน ส่วนบริเวณด้านหลังติดกับสวนมะพร้าว

โครงสร้างอาคาร ไม้เป็นโครงสร้างทั้งหมด

พื้นที่ใช้สอย

- พื้นที่โถง
- ห้องนอนเจ้าของบ้าน
- พื้นที่ทำงาน
- ห้องพระ
- ห้องเก็บอัฐิ
- พื้นที่สำหรับพักผ่อน
- พื้นที่แต่งตัว
- ห้องเก็บของ
- ห้องครัว
- ห้องอาบน้ำ
- ห้องส้วม

สาธารณูปโภค

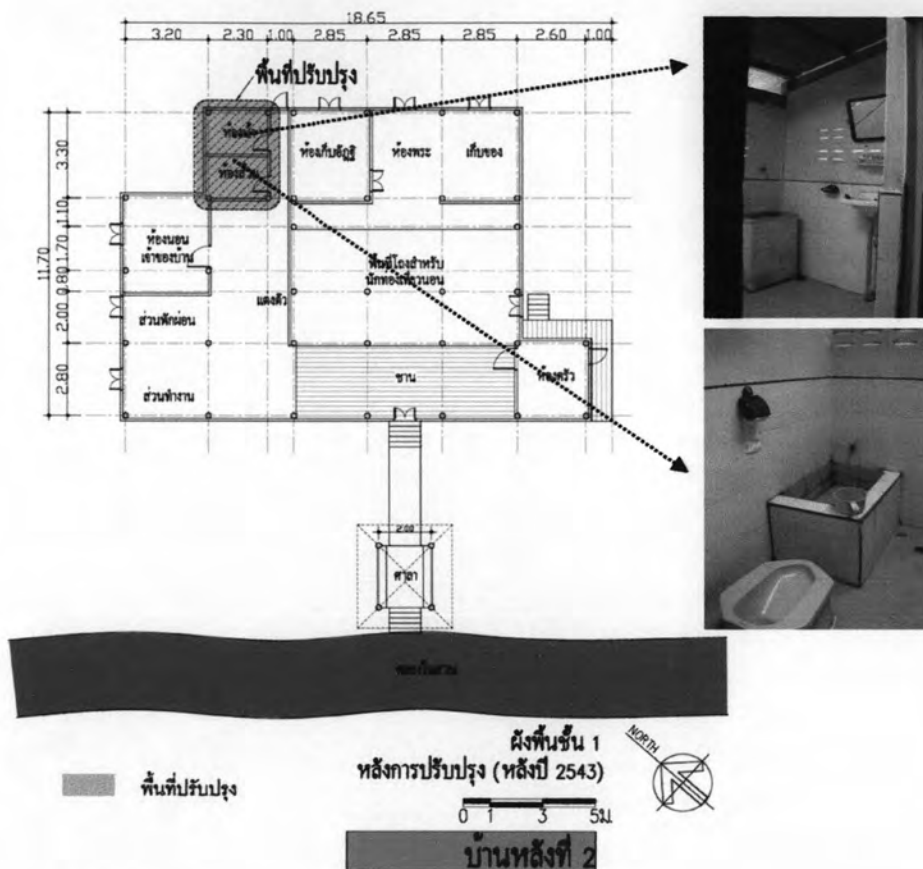
ใช้น้ำประปาจากหน่วยงานรัฐที่จัดให้, ใช้น้ำจากลำคลองเพื่อซักล้าง
ใช้ไฟฟ้าจากหน่วยงานรัฐที่จัดให้

การคมนาคม

ส่วนใหญ่สัญจรทางน้ำเป็นหลัก เพราะที่อยู่อาศัยแต่ละหลังตั้งอยู่ห่างกันใกล้กับลำคลอง จึงสัญจรทางน้ำมีความสะดวกกว่า และสามารถเดินทางด้วยรถยนต์

2.บ้านนายทวีป เจือไทย
หลังการปรับปรุง (หลังปี 2543)

ภาพที่ 4-8 แสดงผังหลังการปรับปรุงที่อยู่อาศัยของบ้าน นายทวีป เจือไทย

ที่มา : จากการสำรวจโดยผู้วิจัย, ตุลาคม 2549.

ภาพที่ 4-9 แสดงบ้านหลังที่มีการปรับปรุงบ้าน นายทวีป เจือไทย

ที่มา : ถ่ายภาพโดยผู้วิจัย, พฤศจิกายน 2549.

หลังการปรับปรุง (หลังปี 2543)

ลักษณะอาคาร	เป็นบ้านเดี่ยวชั้นเดียว รูปแบบสถาปัตยกรรมเรือนไทยภาคกลาง อาคารมี 2 หลัง ติดกัน ยกใต้ถุนสูง เพื่อใช้พื้นที่ใต้ถุนเป็นพื้นที่เก็บเรือ หรือเก็บของ และป้องกันน้ำท่วม ไม่มีการต่อเติมของอาคาร ทุกๆ 5 ปีผนังภายนอกอาคารจะทำการทาสีรักษาเนื้อไม้เพื่อยืดอายุการใช้งานให้นานขึ้น		
โครงสร้างอาคาร	โครงสร้างส่วนใหญ่ยังใช้ไม้ ส่วนห้องน้ำใช้คสล.		
พื้นที่ใช้สอย	- พื้นที่โถง	- ห้องนอนเจ้าของบ้าน	- พื้นที่ทำงาน
	- ห้องพระ	- ห้องเก็บอัฐิ	- พื้นที่แต่งตัว
	- ห้องเก็บของ	- ห้องครัว	- พื้นที่สำหรับพักผ่อน
	- ห้องอาบน้ำ 1 ห้อง	- ห้องส้วม(เปลี่ยนกระเบื้อง) 1 ห้อง	
สาธารณูปโภค	ใช้น้ำประปาจากหน่วยงานรัฐที่จัดให้, ใช้น้ำจากคลองเพื่อซักล้าง ใช้ไฟฟ้าจากหน่วยงานรัฐที่จัดให้		
การคมนาคม	ใช้ทางเท้า ทางน้ำเป็นส่วนใหญ่ ส่วนการคมนาคมทางรถยนต์มีความสะดวกสบายในการสัญจร		
ค่าใช้จ่ายในการปรับปรุง	- ค่าแรง	- บาท (เจ้าของบ้านทำเอง)	
	- ค่าวัสดุ อุปกรณ์	4,000 บาท (เจ้าของบ้านเป็นผู้จ่าย)	
	- รวมทั้งหมด	4,000 บาท	

ตารางที่ 4-6 สรุปการเปลี่ยนแปลงบ้าน นายทวีป เจือไทย

สาเหตุ แรงจูงใจ	สิ่งที่เปลี่ยนแปลง	สภาพปัจจุบัน
1.การใช้งานไม่สะดวก และไม่ปลอดภัยในการใช้งาน	1.ห้องส้วมได้ทำการปรับเปลี่ยนจากส้วมนั่งยองเป็นส้วมนั่ง	1.ใช้งานได้สะดวกและมีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น
2.การเสื่อมโทรมของอาคาร, เพื่อยืดอายุการใช้งานของเนื้อไม้และเพื่อป้องกันปลวก	2. ฝาผนังภายนอกอาคารได้ทำการปรับปรุงโดยการทาสีรักษาเนื้อไม้	2. สภาพอาคารดูใหม่ขึ้น
3. ไม่มีพื้นที่ว่างที่จะให้นักท่องเที่ยวใช้สำหรับนอน	3.ปรับเปลี่ยนพื้นที่โถง ให้เป็นพื้นที่นอนสำหรับนักท่องเที่ยว	3.เจ้าของบ้านยังใช้พื้นที่โถงเป็นที่พักผ่อนตามปกติ เพราะการใช้สอยของพื้นที่จะใช้เป็นที่นอนของนักท่องเที่ยวเฉพาะเวลากลางคืน

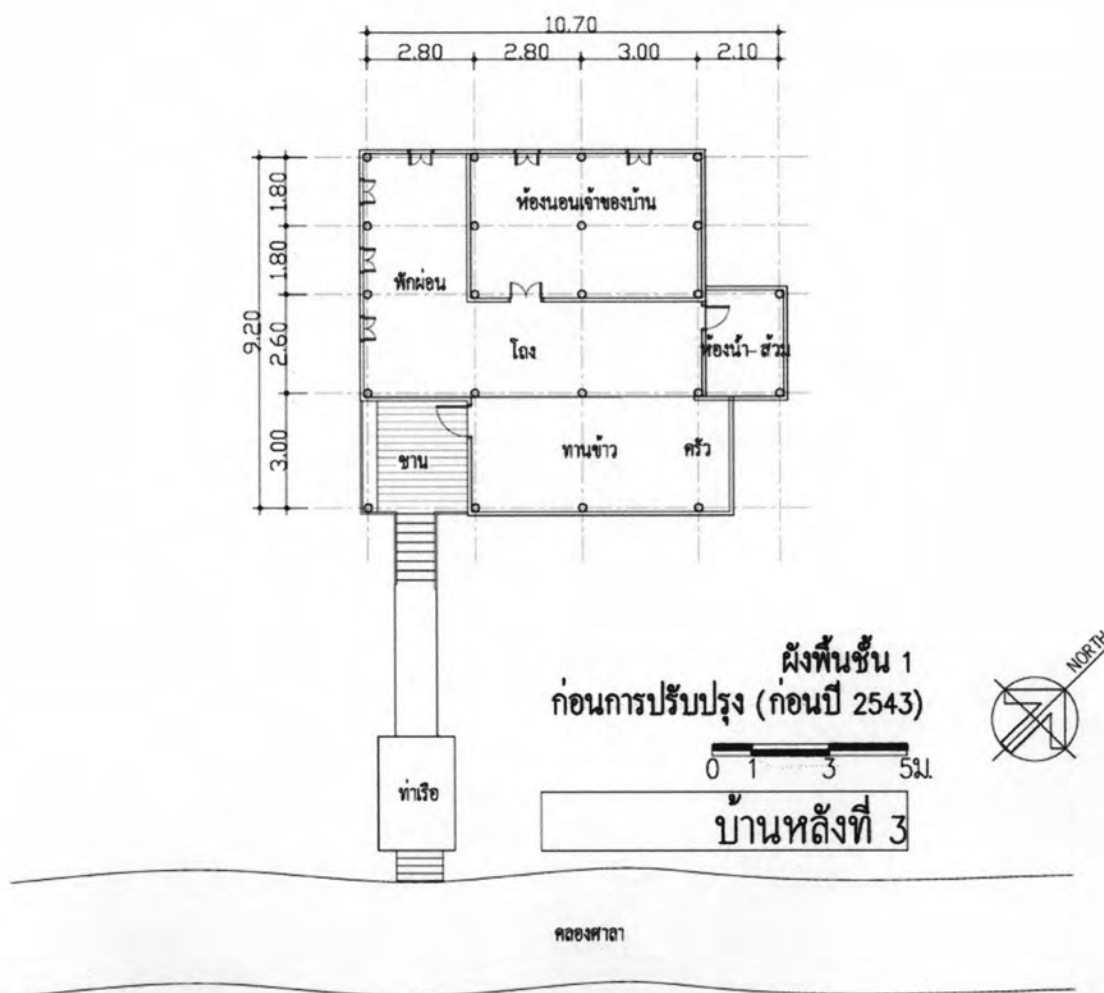
ที่มา : สรุปโดยผู้วิจัย

หลังที่ (3) บ้านเลขที่ 56 หมู่ 2 ต.ท่าคา อ.อัมพวา เจ้าของบ้าน นายลออ ปุนชาติ อายุ 61 ปี ผู้วิจัยพบว่า มีการต่อเติมพื้นที่ใช้สอย 2 ส่วนคือ อาคาร 1 หลังประกอบด้วย ห้องอาบน้ำ ห้องส้วม เก็บของ ห้องครัว และระเบียงหน้าบ้าน

3.บ้านนายลออ ปุนชาติ

ก่อนการปรับปรุง (ก่อนปี 2543)

ภาพที่ 4-10 แสดงผังก่อนการปรับปรุงที่อยู่อาศัยของบ้าน นายลออ ปุนชาติ

ที่มา : จากการสำรวจโดยผู้วิจัย, ตุลาคม 2549.

ก่อนการปรับปรุง (ก่อนปี 2543)

เจ้าของบ้าน	นายลลอ ปุนชาติ
อายุ	อายุ 61 ปี
บ้านเลขที่	72 หมู่ 2 ต.ท่าคา อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม
กรรมสิทธิ์ที่ดิน	เจ้าของที่ดิน
สถานภาพ	โสด
อาชีพ	เกษตรกร, รับจ้างทั่วไป, เป็นสมาชิกชุมชนกลุ่มกองทุนหมู่บ้านท่าคา
จำนวนสมาชิกในบ้าน	1 คน
ตารางที่ 4-7 รายละเอียดจำนวนสมาชิกในครอบครัวนายลลอ ปุนชาติ	

ลำดับ	เพศ		อายุ	ชื่อ	อาชีพ	ความสัมพันธ์	สถานภาพ	
	ช	ญ					โสด	สมรส
1	/		61	นายลลอ ปุนชาติ	เกษตรกร	เจ้าของบ้าน	/	

ที่มา : แบบสอบถาม, ตุลาคม 2549.

ระยะเวลาที่พักอาศัย 61 ปี

ลักษณะอาคาร ลักษณะอาคารมีรูปแบบสถาปัตยกรรมไทยภาคกลาง เป็นอาคารเดี่ยวยกใต้ถุนสูง ใช้พื้นที่ใต้ถุนเป็นที่เก็บเรือ เก็บของ เก็บตุ่มใส่น้ำ อาคารก่อสร้างมาแล้วเป็นระยะเวลาประมาณ 200 ปี เดิมหลังคามุงด้วยจากแต่เนื่องวัสดุจากเป็นวัสดุที่มีอายุการใช้งานสั้น จึงได้ปรับเปลี่ยนเป็นกระเบื้องสังกะสี ปัจจุบันได้เปลี่ยนเป็นหลังคากระเบื้อง อาคารตั้งอยู่ในสวนมะพร้าว บริเวณด้านหน้าอาคารมีการจัดสวนหย่อมติดกับคลองศาลาหน้าบ้าน ส่วนบริเวณด้านหลัง ด้านข้างติดกับสวนมะพร้าว

โครงสร้างอาคาร โครงสร้างบ้านเสา-คานาใช้ไม้ทั้งหมด

พื้นที่ใช้สอย

- พื้นที่ชาน
- พื้นที่โถง
- ห้องนอนเจ้าของบ้าน
- พื้นที่สำหรับพักผ่อน
- ห้องครัว
- พื้นที่ทานข้าว
- ห้องอาบน้ำ-ส้วม

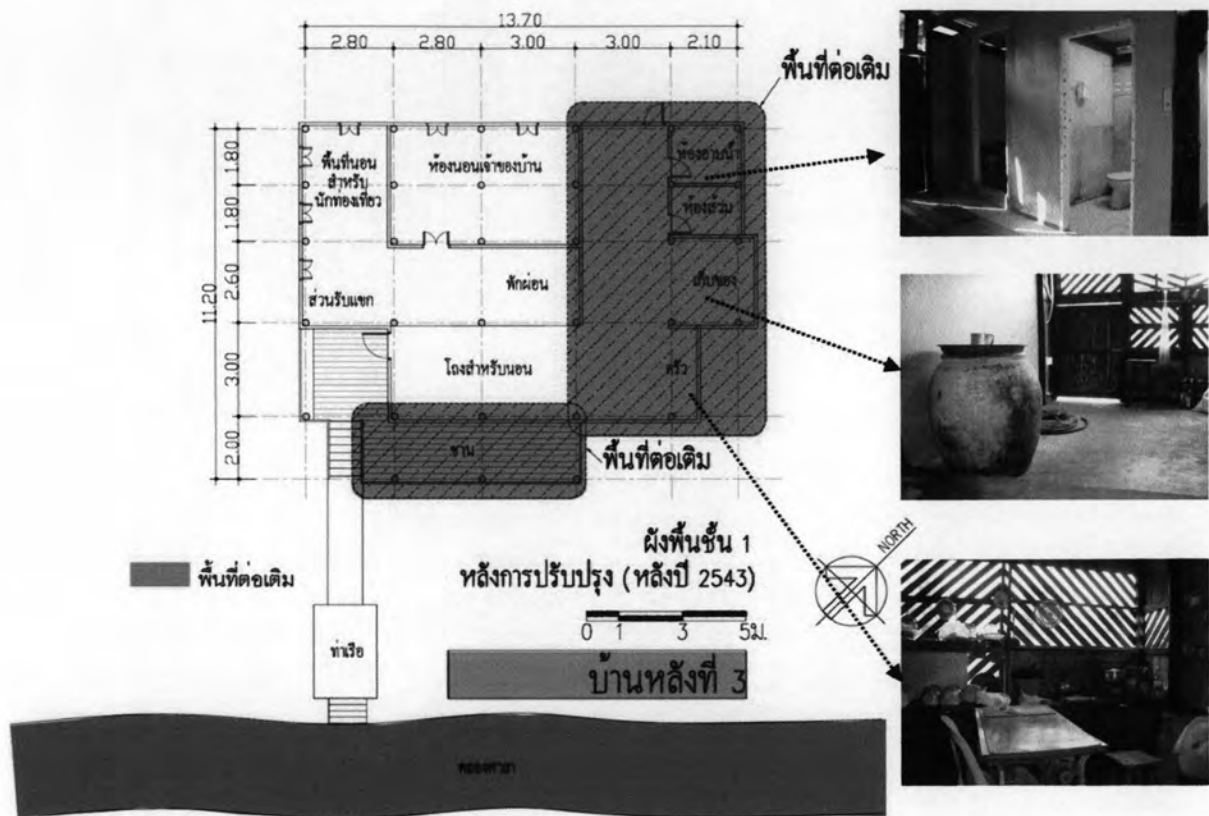
สาธารณูปโภค ใช้น้ำประปาจากหน่วยงานรัฐที่จัดให้, ใช้น้ำจากคลองเพื่อซักล้าง

ใช้ไฟฟ้าจากหน่วยงานรัฐที่จัดให้

การคมนาคม ส่วนใหญ่สัญจรทางน้ำ ทางเท้าเป็นหลัก ไม่สามารถสัญจรด้วยทางรถยนต์ได้

3.บ้านนายลออ ปุนชาติ
หลังการปรับปรุง (หลังปี 2543)

ภาพที่ 4-11 แสดงผังหลังการปรับปรุงที่อยู่อาศัยของบ้าน นายลออ ปุนชาติ

ที่มา : จากการสำรวจโดยผู้วิจัย, ตุลาคม 2549.

ภาพที่ 4-12 แสดงบ้านหลังที่มีการปรับปรุงบ้าน นายลออ ปุนชาติ

ที่มา : ถ่ายภาพโดยผู้วิจัย, พฤศจิกายน 2549.

หลังการปรับปรุง (หลังปี 2543)

ลักษณะอาคาร	ลักษณะอาคารมีรูปแบบสถาปัตยกรรมไทยภาคกลาง เป็นอาคารเดี่ยวยกใต้ถุนสูง ใช้พื้นที่ใต้ถุนเป็นที่เก็บเรือ เก็บของ เก็บตุ่มใส่น้ำ เนื่องจากพื้นที่ใช้สอยเดิมมีขนาดเล็ก จึงได้ทำการต่อเติมอาคารด้านข้างคือ ส่วนห้องครัว ห้องน้ำ ห้องส้วม ห้องเก็บของ และระเบียงหน้าบ้านให้มีขนาดใหญ่ขึ้น		
โครงสร้างอาคาร	โครงสร้างส่วนใหญ่ยังใช้ไม้ ส่วนห้องน้ำใช้คสล.		
พื้นที่ใช้สอย	- พื้นที่ระเบียง	- พื้นที่โถง	- ห้องนอนเจ้าของบ้าน
	- พื้นที่สำหรับพักผ่อน	- พื้นที่ทานข้าว	
พื้นที่ใช้สอยเพิ่มขึ้น	- พื้นที่ชานหน้าบ้าน	- ห้องอาบน้ำ	- ห้องครัว
	- ห้องเก็บของ	- ห้องส้วม (เปลี่ยนโถส้วมจากนั่งยองให้เป็นโถนั่ง)	
สาธารณูปโภค	ส่วนใหญ่ใช้น้ำฝนเพื่ออุปโภคและบริโภคจากการรองน้ำฝนโดยใช้โถงรองน้ำตั้งไว้บริเวณหน้าบ้าน ในช่วงที่ไม่ใช่ฤดูฝนทำให้ไม่มีน้ำชาวบ้านจะใช้น้ำประปาจากหน่วยงานรัฐที่จัดไว้ให้		
	ไฟฟ้า ใช้ไฟฟ้าจากหน่วยงานรัฐที่จัดให้		
การคมนาคม	ใช้ทางเท้า ทางน้ำเป็นส่วนใหญ่ ส่วนการคมนาคมทางรถยนต์สามารถสัญจรได้สะดวก		
ค่าใช้จ่ายในการปรับปรุง	- ค่าแรง	- บาท (ขอความร่วมมือจากเพื่อนบ้าน)	
	- ค่าวัสดุ อุปกรณ์	25,000 บาท (เจ้าของบ้านเป็นผู้จ่าย)	
	- รวมทั้งหมด	25,000 บาท	

ตารางที่ 4-8 สรุปการเปลี่ยนแปลงบ้าน นายลออ ปุนชาติ

สาเหตุ แรงจูงใจ	สิ่งที่เปลี่ยนแปลง	สภาพปัจจุบัน
1.เจ้าของบ้านต้องการความเป็นสัดส่วนที่มากขึ้น และความสะดวกในการใช้สอยของพื้นที่	1.ห้องส้วมได้ทำการปรับเปลี่ยนจากส้วมนั่งยองเป็นส้วมนั่ง	1.ใช้งานได้สะดวกและมีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น
2.เรื่องความปลอดภัยและความสะดวกในการใช้งาน	2.ปรับปรุงห้องน้ำ ห้องส้วมโดยการเปลี่ยนส้วมนั่งยองเป็นโถส้วมนั่ง	2.การใช้ง่ายมีความสะดวกยิ่งขึ้น
3.ไม่มีพื้นที่ที่จะให้นักท่องเที่ยวใช้สำหรับนอน	3.ปรับเปลี่ยนพื้นที่โถง ให้เป็นพื้นที่นอนสำหรับนักท่องเที่ยว	3. ไม่มีผลกระทบ การใช้สอยของพื้นที่นักท่องเที่ยว ใช้พื้นที่โถงเฉพาะเวลากลางคืน ส่วนกลางวันเจ้าของบ้านได้ใช้เป็นที่พักผ่อน
4.ชานบ้านเดิมมีขนาดเล็ก ต้องการเพิ่มพื้นที่พักผ่อนมากขึ้น	4.ต่อเติมระเบียงหน้าบ้าน	4.มีพื้นที่มากขึ้น และการต่อเติมมีความสอดคล้องกับตัวอาคารเดิม

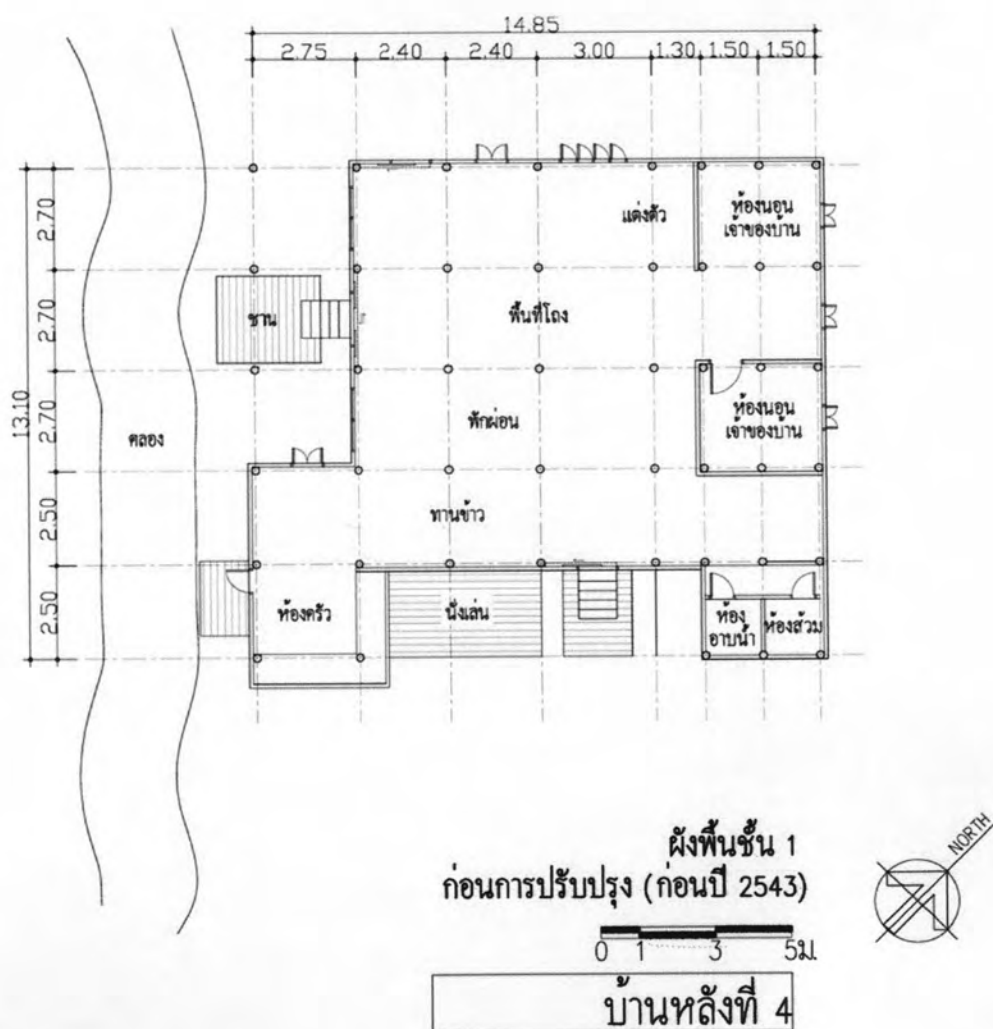
ที่มา : สรุปโดยผู้วิจัย

หลังที่ (4) บ้านเลขที่ 63 หมู่ 2 ต.ท่าคา อ.อัมพวา เจ้าของบ้าน นางมาลี วงศ์ประสิทธิ์ อายุ 53 ปี ผู้วิจัยพบว่า มีการต่อเติมห้องพักสำหรับนักท่องเที่ยว 2 ห้อง พื้นที่นั่งเล่น และห้องน้ำ 1 ห้อง

4.บ้านนางมาลี วงศ์ประสิทธิ์
ก่อนการปรับปรุง (ก่อนปี 2543)

ภาพที่ 4-13 แสดงผังก่อนการปรับปรุงที่อยู่อาศัยของบ้าน นางมาลี วงศ์ประสิทธิ์

ที่มา : จากการสำรวจโดยผู้วิจัย, ตุลาคม 2549.

ก่อนการปรับปรุง (ก่อนปี 2543)

เจ้าของบ้าน	นางมาลี วงศ์ประสิทธิ์
อายุ	อายุ 53 ปี
บ้านเลขที่	63 หมู่ 2 ต.ท่าคา อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม
กรรมสิทธิ์ที่ดิน	เจ้าของที่ดิน
สถานภาพ	สมรส
อาชีพ	เกษตรกร, เป็นสมาชิกชุมชนกลุ่มกองทุนหมู่บ้านท่าคา
จำนวนสมาชิกในบ้าน	2 คน
ตารางที่ 4-9 รายละเอียดจำนวนสมาชิกในครอบครัวนางมาลี วงศ์ประสิทธิ์	

ลำดับ	เพศ		อายุ	ชื่อ	อาชีพ	ความสัมพันธ์	สถานภาพ	
	ช	ญ					โสด	สมรส
1		/	53	นางมาลี วงศ์ประสิทธิ์	เกษตรกร	เจ้าของบ้าน	/	
2	/		17	นายสุรศักดิ์ วงศ์ประสิทธิ์	นักเรียน	ลูก		/

ที่มา : แบบสอบถาม, ตุลาคม 2549.

ระยะเวลาที่พักอาศัย 53 ปี

ลักษณะอาคาร รูปแบบสถาปัตยกรรมไทยภาคกลาง อาคารก่อสร้างด้วยไม้ทั้งหมด ยกได้ดูสูง เพื่อป้องกันน้ำท่วม เป็นที่เก็บของและเก็บตุ้มเก็บน้ำ ทิศเหนือ ทิศตะวันออก และทิศตะวันตก ติดกับสวนมะพร้าว ส่วนทิศใต้ของอาคารติดกับคลองในสวน อายุการก่อสร้างของอาคารประมาณ 100 ปี เดิมทีหลังคามุงด้วยจาก เนื่องจากวัสดุดังกล่าวมีอายุการใช้งานอยู่ประมาณ 5 ปี จึงต้องเปลี่ยนเป็น สังกะสี หลังจากเปลี่ยนเป็นสังกะสีแล้วเกิดการรั่วซึมของหลังคา จึงเปลี่ยนเป็นกระเบื้อง ส่วนฝ้าผนัง พื้นบ้านเกิดการชำรุดตามอายุการใช้งานมีการซ่อมแซมส่วนที่ชำรุด

โครงสร้างอาคาร ใช้ไม้ทำเสา-คานเป็นส่วนใหญ่

พื้นที่ใช้สอย

- พื้นที่ชาน
- พื้นที่โรง
- พื้นที่นั่งเล่นหน้าบ้าน
- พื้นที่พักผ่อน
- ห้องครัว
- พื้นที่ทานข้าว
- ห้องอาบน้ำ-ส้วม
- พื้นที่แต่งตัว
- ห้องนอนเจ้าของบ้าน 2 ห้อง

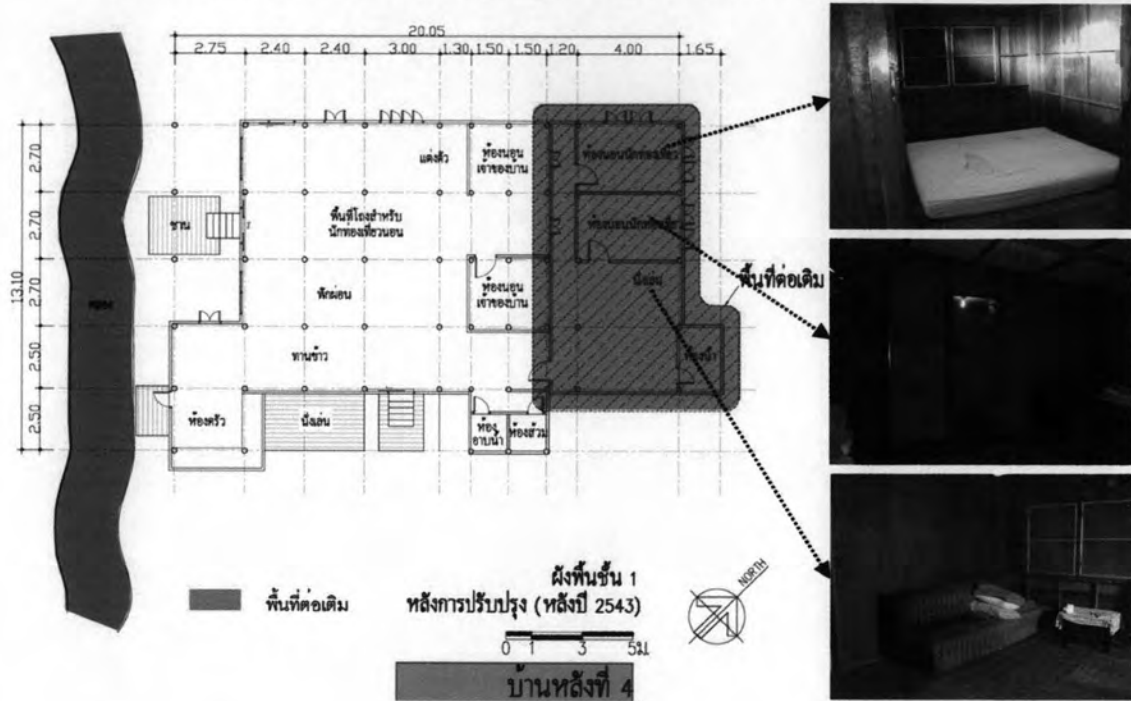
สาธารณูปโภค ใช้น้ำประปาจากหน่วยงานรัฐที่จัดให้, ใช้น้ำจากคลองเพื่อซักล้าง

ใช้ไฟฟ้าจากหน่วยงานรัฐที่จัดให้

การคมนาคม ส่วนใหญ่สัญจรทางน้ำ ทางเท้าเป็นหลัก ไม่สามารถสัญจรด้วยทางรถยนต์

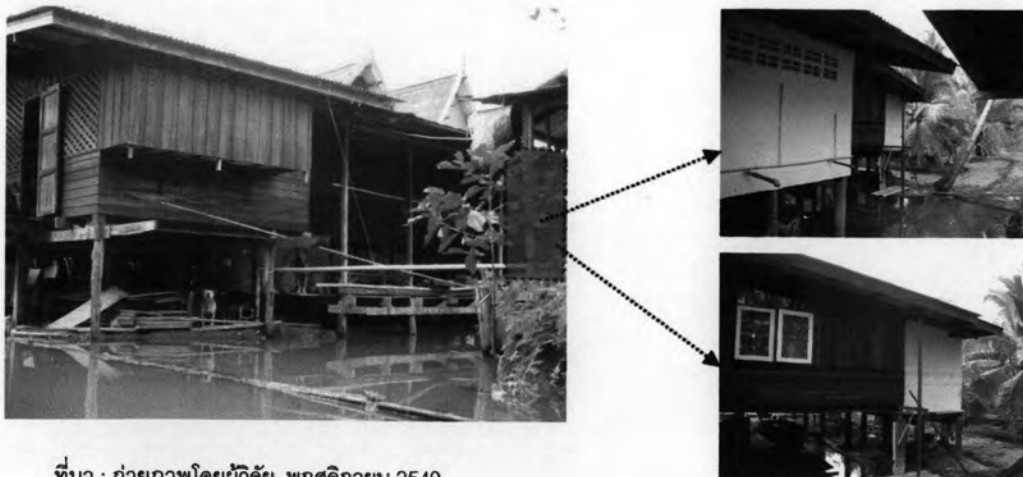
4.บ้านนางมาลี วงศ์ประสิทธิ์
หลังการปรับปรุง (หลังปี 2543)

ภาพที่ 4-14 แสดงผังหลังการปรับปรุงที่อยู่อาศัยของบ้าน นางมาลี วงศ์ประสิทธิ์

ที่มา : จากการสำรวจโดยผู้วิจัย, ตุลาคม 2549.

ภาพที่ 4-15 แสดงบ้านหลังมีการปรับปรุงของบ้าน นางมาลี วงศ์ประสิทธิ์

ที่มา : ถ่ายภาพโดยผู้วิจัย, พฤศจิกายน 2549.

หลังการปรับปรุง (หลังปี 2543)

ลักษณะอาคาร	อาคารหลังเดิมไม่มีการปรับปรุง ยังคงเอกลักษณ์ความเป็นสถาปัตยกรรมท้องถิ่นเอาไว้ อาคารยกได้สูง เป็นเรือนไทยก่อสร้างด้วยไม้เหมือนเดิม หลังจากที่มีการท่องเที่ยวโฮมสเตย์เข้ามาในหมู่บ้านแล้ว เจ้าของบ้านจึงได้ทำการต่อเติมอาคารไม้ ลักษณะเป็นแบบสถาปัตยกรรมท้องถิ่น ไว้ด้านข้างของอาคารเพิ่มขึ้นอีก 1 หลัง เนื่องจากนักท่องเที่ยวบางคนต้องการความเป็นส่วนตัวมากขึ้น		
โครงสร้างอาคาร	เสา คาน ยังคงใช้ไม้เป็นโครงสร้างหลักของอาคาร ส่วนต่อหม้อจากเดิมเป็นไม้เกิดการผุพัง จึงเปลี่ยนเป็น คสล.		
พื้นที่ใช้สอย	- พื้นที่ชาน	- พื้นที่โถง	- พื้นที่นั่งเล่นหน้าบ้าน
	- พื้นที่พักผ่อน	- ห้องครัว	- พื้นที่ทานข้าว
	- ห้องอาบน้ำ-ส้วม	- พื้นที่แต่งตัว	
	- ห้องนอนเจ้าของบ้าน 2 ห้อง		
พื้นที่ใช้สอยเพิ่มเติม	- ห้องนอนสำหรับนักท่องเที่ยว 2 ห้อง		- พื้นที่นั่งเล่น
	- ห้องน้ำ		
สาธารณูปโภค	ส่วนใหญ่ใช้น้ำฝนเพื่ออุปโภค บริโภคจากการรองน้ำฝนโดยใช้โถงรองน้ำตั้งไว้บริเวณหน้าบ้าน ในช่วงที่ไม่ใช่ฤดูฝนทำให้ไม่มีน้ำใช้ ชาวบ้านจะใช้น้ำประปาจากหน่วยงานรัฐที่จัดไว้ให้ และใช้ไฟฟ้าจากการหน่วยงานรัฐ		
การคมนาคม	ใช้ทางเท้า ทางน้ำเป็นส่วนใหญ่ ส่วนการคมนาคมทางรถยนต์ไม่สามารถเดินทางด้วยรถยนต์ เพราะอาคารตั้งอยู่ในสวนมะพร้าว มีลำคลองล้อมรอบตัวอาคาร		
ค่าใช้จ่ายในการปรับปรุง	- ค่าแรง	- บาท (ขอความร่วมมือจากเพื่อนบ้าน)	
	- ค่าวัสดุ อุปกรณ์	25,000 บาท (เจ้าของบ้านเป็นผู้จ่าย)	
	- รวมทั้งหมด	25,000 บาท	

ตารางที่ 4-10 สรุปการเปลี่ยนแปลงบ้านของ นางมาลี วงศ์ประสิทธิ์

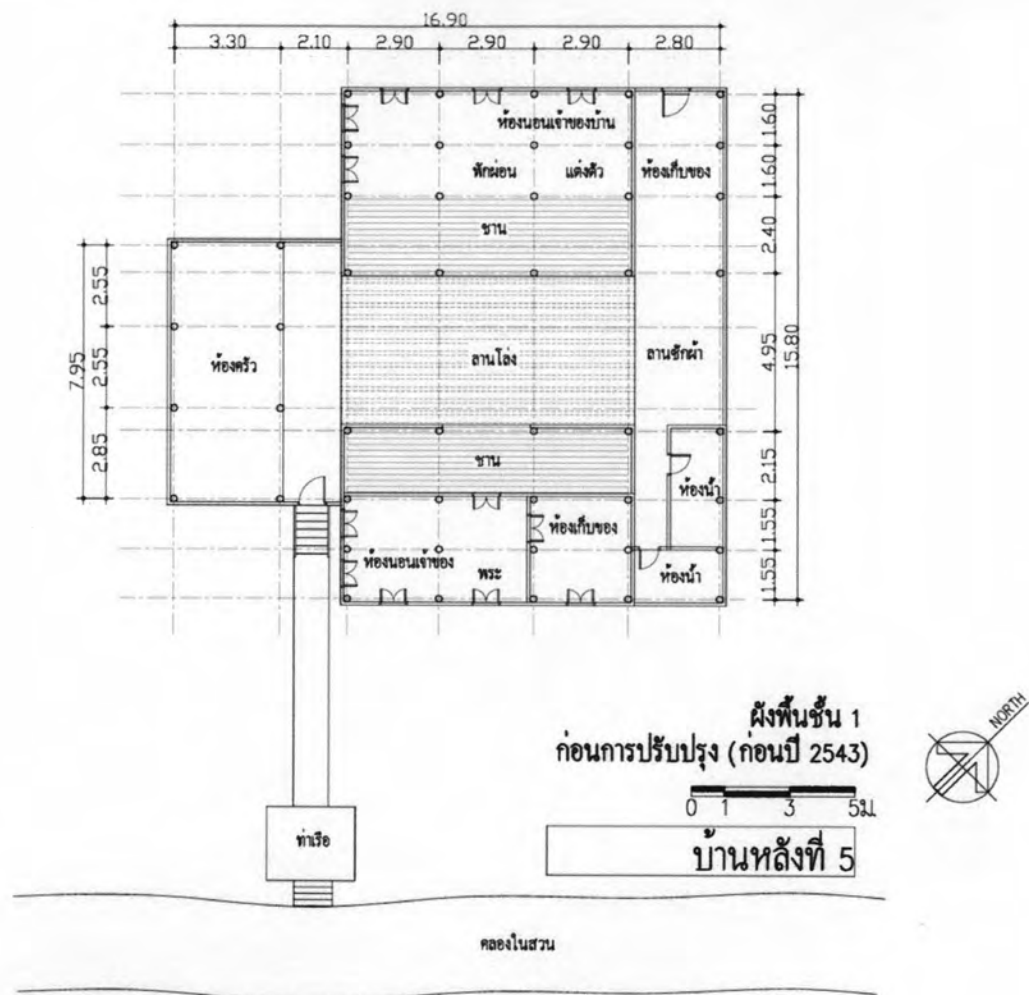
สาเหตุ แรงจูงใจ	สิ่งที่เปลี่ยนแปลง	สภาพปัจจุบัน
1. นักท่องเที่ยวต้องการความเป็นส่วนตัวมากขึ้น	1. ต่อเติมอาคารติดกับอาคารเก่า ซึ่งประกอบไปด้วย ห้องนอน 2 ห้อง พื้นที่นั่งเล่น และห้องน้ำ	1. การต่อเติมสอดคล้องกับสภาพตัวอาคารเดิม
2. เรื่องความปลอดภัยและความสะดวกในการใช้งาน	2. ปรับปรุงห้องน้ำ โดยเปลี่ยนส้วมนั่งยองเป็นโถส้วมนั่ง	2. มีความสะดวก และปลอดภัยยิ่งขึ้น
3. ไม่มีพื้นที่ว่างที่จะให้นักท่องเที่ยวใช้สำหรับนอน	3. ปรับเปลี่ยนพื้นที่โถง ให้เป็นพื้นที่นอนสำหรับนักท่องเที่ยว	3. ไม่มีผลกระทบ นักท่องเที่ยวใช้พื้นที่โถงเฉพาะเวลากลางคืน ส่วนกลางวันใช้เป็นพื้นที่พักผ่อน

ที่มา : สรุปโดยผู้วิจัย

หลังที่ (5) บ้านเลขที่ 64/2 หมู่ 2 ต.ท่าคา อ.อัมพวา เจ้าของบ้าน นส.บังเอิญ ปถมสาร อายุ 56 ปี
ผู้วิจัยพบว่า **มีการปรับปรุง 2 ส่วน คือ ห้องครัว และห้องน้ำ**

5.บ้านนส.บังเอิญ ปถมสาร
ก่อนการปรับปรุง (ก่อนปี 2543)

ภาพที่ 4-16 แสดงผังก่อนการปรับปรุงที่อยู่อาศัยของบ้าน นส.บังเอิญ ปถมสาร

ที่มา : จากการสำรวจโดยผู้วิจัย, ตุลาคม 2549.

ก่อนการปรับปรุง (ก่อนปี 2543)

เจ้าของบ้าน นส.บังเอิญ ปดมสาคร
 อายุ อายุ 56 ปี
 บ้านเลขที่ 64/2 หมู่ 2 ต.ท่าคา อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม
 กรรมสิทธิ์ที่ดิน เจ้าของที่ดิน
 สถานภาพ โสด
 จำนวนสมาชิกในบ้าน 3 คน

ตารางที่ 4-11 รายละเอียดจำนวนสมาชิกในครอบครัวนส.บังเอิญ ปดมสาคร

ลำดับ	เพศ		อายุ	ชื่อ	อาชีพ	ความสัมพันธ์	สถานภาพ	
	ช	ญ					โสด	สมรส
1		/	56	นส.บังเอิญ ปดมสาคร	ทำสวน	เจ้าของบ้าน	/	
2		/	27	นางสายฝน สุพบุตร	พนักงาน โรงพยาบาล	น้ำ		/
3		/	6	ชญ.ปรววรรณรัตน์ สุดถนอม	นักเรียน	หลาน	/	

ที่มา : แบบสอบถาม, ตุลาคม 2549.

อาชีพ เกษตรกรทำสวนมะพร้าว, เป็นสมาชิกชุมชนกลุ่มกองทุนหมู่บ้านท่าคา

ระยะเวลาที่พักอาศัย 56 ปี

ลักษณะอาคาร รูปแบบสถาปัตยกรรมไทยภาคกลาง อาคารก่อสร้างด้วยไม้ ยกใต้ถุนสูง ทิศเหนือและทิศตะวันตกติดกับสวนมะพร้าว ทิศตะวันออกและทิศใต้ติดกับคลองในสวน อาคารหลังนี้เป็นอาคารที่ทรงคุณค่าทางประวัติศาสตร์ คือ เคยเป็นเส้นทางเสด็จประพาสต้น (สมัยรัชกาลที่ 5) เดิมทีอาคารมีหลายหลัง แต่ปัจจุบันเหลือ 2 หลัง มีชานเชื่อมตรงกลางบ้าน และต่อเติมห้องครัวด้านข้างของอาคารในเวลาต่อมา อาคารดังกล่าวมีอายุการก่อสร้างของอาคารประมาณ 200 ปี มีการปรับปรุงฝาผนังเดิมที่เป็นฝาขัดแตะ เปลี่ยนเป็นฝาปะกน แล้วทำการทาสีรักษาเนื้อไม้ใหม่ หลังคาเดิมที่เป็นหลังคาจาก เปลี่ยนเป็นหลังคากระเบื้อง

โครงสร้างอาคาร เสา คาน ไม้ทำเป็นโครงสร้างหลัก

พื้นที่ใช้สอย

- พื้นที่ชาน
- พื้นที่พักผ่อน
- ห้องอาบน้ำ-ส้วม
- ห้องนอนเจ้าของบ้าน 2 ห้อง
- พื้นที่ลานโล่ง
- ห้องครัว
- ห้องพระ
- พื้นที่แต่งตัว
- พื้นที่ลานซักล้าง
- ห้องเก็บของ 2 ห้อง

สาธารณูปโภค ใช้น้ำประปาจากหน่วยงานรัฐที่จัดให้, ใช้น้ำจากคลองเพื่อซักล้าง
ใช้ไฟฟ้าจากหน่วยงานรัฐที่จัดให้

การคมนาคม ส่วนใหญ่สัญจรทางน้ำ ทางเท้าเป็นหลัก ไม่สามารถสัญจรด้วยทางรถยนต์

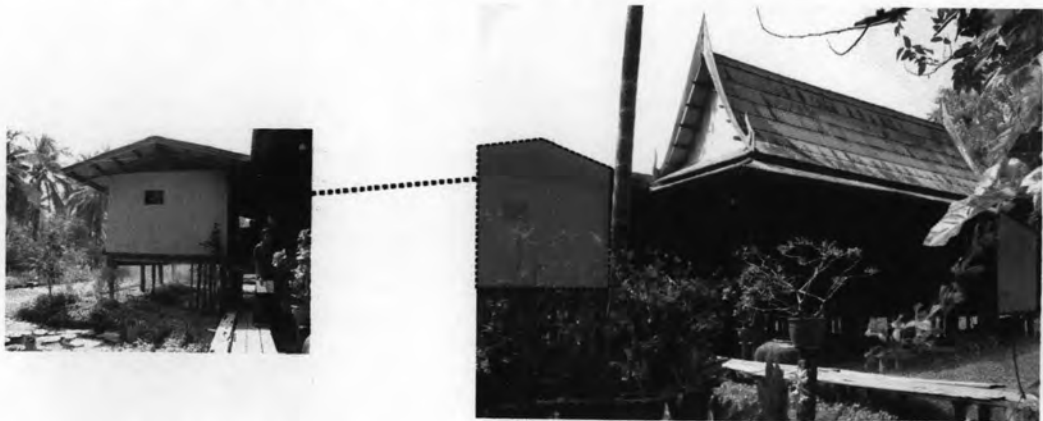
5.บ้านนส.บังเอิญ ปดมสคร
หลังการปรับปรุง (หลังปี 2543)

ภาพที่ 4-17 แสดงผังหลังการปรับปรุงที่อยู่อาศัยของบ้าน นส.บังเอิญ ปดมสคร

ที่มา : จากการสำรวจโดยผู้วิจัย, ตุลาคม 2549.

ภาพที่ 4-18 แสดงบ้านหลังที่มีการปรับปรุงของบ้าน นส.บังเอิญ ปดมสคร

ที่มา : ถ่ายภาพโดยผู้วิจัย, พฤศจิกายน 2549.

หลังการปรับปรุง (หลังปี 2543)

ลักษณะอาคาร	อาคารเดิม 2 หลังไม่มีการปรับปรุง ยังคงเอกลักษณ์ความเป็นสถาปัตยกรรมไทย ท้องถิ่นเอาไว้ อาคารยกใต้ถุนสูง เป็นเรือนไทยก่อสร้างด้วยไม้เหมือนเดิม ส่วนของห้องครัวเกิดการชำรุด จึงได้ทำการปรับปรุงฝ้าผนังใหม่เปลี่ยนฝ้าผนังจากผนังไม้เป็นผนังยิปซัม ซึ่งเกิดความขัดแย้งกับอาคาร 2 หลัง อีกส่วนหนึ่งที่ได้ทำการปรับปรุงก็คือ ห้องน้ำ-ส้วม เปลี่ยนจากส้วมนั่งยองเป็นส้วมนั่ง เพื่อความสะดวกสบาย อาคารหลังนี้ได้เข้าเป็นสมาชิกโฮมสเตย์ในจำนวน 11 หลัง แต่ไม่เคยมีการรับแขกอันเนื่องมาจากเจ้าของบ้านไม่มีความพร้อม เพราะประกอบอาชีพทำสวนเป็นอาชีพหลัก		
โครงสร้างอาคาร	เสา คาน ยังคงใช้ไม้เป็นโครงสร้างหลักของอาคาร ส่วนห้องน้ำทำการปรับปรุงโครงสร้างเป็น คสล.		
พื้นที่ใช้สอย	- พื้นที่ชาน	- พื้นที่ลานโล่ง	- พื้นที่แต่งตัว
	- พื้นที่พักผ่อน	- ห้องครัว	- พื้นที่ลานซักล้าง
	- ห้องอาบน้ำ-ส้วม 2 ห้อง	- ห้องพระ	- ห้องเก็บของ 2 ห้อง
	- ห้องนอนเจ้าของบ้าน 2 ห้อง		
สาธารณูปโภค	ส่วนใหญ่ใช้น้ำฝนเพื่ออุปโภคและบริโภคจากการรองน้ำฝนโดยใช้โถงรองน้ำตั้งไว้บริเวณหน้าบ้าน ในช่วงที่ไม่ใช่ฤดูฝนทำให้ไม่มีน้ำชาวบ้านจะใช้น้ำประปาจากหน่วยงานรัฐที่จัดไว้ให้ ชาวบ้านใช้ไฟฟ้าจากการหน่วยงานรัฐ		
การคมนาคม	ปัจจุบันยังคงใช้ทางเท้า ทางน้ำเป็นส่วนใหญ่ ส่วนการคมนาคมทางรถยนต์ไม่สามารถเดินทางด้วยรถยนต์ เพราะอาคารตั้งอยู่ในสวนมะพร้าว มีลำคลองล้อมรอบตัวอาคาร		
ค่าใช้จ่ายในการปรับปรุง	- ค่าแรง	3,000 บาท	
	- ค่าวัสดุ อุปกรณ์	5,000 บาท (เจ้าของบ้านเป็นผู้จ่าย)	
	- รวมทั้งหมด	8,000 บาท	

ตารางที่ 4-12 สรุปการเปลี่ยนแปลงบ้านของ นส.บังเอิญ ปถมสาค

สาเหตุ แรงจูงใจ	สิ่งที่เปลี่ยนแปลง	สภาพปัจจุบัน
1.เรื่องความปลอดภัยและความสะดวกในการใช้งาน	1.ปรับปรุงห้องน้ำ โดยการเปลี่ยนส้วมนั่งยองเป็นโถส้วมนั่ง	1.การต่อเติมสอดคล้องกับสภาพตัวอาคารเดิม
2.ฝ้าไม้เกิดการผุพังตามสภาพการใช้งาน	2.เปลี่ยนจากฝ้าไม้เป็นฝ้ายิปซัม	2.เกิดความขัดแย้งกับตัวอาคารเป็นอย่างมาก
3.ไม่มีพื้นที่ว่างที่จะให้นักท่องเที่ยวใช้สำหรับนอน	3.ปรับเปลี่ยนพื้นที่โถง ให้เป็นพื้นที่นอนสำหรับนักท่องเที่ยว	3. ไม่กระทบ เพราะการใช้สอยของพื้นที่ นักท่องเที่ยวใช้พื้นที่โถงเฉพาะเวลากลางคืน

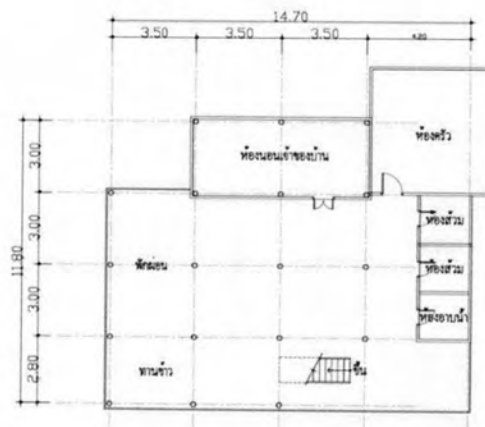
ที่มา : สรุปโดยผู้วิจัย

หลังที่ (6) บ้านเลขที่ 39/1 หมู่ 2 ต.ท่าคา อ.อัมพวา เจ้าของบ้าน นายทรัพย์ ผ่องเพชร อายุ 70 ปี ผู้วิจัยพบว่า ได้ทำการต่อเติมห้องพักชั้น 1 และชั้น 2 กันเป็นห้องนอนสำหรับนักท่องเที่ยว

**6.บ้านนายทรัพย์ ผ่องเพชร
ก่อนการปรับปรุง (ก่อนปี 2543)**

ภาพที่ 4-19 แสดงผังก่อนการปรับปรุงที่อยู่อาศัยของบ้าน นายทรัพย์ ผ่องเพชร

ผังพื้นชั้น 1
ก่อนการปรับปรุง (ก่อนปี 2543)

0 1 3 5m

บ้านหลังที่ 6

ที่มา : จากการสำรวจโดยผู้วิจัย, ตุลาคม 2549.

ก่อนการปรับปรุง (ก่อนปี 2543)

เจ้าของบ้าน นายทรัพย์ ผ่องเพชร
 อายุ อายุ 56 ปี
 บ้านเลขที่ 39/1 หมู่ 2 ต.ท่าคา อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม
 กรรมสิทธิ์ที่ดิน เช่าที่ดิน
 สถานภาพ สมรส
 อาชีพ ค้าขาย, เป็นสมาชิกชุมชนกลุ่มกองทุนหมู่บ้านท่าคา
 จำนวนสมาชิกในบ้าน 2 คน

ตารางที่ 4-13 รายละเอียดจำนวนสมาชิกในครอบครัวนายทรัพย์ ผ่องเพชร

ลำดับ	เพศ		อายุ	ชื่อ	อาชีพ	ความสัมพันธ์	สถานภาพ	
	ช	ญ					โสด	สมรส
1	/		70	นายทรัพย์ ผ่องเพชร	ค้าขาย	สามี		/
2		/	71	นางส้มจิ้น ผ่องเพชร	ค้าขาย	ภรรยา		/

ที่มา : แบบสอบถาม, ตุลาคม 2549.

ระยะเวลาที่พักอาศัย 56 ปี

ลักษณะอาคาร รูปแบบสถาปัตยกรรมเรือนไทย 2 ชั้น ลักษณะอาคารเป็นอาคารครึ่งอิฐครึ่งไม้ ยกได้สูง ประมาณ 1.00 เมตร เดิมอาคารหลังนี้ได้ตั้งอยู่ในสวนมะพร้าวบริเวณใกล้เคียง แต่ปัจจุบันได้ย้ายมาตั้งบนที่ดินของลุงจรรยา เนื่องจากที่เดิมเกิดการขายต่อให้กับผู้อื่น ทิศเหนือ ทิศใต้ ทิศตะวันออก ติดกับสวนมะพร้าว และสวนทิศตะวันตกติดกับถนนทางเข้าสวน อาคารดังกล่าวมีอายุการก่อสร้างของอาคารประมาณ 50 ปี มีการปรับปรุงโดยการยกได้สูงขึ้นจากเดิมเป็น 1.40 เมตร เพื่อเพิ่มประโยชน์ใช้สอยให้มากขึ้น อีกอย่างที่ทำกรปรับปรุงก็คือ ฝาผนัง ตรงส่วนที่มีการผุพังจึงทำการเปลี่ยน แล้วทำการทาสีรักษาเนื้อไม้ใหม่ทั้งหมด หลังคาเดิมที่เป็นหลังคาสังกะสี ปัจจุบันได้เปลี่ยนเป็นหลังคากระเบื้อง

โครงสร้างอาคาร ชั้น 1 เสาใช้คสล.ทุกต้น ส่วนชั้น 2 เสา-คานาใช้ไม้ทั้งหมด

พื้นที่ใช้สอย

- ระเบียง
- พื้นที่ทานอาหาร
- ห้องครัว
- พื้นที่พักผ่อน
- ห้องพระ
- พื้นที่ลานซักล้าง
- ห้องอาบน้ำ
- ห้องส้วม 2 ห้อง
- ห้องนอนเจ้าของบ้าน 1 ห้อง

สาธารณูปโภค

ใช้น้ำประปาจากหน่วยงานรัฐที่จัดให้, ใช้น้ำจากคลองเพื่อซักล้าง

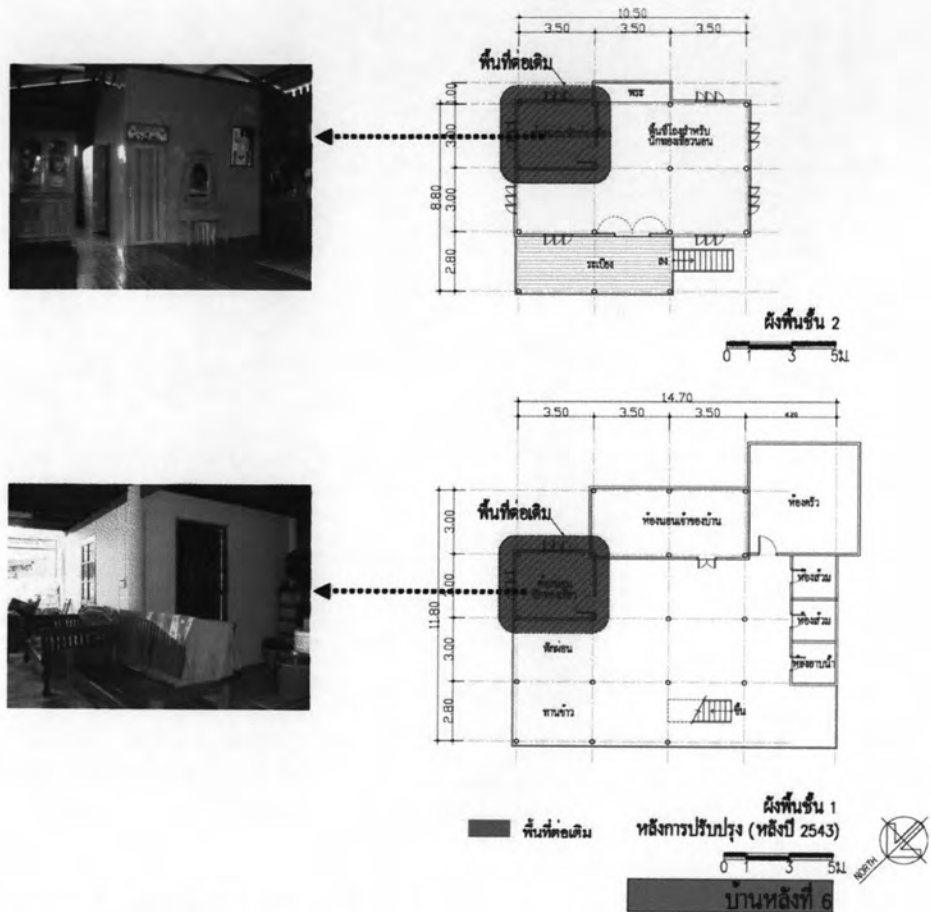
ใช้ไฟฟ้าจากหน่วยงานรัฐที่จัดให้

การคมนาคม

ส่วนใหญ่สัญจรทางน้ำ ทางเท้าเป็นหลัก ไม่สามารถสัญจรด้วยทางรถยนต์

6.บ้านนายทรัพย์สิน ผ่องเพชร
หลังการปรับปรุง (หลังปี 2543)

ภาพที่ 4-20 แสดงผังหลังการปรับปรุงที่อยู่อาศัยของบ้าน นายทรัพย์สิน ผ่องเพชร

ที่มา : จากการสำรวจโดยผู้วิจัย, ตุลาคม 2549.

ภาพที่ 4-21 แสดงบ้านหลังมีการปรับปรุงของบ้าน นายทรัพย์สิน ผ่องเพชร

ที่มา : ถ่ายภาพโดยผู้วิจัย, พฤศจิกายน 2549.

หลังการปรับปรุง (หลังปี 2543)

ลักษณะอาคาร	รูปแบบสถาปัตยกรรมเรือนไทย 2 ชั้น ลักษณะอาคารเป็นอาคารครึ่งอิฐครึ่งไม้ ยกได้ตุนสูง ประมาณ 1.40 เมตร ลักษณะรูปแบบอาคารไม่มีการเปลี่ยนแปลง จะมีการเปลี่ยนแปลงเฉพาะพื้นที่ใช้สอยภายในคือ พื้นที่สวนพักผ่อนและพื้นที่โถงชั้น 2 มีการกันให้เป็นห้องนอนสำหรับนักท่องเที่ยว		
โครงสร้างอาคาร	ชั้น 1 เสาใช้คสล.ทุกเสา ส่วนชั้น 2 เสา-คานใช้ไม้ทั้งหมด		
พื้นที่ใช้สอย	- ระเบียง	- พื้นที่ทานอาหาร	- ห้องครัว
	- พื้นที่พักผ่อน	- ห้องพระ	- พื้นที่ลานซักล้าง
	- ห้องอาบน้ำ 1 ห้อง	- ห้องส้วม 2 ห้อง	
	- ห้องนอนเจ้าของบ้าน 1 ห้อง		
พื้นที่ใช้สอยเพิ่มเติม	- ห้องนอนสำหรับนักท่องเที่ยว 2 ห้องนอน		
สาธารณูปโภค	ส่วนใหญ่ใช้น้ำฝนเพื่ออุปโภคและบริโภคจากการรองน้ำฝนโดยใช้โถงรองน้ำตั้งไว้บริเวณหน้าบ้าน ในช่วงที่ไม่ใช่ฤดูฝนทำให้ไม่มีน้ำชาวบ้านจะใช้น้ำประปาจากหน่วยงานรัฐที่จัดไว้ให้ ชาวบ้านใช้ไฟฟ้าจากการหน่วยงานรัฐ		
การคมนาคม	ใช้ทางเท้าเป็นส่วนใหญ่		
	ส่วนการคมนาคมทางบกสามารถเดินทางด้วยรถยนต์ได้สะดวก		
ค่าใช้จ่ายในการปรับปรุง	- ค่าแรง	- บาท (เจ้าของบ้านทำเอง)	
	- ค่าวัสดุ อุปกรณ์	4,500 บาท (เจ้าของบ้านเป็นผู้จ่าย)	
	- รวมทั้งหมด	4,500 บาท	

ตารางที่ 4-14 สรุปการเปลี่ยนแปลงบ้านของ นายทรัพย์ ผ่องเพชร

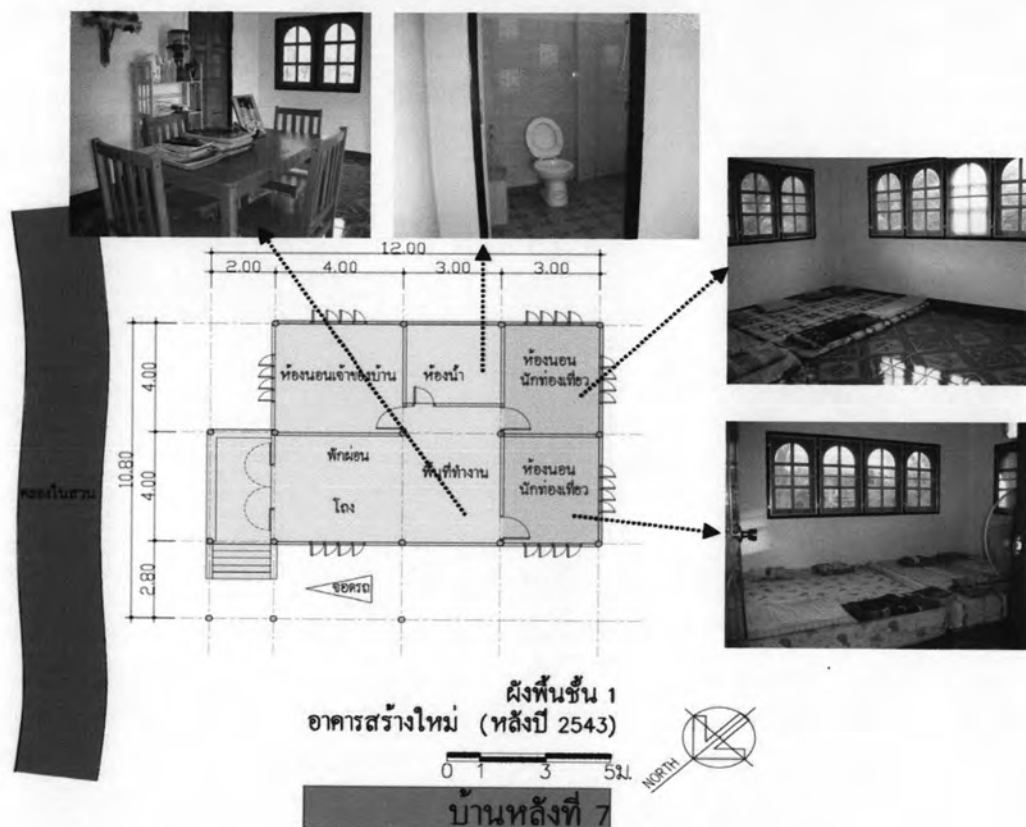
สาเหตุ แรงจูงใจ	สิ่งที่เปลี่ยนแปลง	สภาพปัจจุบัน
1. นักท่องเที่ยวต้องการความเป็นส่วนตัวมากขึ้น	1. กันห้อง 2 ห้อง ชั้น 1 ก่ออิฐฉาบปูนและชั้น 2 กันด้วยไม้อัด	1. การต่อเติมไม่ได้ทำลายรูปแบบสถาปัตยกรรม แต่ไม่สอดคล้องกับตัวอาคารเดิม
2. ไม่มีพื้นที่ว่างที่จะให้นักท่องเที่ยวใช้สำหรับนอน	2. ปรับเปลี่ยนพื้นที่โถง ให้เป็นพื้นที่นอนสำหรับนักท่องเที่ยว	2. ไม่มีผลกระทบ เนื่องจากการใช้สอยของพื้นที่นักท่องเที่ยวใช้พื้นที่โถงเฉพาะเวลากลางคืน ส่วนกลางวันเจ้าของบ้านได้ใช้เป็นที่พักผ่อน

ที่มา : สรุปโดยผู้วิจัย

หลังที่ (7) บ้านเลขที่ 39/2 หมู่ 2 ต.ท่าคา อ.อัมพวา เจ้าของบ้าน นายจรูญ เจือไทย อายุ 72 ปี
ผู้วิจัยพบว่า เป็นอาคารสร้างใหม่

7.บ้านนายจรูญ เจือไทย
อาคารสร้างใหม่ (หลังปี 2543)

ภาพที่ 4-22 แสดงผังอาคารสร้างใหม่ของบ้าน นายจรูญ เจือไทย

ที่มา : จากการสำรวจโดยผู้วิจัย, ตุลาคม 2549.

ภาพที่ 4-23 แสดงอาคารสร้างใหม่ของบ้าน นายจรูญ เจือไทย

ที่มา : ถ่ายภาพโดยผู้วิจัย, พฤศจิกายน 2549.

อาคารสร้างใหม่ (หลังปี 2543)

เจ้าของบ้าน	นายจรรยา เจือไทย
อายุ	อายุ 72 ปี
บ้านเลขที่	39/2 หมู่ 2 ต.ท่าคา อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม
กรรมสิทธิ์ที่ดิน	เจ้าของ
สถานภาพ	สมรส
อาชีพ	เกษตรกร, เป็นประธานชุมชนกลุ่มกองทุนหมู่บ้านท่าคา (ประธานโฮมสเตย์)
จำนวนสมาชิกในบ้าน	4 คน
ตารางที่ 4-15 รายละเอียดจำนวนสมาชิกในครอบครัวนายจรรยา เจือไทย	

ลำดับ	เพศ		อายุ	ชื่อ	อาชีพ	ความสัมพันธ์	สถานภาพ	
	ช	ญ					โสด	สมรส
1	/		72	นายจรรยา เจือไทย	เกษตรกร	สามี		/
2		/	68	นางเจือไทย เจือไทย	เกษตรกร	ภรรยา		/
3	/		36	นายสุธี เจือไทย	เกษตรกร	ลูก		/
4	/		33	นายวิรัชชัย เจือไทย	พนักงานเอกชน	ลูก	/	

ที่มา : แบบสอบถาม, ตุลาคม 2549.

ระยะเวลาที่พักอาศัย 1 ½ ปี

ลักษณะอาคาร เป็นบ้านคสล. ชั้นเดียว ทิศเหนือ ทิศตะวันออกติดกับคลองในสวน ส่วนทิศตะวันตกและทิศใต้ ติดกับสวนมะพร้าว เดิมที่เจ้าของบ้านคุณลุงจรรยา เจือไทย มีบ้านเรือนไทยอยู่ 1 หลัง คือหลังที่ 1 ซึ่งได้ก่อสร้างมาแล้วข้างต้น ปัจจุบันทรุดโทรมมาก ตั้งอยู่บริเวณหน้าคลองศาลา โดยเช่ากรรมสิทธิ์ที่ดินของผู้อื่น จึงทำให้คุณลุงจรรยาได้สร้างบ้านใหม่ขึ้นบนทำเลกรรมสิทธิ์ของตนเอง สภาพบ้านยังมีความใหม่เนื่องจากสร้างไม่นาน อายุของอาคารประมาณ 1 ½ ปี

โครงสร้างอาคาร ใช้คสล.ทั้งหมด

พื้นที่ใช้สอย

- ระเบียง
- หอมน้ำ-ส้วม
- ห้องนอนเจ้าของบ้าน 1 ห้อง
- พื้นที่โถง
- พื้นที่ทำงาน
- ห้องนอนนักท่องเที่ยว 2 ห้อง

สาธารณูปโภค ใช้น้ำประปาจากหน่วยงานรัฐที่จัดให้

ใช้ไฟฟ้าจากหน่วยงานรัฐที่จัดให้

การคมนาคม ส่วนใหญ่สัญจรทางเท้าเป็นหลัก อาคารตั้งอยู่ในสวนมะพร้าวใกล้กับตลาดท่าคา สามารถเดินทางด้วยรถยนต์ได้สะดวก

ตารางที่ 4-16 สรุปการเปลี่ยนแปลงบ้านของ นายจรูญ เจือไทย

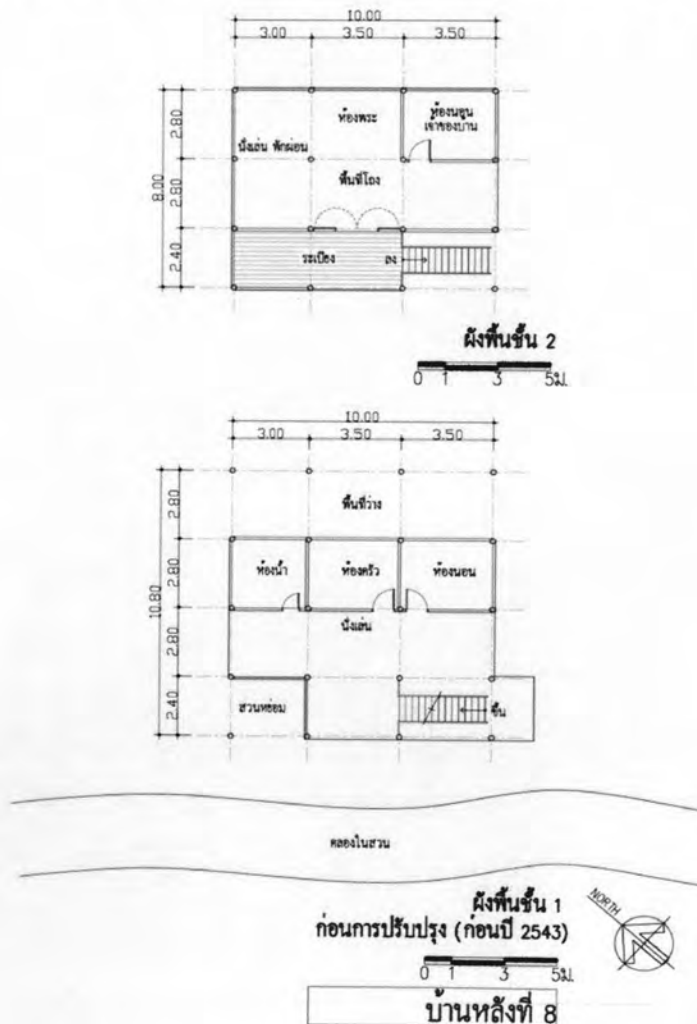
สาเหตุ แรงจูงใจ	สิ่งที่เปลี่ยนแปลง	สภาพปัจจุบัน
1. นักท่องเที่ยวต้องการความเป็นส่วนตัวมากขึ้น	1. ปรับเปลี่ยนห้องนอนของเจ้าของบ้านให้เป็นห้องนอนนักท่องเที่ยว	1. เป็นอาคารหลังใหม่ มีความสะดวกสบายและความสะอาด

ที่มา : สรุปโดยผู้วิจัย

หลังที่ (8) บ้านเลขที่ 39/4 หมู่ 2 ต.ท่าคา อ.อัมพวา เจ้าของบ้าน นายนิมิตร กุชชลา อายุ 55 ปี ผู้วิจัยพบว่า ได้ทำการต่อเติมพื้นที่ 2 ส่วนคือ ห้องนอนเจ้าของบ้าน, ห้องน้ำ และทำการปรับปรุงระเบียงให้เป็นห้องนอน

8.บ้านนายนิมิตร กุชชลา
ก่อนการปรับปรุง (ก่อนปี 2543)

ภาพที่ 4-24 แสดงผังก่อนการปรับปรุงที่อยู่อาศัยของบ้าน นายนิมิตร กุชชลา

ที่มา : จากการสำรวจโดยผู้วิจัย, ตุลาคม 2549.

ก่อนการปรับปรุง (ก่อนปี 2543)

เจ้าของบ้าน นายนิมิตร กุลชลา
อายุ อายุ 55 ปี
บ้านเลขที่ 39/4 หมู่ 2 ต.ท่าคา อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม
กรรมสิทธิ์ที่ดิน เจ้าของ
สถานภาพ สมรส
อาชีพ ทำเกษตรกรรม, เป็นสมาชิกชุมชนกลุ่มกองทุนหมู่บ้านท่าคา
จำนวนสมาชิกในบ้าน 5 คน

ตารางที่ 4-17 รายละเอียดจำนวนสมาชิกในครอบครัวนายนิมิตร กุลชลา

ลำดับ	เพศ		อายุ	ชื่อ	อาชีพ	ความสัมพันธ์	สถานภาพ	
	ช	ญ					โสด	สมรส
1	/		55	นายนิมิตร กุลชลา	เกษตรกร	สามี		/
2		/	53	นางจำเรียง กุลชลา	เกษตรกร	ภรรยา		/
3	/		25	นายสลัง กุลชลา	เกษตรกร	ลูก	/	
4	/		22	นายณรงค์ กุลชลา	นักศึกษา	ลูก	/	
5		/	17	นส.ตรี กุลชลา	นักเรียน	ลูก	/	

ที่มา : แบบสอบถาม, ตุลาคม 2549.

ระยะเวลาที่พักอาศัย 20 ปี

ลักษณะอาคาร รูปแบบสถาปัตยกรรมเรือนไทย 2 ชั้น ลักษณะอาคารเป็นอาคารครึ่งอิฐครึ่งไม้ ทิศเหนือ ทิศตะวันออกติดกับสวนมะพร้าว ส่วนทิศใต้ ทิศตะวันตก ติดกับคลองในสวน อาคารก่อสร้างมาแล้วเป็นระยะเวลาประมาณ 20 ปี

โครงสร้างอาคาร ชั้น 1 เสาใช้คสล.ทุกต้น ส่วนชั้น 2 เสา-คานาใช้ไม้ทั้งหมด

พื้นที่ใช้สอย

- ระเบียง
- หองครว
- ห้องนอนเจ้าของบ้าน 2 ห้อง- ห้องพระ
- พื้นที่โถง
- พื้นที่พักผ่อน
- พื้นที่ทานอาหาร
- ที่นั่งเล่น
- ห้องน้ำ-ส้วม 1 ห้อง

สาธารณูปโภค ใช้น้ำประปาจากหน่วยงานรัฐที่จัดให้, ใช้น้ำจากคลองเพื่อซักล้าง

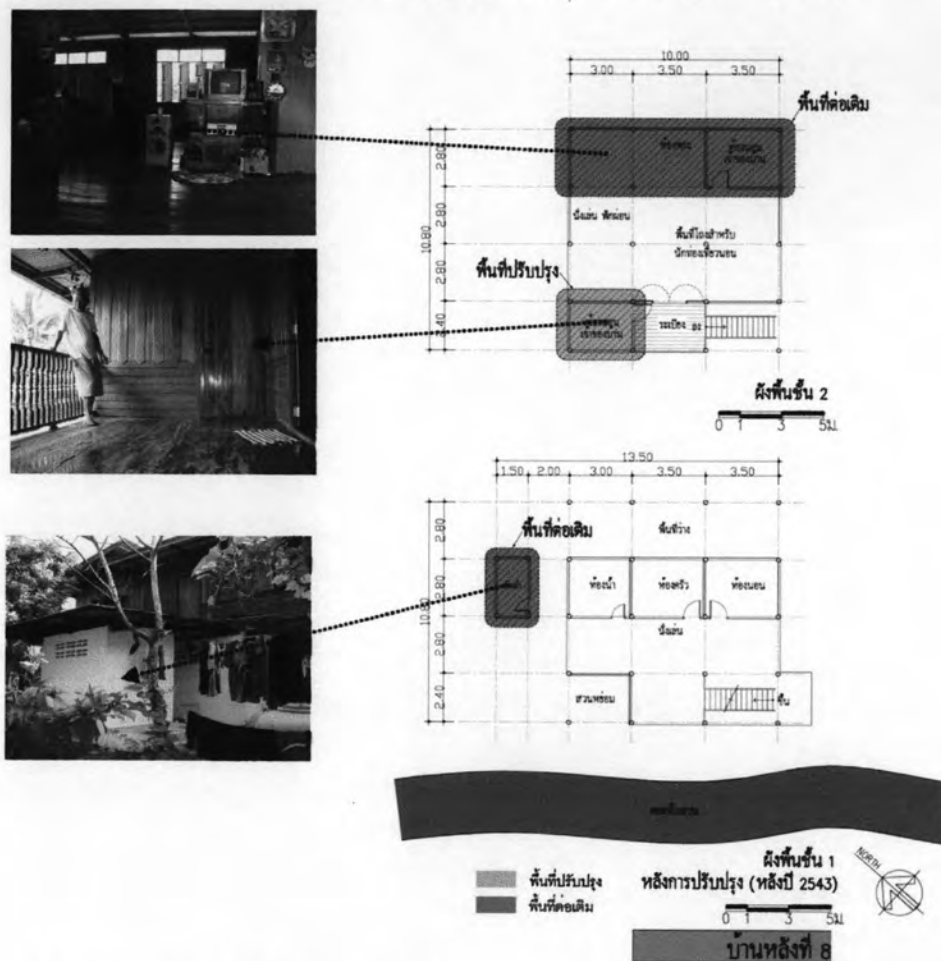
ใช้ไฟฟ้าจากหน่วยงานรัฐที่จัดให้

การคมนาคม ส่วนใหญ่สัญจรทางน้ำ ทางเท้าเป็นหลัก ไม่สามารถสัญจรด้วยทางรถยนต์

8.บ้านนายนิมิตร กุศลลา
หลังการปรับปรุง (หลังปี 2543)

ภาพที่ 4-25 แสดงผังหลังการปรับปรุงที่อยู่อาศัยของบ้าน นายนิมิตร กุศลลา

ที่มา : จากการสำรวจโดยผู้วิจัย, ตุลาคม 2549.

ภาพที่ 4-26 แสดงบ้านหลังที่มีการปรับปรุงของบ้าน นายนิมิตร กุศลลา

ที่มา : ถ่ายภาพโดยผู้วิจัย, พฤศจิกายน 2549.

หลังการปรับปรุง (หลังปี 2543)

ลักษณะอาคาร	หลังจากที่มีการต่อเติมแล้ว ลักษณะอาคารยังคงเป็นรูปแบบสถาปัตยกรรมเรือนไทย 2 ชั้น ครึ่งอิฐครึ่งไม้ ห้องน้ำได้ทำการต่อเติมเนื่องจากเดิมมีห้องน้ำ 1 ห้อง ไม่มีความสะดวกในการใช้งาน		
โครงสร้างอาคาร	ชั้น 1 เสาใช้คสล.ทุกเสา ส่วนชั้น 2 เสา-คานาใช้ไม้ทั้งหมด		
พื้นที่ใช้สอย	- ระเบียง - ห้องครัว - ห้องนอนเจ้าของบ้าน 2 ห้อง- ห้องพระ	- พื้นที่โถง - พื้นที่พักผ่อน	- พื้นที่ทานอาหาร - พื้นที่นั่งเล่น - ห้องน้ำ-ส้วม 1 ห้อง
พื้นที่ใช้สอยเพิ่มเติม	- พื้นที่โถงเพิ่มขึ้น - ห้องน้ำ 1 ห้อง	- พื้นที่นั่งเล่นเพิ่มขึ้น - ห้องส้วม 1 ห้อง	- พื้นที่ห้องนอน 1 ห้อง
สาธารณูปโภค	ใช้น้ำประปาจากหน่วยงานรัฐที่จัดให้, ใช้น้ำจากคลองเพื่อซักล้าง ใช้ไฟฟ้าจากหน่วยงานรัฐที่จัดให้		
การคมนาคม	ส่วนใหญ่สัญจรทางน้ำ ทางเท้าเป็นหลัก ทางเท้าได้เงินสนับสนุนจากภาครัฐ จัดทำผ่านคอนกรีต เพื่อปูเป็นทางเดินจากเส้นทางหลักไปยังที่พักอาศัย แต่ไม่สามารถสัญจรด้วยทางรถยนต์		
ค่าใช้จ่ายในการปรับปรุง	- ค่าแรง - ค่าวัสดุ อุปกรณ์ - รวมทั้งหมด	2,500 บาท 8,500 บาท (เจ้าของบ้านเป็นผู้จ่าย) 11,000 บาท	

ตารางที่ 4-18 สรุปการเปลี่ยนแปลงบ้านของนายนิมิตร กุลขลา

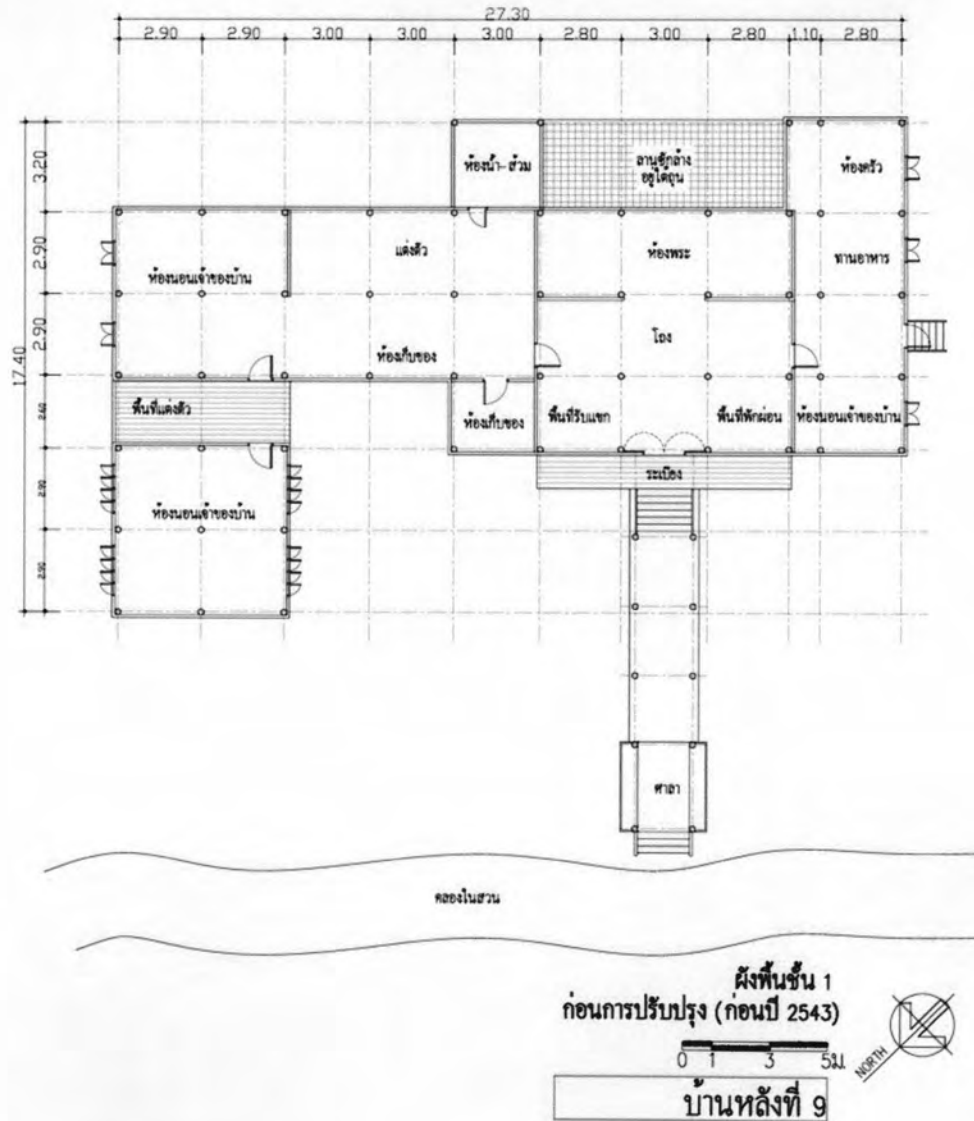
สาเหตุ แรงจูงใจ	สิ่งที่เปลี่ยนแปลง	สภาพปัจจุบัน
1.จำนวนสมาชิกในบ้านกลับมาประกอบอาชีพเป็นเกษตรกร และทำโฮมสเตย์เสริม และจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น	1.ต่อเติมห้องนอนบริเวณหน้าบ้าน	1.ใช้ไม้ในการต่อเติม ลักษณะการต่อเติมมีความสอดคล้องกับตัวอาคารเดิม
2.จำนวนห้องน้ำ ห้องส้วม ไม่เพียงพอต่อนักท่องเที่ยว และสมาชิกในบ้าน	2.สร้างต่อเติมห้องน้ำ ห้องส้วมใหม่ บริเวณด้านข้างของบ้าน	2.มีความสะอาด และสะดวกในการใช้งานมากยิ่งขึ้น
3.ไม่มีที่นอนสำหรับนักท่องเที่ยว	3.ปรับเปลี่ยนพื้นที่โถง ให้เป็นพื้นที่สำหรับนอนของนักท่องเที่ยว	3.ไม่มีผลกระทบ เนื่องจากการใช้สอยของพื้นที่นักท่องเที่ยวใช้พื้นที่โถงเฉพาะเวลากลางคืน ส่วนกลางวันเจ้าของบ้านได้ใช้เป็นที่พักผ่อนตามปกติ

ที่มา : สรุปโดยผู้วิจัย

หลังที่ (9) บ้านเลขที่ 9/2 หมู่ 2 ต.ท่าคา อ.อัมพวา เจ้าของบ้าน นายศิริ ธรรมสวัสดิ์ อายุ 68 ปี
ผู้วิจัยพบว่า ได้ทำการปรับปรุงห้องน้ำ

9.บ้านนายศิริ ธรรมสวัสดิ์
ก่อนการปรับปรุง (ก่อนปี 2543)

ภาพที่ 4-27 แสดงผังก่อนการปรับปรุงที่อยู่อาศัยของบ้าน นายศิริ ธรรมสวัสดิ์

ที่มา : จากการสำรวจโดยผู้วิจัย, ตุลาคม 2549.

ก่อนการปรับปรุง (ก่อนปี 2543)

เจ้าของบ้าน นายศิริ ธรรมสวัสดิ์
 อายุ 68 ปี
 บ้านเลขที่ 9/2 หมู่ 2 ต.ท่าคา อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม
 กรรมสิทธิ์ที่ดิน เจ้าของ
 สถานภาพ สมรส
 จำนวนสมาชิกในบ้าน 3 คน

ตารางที่ 4-19 รายละเอียดจำนวนสมาชิกในครอบครัวนายศิริ ธรรมสวัสดิ์

ลำดับ	เพศ		อายุ	ชื่อ	อาชีพ	ความสัมพันธ์	สถานภาพ	
	ช	ญ					โสด	สมรส
1	/		68	นายศิริ ธรรมสวัสดิ์	เกษตรกร, ข้าราชการ บ้านาญ	สามี		/
2		/	51	นางจำเรียง ธรรมสวัสดิ์	ข้าราชการ	ภรรยา		/
3		/	71	นส.บุญเรือน ธรรมสวัสดิ์	แม่บ้าน	พี่สาว	/	

ที่มา : แบบสอบถาม, ตุลาคม 2549.

อาชีพ ข้าราชการบ้านาญ, เกษตรกร, เป็นสมาชิกชุมชนกลุ่มกองทุนหมู่บ้านท่าคา

ระยะเวลาที่พักอาศัย 68 ปี

ลักษณะอาคาร รูปแบบสถาปัตยกรรมเรือนไทย 1 ชั้น ยกใต้ถุนสูง ลักษณะเป็นกลุ่มอาคารมี 3 หลัง ก่อสร้างด้วยไม้ ลักษณะอาคารเป็นรูปตัว L บริเวณหน้าบ้านมีศาลาพักผ่อนทิศเหนือ ทิศตะวันตก ติดกับคลองในสวนมะพร้าว ทิศใต้และทิศตะวันออกติดกับสวนผลไม้ได้แก่ สวนลิ้นจี่ สวนมะพร้าว สวนลำไย อาคารก่อสร้างมาแล้วเป็นระยะเวลาประมาณ 120 ปี

โครงสร้างอาคาร ได้ทำการเปลี่ยนเสาจากเดิมเป็นเสาไม้ เปลี่ยนเป็นเสา คสล.เนื่องจากเสาเก่าเกิดการผุพัง ส่วนคานยังใช้คานไม้ของเดิม

พื้นที่ใช้สอย

- ระเบียง	- พื้นที่โถง	- พื้นที่ทานอาหาร
- ห้องครัว	- พื้นที่พักผ่อน	- พื้นที่รับแขก
- พื้นที่แต่งตัว	- ห้องนอนเจ้าของบ้าน 3 ห้อง	
- ห้องพระ	- ห้องน้ำ-ส้วม 1 ห้อง	- ห้องเก็บของ
- ลานซักล้าง		

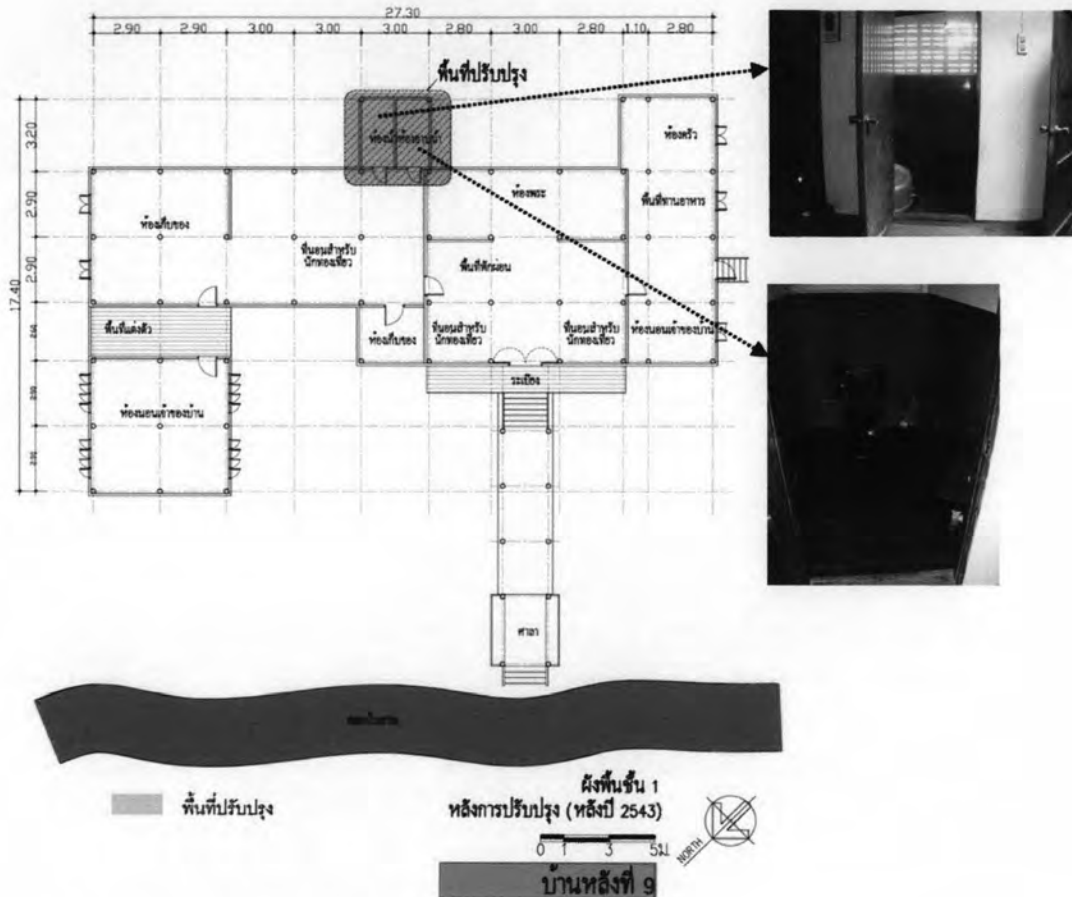
สาธารณูปโภค ใช้น้ำประปาจากหน่วยงานรัฐที่จัดให้, ใช้น้ำจากคลองเพื่อซักล้าง
ใช้ไฟฟ้าจากหน่วยงานรัฐที่จัดให้

การคมนาคม ส่วนใหญ่สัญจรทางน้ำ ทางเท้าเป็นหลัก ส่วนทางรถยนต์สามารถเดินทางได้สะดวก

9.บ้านนายศิริ ธรรมสวัสดิ์
หลังการปรับปรุง (หลังปี 2543)

ภาพที่ 4-28 แสดงผังหลังการปรับปรุงที่อยู่อาศัยของบ้าน นายศิริ ธรรมสวัสดิ์

ที่มา : จากการสำรวจโดยผู้วิจัย, ตุลาคม 2549.

ภาพที่ 4-29 แสดงบ้านหลังที่มีการปรับปรุงของบ้าน นายศิริ ธรรมสวัสดิ์

ที่มา : ถ่ายภาพโดยผู้วิจัย, พฤศจิกายน 2549.

หลังการปรับปรุง (หลังปี 2543)

ลักษณะอาคาร	ลักษณะอาคารมีการปรับปรุงส่วนที่เป็นหลังคาจากเดิมที่มุงด้วยวัสดุจาก แต่ต่อมาวัสดุดังกล่าวชำรุดตามอายุการใช้งาน เจ้าของบ้านได้ทำการเปลี่ยนเป็นสังกะสี และปัจจุบันได้เปลี่ยนเป็นกระเบื้อง อาคารภายนอกได้ทำการทาสีรักษาเนื้อไม้ทุกๆ 5 ปี เพื่อรักษาเนื้อไม้ พื้นไม้ที่เกิดการชำรุดก็จะทำการซ่อมแซม		
โครงสร้างอาคาร	ไม่มีการปรับปรุง ใช้เสา คสล. ส่วนโครงสร้างอื่นๆ ใช้ไม้ทั้งหมด		
พื้นที่ใช้สอย	- ระเบียง	- พื้นที่โถง	- พื้นที่ทานอาหาร
	- ห้องครัว	- พื้นที่พักผ่อน	- พื้นที่แต่งตัว
	- ห้องพระ	- ห้องน้ำ-ส้วม 1 ห้อง	- ห้องเก็บของ 2 ห้อง
	- ห้องนอนเจ้าของบ้าน 2 ห้อง	- ห้องนอนสำหรับนักท่องเที่ยว	
สาธารณูปโภค	ใช้น้ำประปาจากหน่วยงานรัฐที่จัดให้, ใช้น้ำจากคลองเพื่อซักล้าง		
	ใช้ไฟฟ้าจากหน่วยงานรัฐที่จัดให้		
การคมนาคม	ใช้ทางเท้าและทางน้ำเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งทางเดินเท้าได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ จัดทำแผ่นคอนกรีตปูจากถนนหลักเข้าไปสู่ที่พักอาศัย		
	ส่วนการคมนาคมทางรถยนต์สามารถเดินทางด้วยรถยนต์ได้สะดวก		
ค่าใช้จ่ายในการปรับปรุง	- ค่าแรง	500	บาท
	- ค่าวัสดุ อุปกรณ์	3,000	บาท (เจ้าของบ้านเป็นผู้จ่าย)
	- รวมทั้งหมด	3,500	บาท

ตารางที่ 4-20 สรุปการเปลี่ยนแปลงบ้านของ นายศิริ ธรรมสวัสดิ์

สาเหตุ แรงจูงใจ	สิ่งที่เปลี่ยนแปลง	สภาพปัจจุบัน
1. ความสะดวกและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวและคนในบ้าน	1. เปลี่ยนโถส้วมจากนั่งยองเป็นโถส้วมนั่ง และทำการปูกระเบื้องใหม่	1. มีความปลอดภัย , สะดวกสบายในการใช้สอยมากยิ่งขึ้น
2. ไม่มีที่นอนสำหรับนักท่องเที่ยว	2. ปรับเปลี่ยนพื้นที่โถง ให้เป็นที่สำหรับนอนของนักท่องเที่ยว	2. พื้นที่โถงใช้เฉพาะเวลากลางคืน
3. นักท่องเที่ยวต้องการความเป็นส่วนตัวมากขึ้น	3. ทำการสร้างรีสอร์ทจำนวน 5 หลัง มีทีวี ตู้เย็น เครื่องปรับอากาศ	3. อาคารมีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมธรรมชาติ

ที่มา : สรุปโดยผู้วิจัย

ภาพที่ 4-30 ที่พักอาศัยประเภทรีสอร์ท ที่สร้างใหม่ของ นายศิริ ธรรมสวัสดิ์

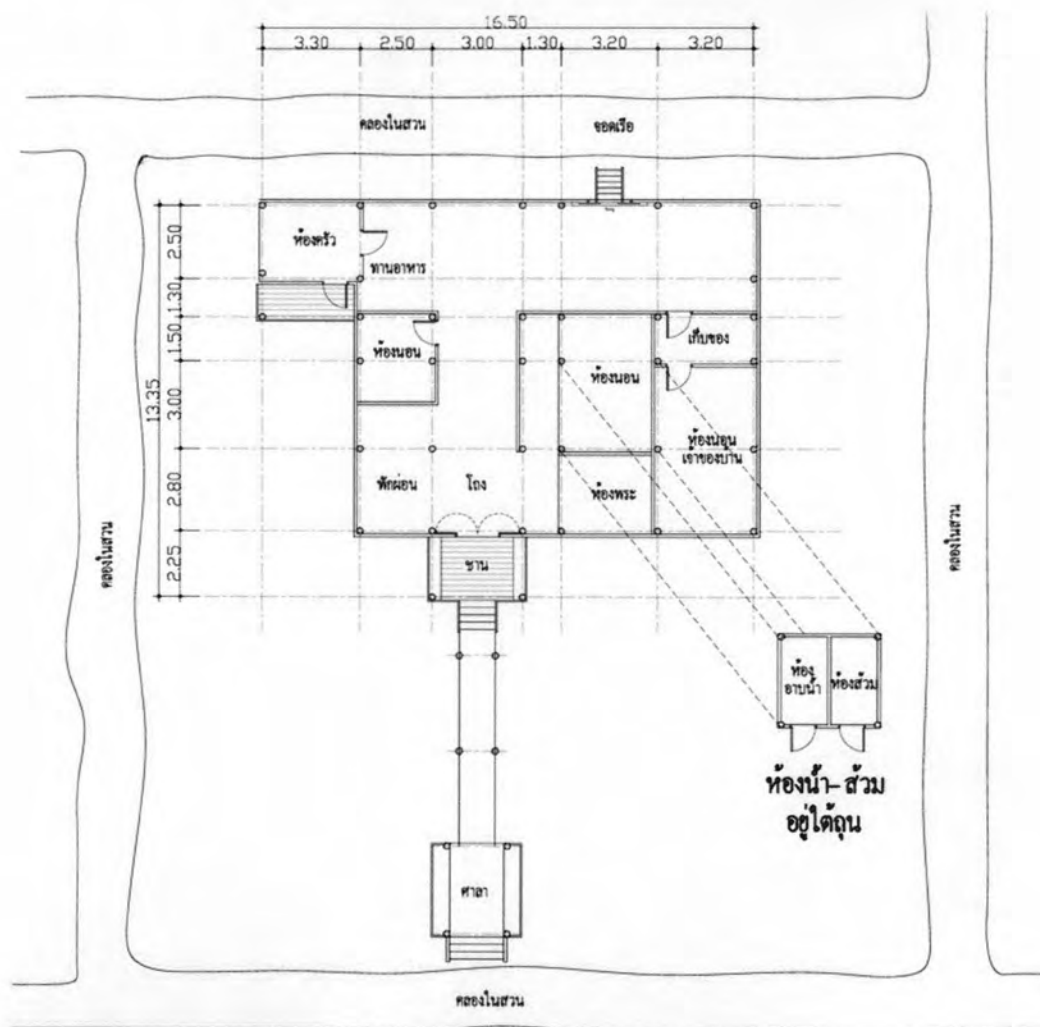

ที่มา : ถ่ายภาพโดยผู้วิจัย, พฤศจิกายน 2549.

หลังที่ (10) บ้านเลขที่ 12 หมู่ 2 ต.ท่าคา อ.อัมพวา เจ้าของบ้าน นายสุพจน์ ศรีประเสริฐ อายุ 58 ปี
ผู้วิจัยพบว่า ได้ทำการต่อเติมห้องน้ำ-ห้องส้วม

10.บ้านนายสุพจน์ ศรีประเสริฐ
ก่อนการปรับปรุง (ก่อนปี 2543)

ภาพที่ 4-31 แสดงผังก่อนการปรับปรุงที่อยู่อาศัยของบ้าน นายสุพจน์ ศรีประเสริฐ

ผังพื้นชั้น 1
ก่อนการปรับปรุง (ก่อนปี 2543)

0 1 3 5ม.

บ้านหลังที่ 10

ที่มา : จากการสำรวจโดยผู้วิจัย, ตุลาคม 2549.

ก่อนการปรับปรุง (ก่อนปี 2543)

เจ้าของบ้าน นายสุพจน์ ศรีประเสริฐ
 อายุ 58 ปี
 บ้านเลขที่ 12 หมู่ 2 ต.ท่าคา อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม
 กรรมสิทธิ์ที่ดิน เจ้าของ
 สถานภาพ สมรส
 จำนวนสมาชิกในบ้าน 8 คน

ตารางที่ 4-21 รายละเอียดจำนวนสมาชิกในครอบครัวนายสุพจน์ ศรีประเสริฐ

ลำดับ	เพศ		อายุ	ชื่อ	อาชีพ	ความสัมพันธ์	สถานภาพ	
	ช	ญ					โสด	สมรส
1	/		58	นายสุพจน์ ศรีประเสริฐ	เกษตรกร	สามี		/
2		/	56	นางยุภา ศรีประเสริฐ	เกษตรกร	ภรรยา		/
3		/	32	นางสุวีรัตน์ ศรีประเสริฐ	ทันตแพทย์	ลูก		/
4		/	29	นส.นภาพร ศรีประเสริฐ	แม่บ้าน	ลูก	/	
5	/		26	นายพัฒนชัย ศรีประเสริฐ	พนักงาน บ.	ลูก	/	
6		/	24	นส.บวรรัตน์ ศรีประเสริฐ	พนักงาน บ.	ลูก	/	
7	/		4	ดช.ธีรวัฒน์ แก้วสุวรรณ	นักเรียน	หลาน	/	
8		/	3	ดญ.สลิพัฒน์ แก้วสุวรรณ	นักเรียน	หลาน	/	

ที่มา : แบบสอบถาม, ตุลาคม 2549.

อาชีพ เกษตรกร, เป็นสมาชิกชุมชนกลุ่มกองทุนหมู่บ้านท่าคา

ระยะเวลาที่พักอาศัย 33 ปี

ลักษณะอาคาร รูปแบบสถาปัตยกรรมเรือนไทย 1 ชั้น ยกใต้ถุนสูง ลักษณะอาคาร 2 หลังติดกัน อาคารก่อสร้างด้วยไม้ทั้งหมดเป็นกลุ่มอาคารขนาดใหญ่ อาคารก่อสร้างมาแล้ว เป็นระยะเวลาประมาณ 90 ปี ทิศเหนือ ทิศตะวันตกติดกับสวนมะพร้าว ส่วนทิศใต้และทิศตะวันออกติดกับคลองในสวนมะพร้าว

โครงสร้างอาคาร ได้ทำการเปลี่ยนเสาจากเดิมเป็นเสาไม้ เปลี่ยนเป็นเสา คสล.เนื่องจากเสาเก่าเกิดการผุพัง ส่วนคานยังใช้คานไม้ของเดิม

พื้นที่ใช้สอย

- ขานหน้าบ้าน
- ห้องโถง
- ห้องพระ
- ห้องครัว
- ห้องทานอาหาร
- ห้องเก็บของ
- พื้นที่พักผ่อน
- ห้องอาบน้ำ
- ห้องส้วม
- ห้องนอนเจ้าของบ้าน 3 ห้อง

สาธารณูปโภค ใช้น้ำประปาจากหน่วยงานรัฐที่จัดให้, ใช้น้ำจากคลองเพื่อซักล้าง

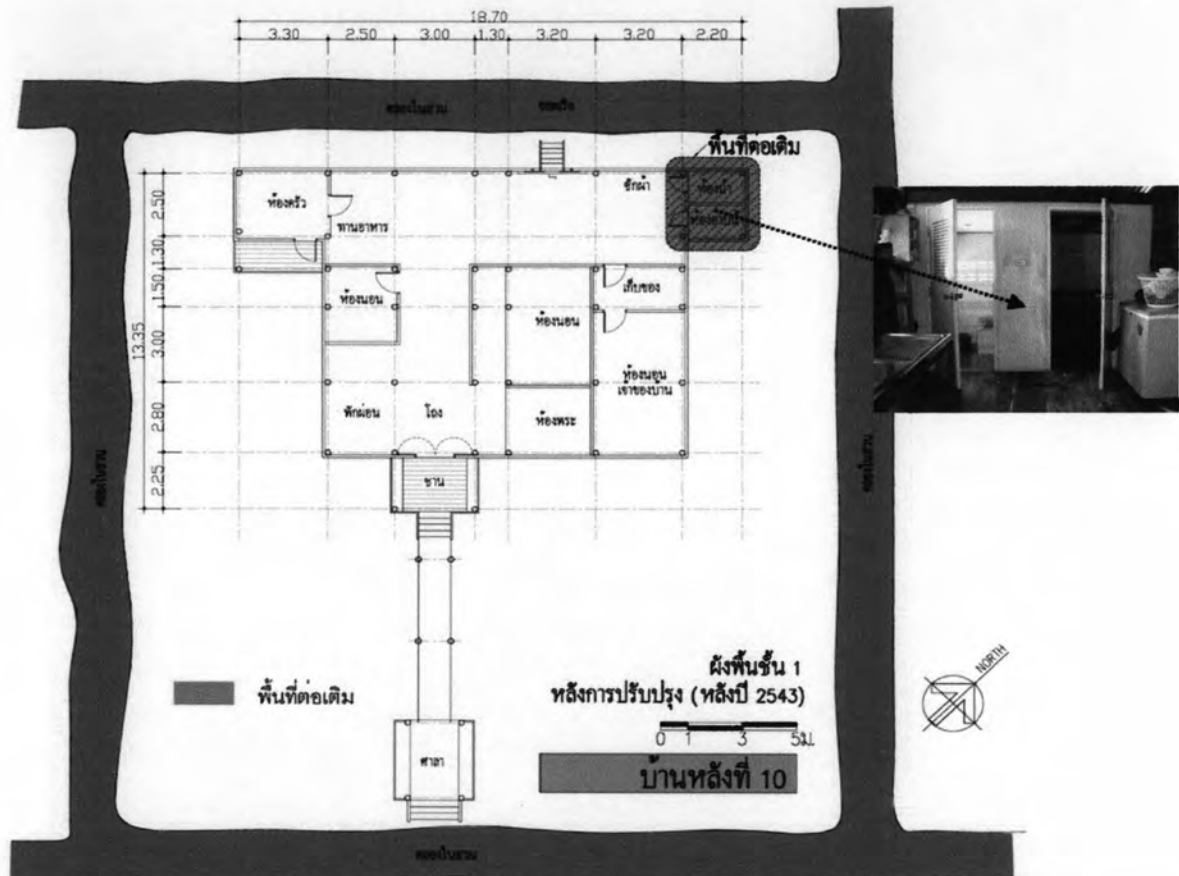
ใช้ไฟฟ้าจากหน่วยงานรัฐที่จัดให้

การคมนาคม ส่วนใหญ่สัญจรทางน้ำ ทางเท้าเป็นหลัก สามารถเดินทางด้วยรถยนต์ได้สะดวก

10.บ้านนายสุพจน์ ศรีประเสริฐ
หลังการปรับปรุง (หลังปี 2543)

ภาพที่ 4-32 แสดงผังหลังการปรับปรุงที่อยู่อาศัยของบ้าน นายสุพจน์ ศรีประเสริฐ

ที่มา : จากการสำรวจโดยผู้วิจัย, ตุลาคม 2549.

ภาพที่ 4-33 แสดงบ้านหลังที่มีการปรับปรุงของบ้าน นายสุพจน์ ศรีประเสริฐ

ที่มา : ถ่ายภาพโดยผู้วิจัย, พฤศจิกายน 2549.

หลังการปรับปรุง (หลังปี 2543)

ลักษณะอาคาร	ลักษณะอาคารยังคงเอกลักษณ์สถาปัตยกรรมไทยเหมือนเดิม เจ้าของบ้านได้ทำการปรับปรุงหลังคาเนื่องจากเดิมเป็นหลังคาสังกะสีแต่ปัจจุบันได้เปลี่ยนเป็นหลังคากระเบื้องเพราะมีความทนทานกว่า ส่วนภายนอกอาคาร ผังอาคารที่ชำรุด จะทำการซ่อมแซม และได้ทำการต่อเติมห้องน้ำ ห้องส้วมเพื่อความสะดวกในการใช้สอย												
โครงสร้างอาคาร	มีปรับปรุงเสาอาคาร เฉพาะเสาที่ผุพังจะทำการเปลี่ยนเป็นเสาคสล.												
พื้นที่ใช้สอย	<table border="0"> <tr> <td>- ระเบียง</td> <td>- พื้นที่โถง</td> <td>- พื้นที่ทานอาหาร</td> </tr> <tr> <td>- ห้องครัว</td> <td>- พื้นที่พักผ่อน</td> <td>- พื้นที่แต่งตัว</td> </tr> <tr> <td>- ห้องพระ</td> <td>- ห้องน้ำ-ส้วม 1 ห้อง</td> <td>- ห้องเก็บของ 2 ห้อง</td> </tr> <tr> <td>- ห้องนอนเจ้าของบ้าน 2 ห้อง</td> <td>- ห้องนอนสำหรับนักท่องเที่ยว</td> <td></td> </tr> </table>	- ระเบียง	- พื้นที่โถง	- พื้นที่ทานอาหาร	- ห้องครัว	- พื้นที่พักผ่อน	- พื้นที่แต่งตัว	- ห้องพระ	- ห้องน้ำ-ส้วม 1 ห้อง	- ห้องเก็บของ 2 ห้อง	- ห้องนอนเจ้าของบ้าน 2 ห้อง	- ห้องนอนสำหรับนักท่องเที่ยว	
- ระเบียง	- พื้นที่โถง	- พื้นที่ทานอาหาร											
- ห้องครัว	- พื้นที่พักผ่อน	- พื้นที่แต่งตัว											
- ห้องพระ	- ห้องน้ำ-ส้วม 1 ห้อง	- ห้องเก็บของ 2 ห้อง											
- ห้องนอนเจ้าของบ้าน 2 ห้อง	- ห้องนอนสำหรับนักท่องเที่ยว												
พื้นที่ใช้สอยเพิ่มขึ้น	- ห้องอาบน้ำ - ห้องส้วม												
สาธารณูปโภค	ใช้น้ำประปาจากหน่วยงานรัฐที่จัดให้, ใช้น้ำจากคลองเพื่อซักล้าง ใช้ไฟฟ้าจากหน่วยงานรัฐที่จัดให้												
การคมนาคม	ใช้ทางเท้าและทางน้ำเป็นส่วนใหญ่ ส่วนการคมนาคมทางรถยนต์สามารถเดินทางด้วยรถยนต์ได้สะดวก												
ค่าใช้จ่ายในการปรับปรุง	<table border="0"> <tr> <td>- ค่าแรง</td> <td>- บาท (เจ้าของบ้านทำเอง)</td> </tr> <tr> <td>- ค่าวัสดุ อุปกรณ์</td> <td>4,500 บาท (เจ้าของบ้านเป็นผู้จ่าย)</td> </tr> <tr> <td>- รวมทั้งหมด</td> <td>4,500 บาท</td> </tr> </table>	- ค่าแรง	- บาท (เจ้าของบ้านทำเอง)	- ค่าวัสดุ อุปกรณ์	4,500 บาท (เจ้าของบ้านเป็นผู้จ่าย)	- รวมทั้งหมด	4,500 บาท						
- ค่าแรง	- บาท (เจ้าของบ้านทำเอง)												
- ค่าวัสดุ อุปกรณ์	4,500 บาท (เจ้าของบ้านเป็นผู้จ่าย)												
- รวมทั้งหมด	4,500 บาท												

ตารางที่ 4-22 สรุปการเปลี่ยนแปลงบ้านของ นายสุพจน์ ศรีประเสริฐ

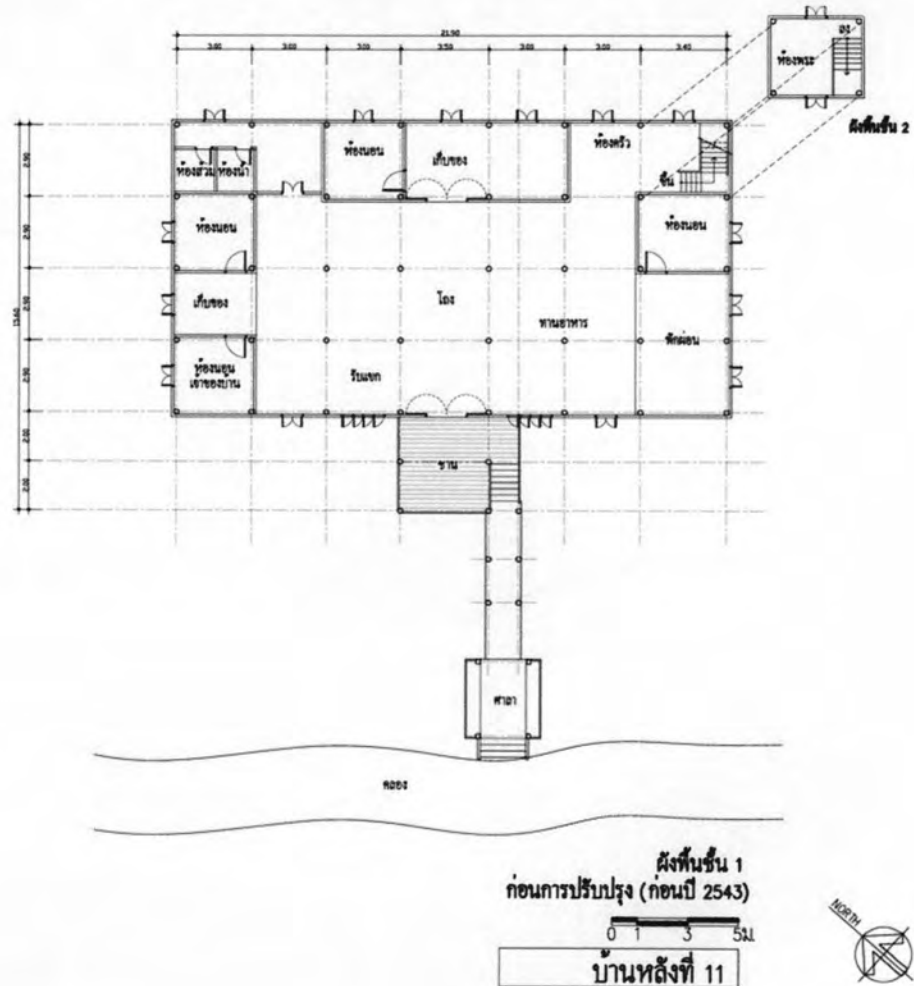
สาเหตุ แรงจูงใจ	สิ่งที่เปลี่ยนแปลง	สภาพปัจจุบัน
1. ห้องน้ำ ห้องส้วมเดิม อยู่ใต้ถุนอาคาร ไม่มีความสะดวกในการใช้งาน และไม่พอด้านนักท่องเที่ยว	1. ต่อเติม ห้องน้ำ ห้องส้วมเพิ่มขึ้น	1. มีความปลอดภัยเพราะลักษณะการต่อเติมเป็น คสล. มีความสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น
2. ไม่มีที่นอนสำหรับนักท่องเที่ยว	2. ปรับเปลี่ยนพื้นที่โถง ให้เป็นพื้นที่สำหรับนอนของนักท่องเที่ยว	2. พื้นที่โถงใช้เฉพาะเวลากลางคืน ส่วนกลางวันเจ้าของบ้านยังใช้เป็นที่พักผ่อนตามปกติ

ที่มา : สรุปโดยผู้วิจัย

หลังที่ (11) บ้านเลขที่ 27/1 หมู่ 2 ต.ท่าคา อ.อัมพเจ้าของบ้าน นางณัฐวรรณ เกกิงผล อายุ 56 ปี
ผู้วิจัยพบว่า ได้ทำการต่อเติมห้องน้ำ-ห้องส้วม

11.บ้านนางณัฐวรรณ เกกิงผล
ก่อนการปรับปรุง (ก่อนปี 2543)

ภาพที่ 4-34 แสดงผังก่อนการปรับปรุงที่อยู่อาศัยของบ้าน นางณัฐวรรณ เกกิงผล

ที่มา : จากการสำรวจโดยผู้วิจัย, ตุลาคม 2549.

ก่อนการปรับปรุง (ก่อนปี 2543)

เจ้าของบ้าน นางณัฐวรรณ เถกิงผล
 อายุ 58 ปี
 บ้านเลขที่ 27/1 หมู่ 2 ต.ท่าคา อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม
 กรรมสิทธิ์ที่ดิน เจ้าของ
 สถานภาพ สมรส
 จำนวนสมาชิกในบ้าน 2 คน

ตารางที่ 4-23 รายละเอียดจำนวนสมาชิกในครอบครัวนางณัฐวรรณ เถกิงผล

ลำดับ	เพศ		อายุ	ชื่อ	อาชีพ	ความสัมพันธ์	สถานภาพ	
	ช	ญ					โสด	สมรส
1		/	58	นางณัฐวรรณ เถกิงผล	ข้าราชการ	ภรรยา		/
2	/		61	นายสวีกา เถกิงผล	พนักงาน บ.	สามี		/

ที่มา : แบบสอบถาม, ตุลาคม 2549.

อาชีพ ข้าราชการ

ระยะเวลาที่พักอาศัย 58 ปี

ลักษณะอาคาร รูปแบบสถาปัตยกรรมเรือนไทย 1 ชั้น ยกใต้ถุนสูง ลักษณะอาคารเป็นเรือนกลุ่มมีอาคาร 3 หลังอยู่ในกลุ่ม อาคารก่อสร้างด้วยไม้ทั้งหมด ก่อสร้างมาแล้วเป็นระยะเวลาประมาณ 200 ปี ทิศเหนือ ติดกับถนนทางเข้าบ้าน ทิศตะวันออกติดกับสวนมะพร้าว ส่วนทิศใต้และทิศตะวันตกติดกับคลองในสวนมะพร้าว

โครงสร้างอาคาร โครงสร้างเสา คาน ไม้ทั้งหมด

พื้นที่ใช้สอย

- خانهหน้าบ้าน
- ห้องโถง
- ห้องพระ
- ห้องครัว
- ห้องทานอาหาร
- ห้องเก็บของ
- พื้นที่พักผ่อน
- ห้องน้ำ
- ห้องส้วม
- ห้องนอนเจ้าของบ้าน 4 ห้อง

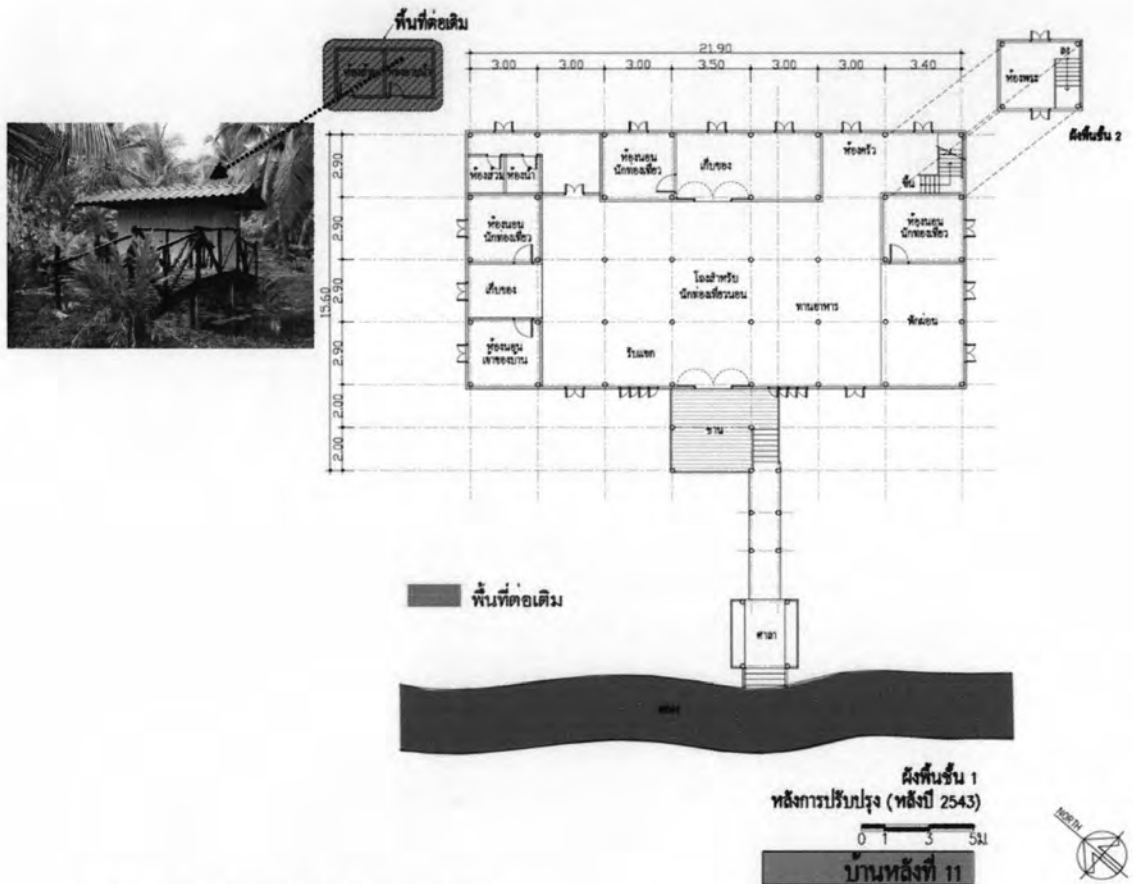
สาธารณูปโภค ใช้น้ำประปาจากหน่วยงานรัฐที่จัดให้, ใช้น้ำจากคลองเพื่อซักล้าง

ใช้ไฟฟ้าจากหน่วยงานรัฐที่จัดให้

การคมนาคม ส่วนใหญ่สัญจรทางน้ำ ทางเท้าเป็นหลัก สามารถเดินทางด้วยรถยนต์ได้สะดวก

11.บ้านนางณัฐวรรณ เกกิงผล
หลังการปรับปรุง (หลังปี 2543)

ภาพที่ 4-35 แสดงผังหลังการปรับปรุงที่อยู่อาศัยของบ้าน นางณัฐวรรณ เกกิงผล

ที่มา : จากการสำรวจโดยผู้วิจัย, ตุลาคม 2549.

ภาพที่ 4-36 แสดงบ้านหลังมีการปรับปรุงของบ้าน นางณัฐวรรณ เกกิงผล

ที่มา : ถ่ายภาพโดยผู้วิจัย, พฤศจิกายน 2549.

หลังการปรับปรุง (หลังปี 2543)

ลักษณะอาคาร	ลักษณะอาคารยังคงเอกลักษณ์สถาปัตยกรรมไทยเหมือนเดิม เจ้าของบ้านได้ทำการปรับปรุงหลังคาเนื่องจากเดิมเป็นหลังคาสังกะสีแต่ปัจจุบันได้เปลี่ยนเป็นหลังคากระเบื้องเนื่องจากมีความทนทานกว่า ส่วนภายนอกอาคาร ผนังอาคารที่ชำรุดจะทำการซ่อมแซม และได้ทำการต่อเติมห้องน้ำ-ห้องส้วมนอกอาคาร เพื่อความสะดวกในการใช้สอยในเวลาที่มียกห้องเที่ยวเป็นจำนวนมาก		
โครงสร้างอาคาร	ไม่มีการปรับปรุงโครงสร้างใดๆเลย		
พื้นที่ใช้สอย	- ระเบียง	- พื้นที่โถง	- พื้นที่ทานอาหาร
	- ห้องครัว	- พื้นที่พักผ่อน	- พื้นที่แต่งตัว
	- ห้องพระ	- ห้องน้ำ-ส้วม 1 ห้อง	- ห้องเก็บของ 1 ห้อง
	- ห้องนอนเจ้าของบ้าน 1 ห้อง	- ห้องนอนสำหรับนักท่องเที่ยว	
พื้นที่ใช้สอยเพิ่มขึ้น	- ห้องน้ำ- ห้องส้วม 1 ห้อง		
สาธารณูปโภค	ใช้น้ำประปาจากหน่วยงานรัฐที่จัดให้, ใช้น้ำจากคลองเพื่อซักล้าง		
	ใช้ไฟฟ้าจากหน่วยงานรัฐที่จัดให้		
การคมนาคม	ใช้ทางเท้าและทางน้ำเป็นส่วนใหญ่		
	เนื่องจากที่ตั้งของโฮมสเตย์หลังนี้มีถนนลาดยางตัดผ่าน จึงเดินทางด้วยรถยนต์ได้สะดวก		
ค่าใช้จ่ายในการปรับปรุง	- ค่าแรง	1,500 บาท	
	- ค่าวัสดุ อุปกรณ์	4,000 บาท	(เจ้าของบ้านเป็นผู้จ่าย)
	- รวมทั้งหมด	5,500 บาท	

ตารางที่ 4-24 สรุปการเปลี่ยนแปลงบ้านของ นางณัฐวรรณ เกกิงผล

สาเหตุ แรงจูงใจ	สิ่งที่เปลี่ยนแปลง	สภาพปัจจุบัน
1. ห้องน้ำ ห้องส้วมเดิมมีจำนวนไม่เพียงพอต่อนักท่องเที่ยว	1. ต่อเติม ห้องน้ำ ห้องส้วมเพิ่มขึ้น	1. มีความปลอดภัยเพราะลักษณะการต่อเติมเป็น คสล.ภายนอกอาคาร มีความสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น
2. ไม่มีที่นอนสำหรับนักท่องเที่ยว	2. ปรับเปลี่ยนพื้นที่โถง ให้เป็นพื้นที่สำหรับนอนของนักท่องเที่ยว	2. พื้นที่โถงใช้เฉพาะเวลากลางคืน ส่วนกลางวันเจ้าของบ้านยังใช้เป็นที่พักผ่อนตามปกติ

ที่มา : สรุปโดยผู้วิจัย

จากลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ สามารถสรุปได้ว่า เจ้าของบ้านโฮมสเตย์ที่ไม่มีความรู้ในการปรับเปลี่ยนเลย จะทำการว่าจ้างช่างภายในหมู่บ้านทำการปรับปรุง ส่วนผู้ที่มีความรู้ในการก่อสร้างนั้น จะทำการปรับปรุงเอง โดยขอแรงกายและความช่วยเหลือจากเพื่อนบ้านในการปรับปรุง ส่วนผู้ที่มีความรู้ทางการก่อสร้างและสถาปัตยกรรม จะทำการปรับปรุงเอง และมีกรออกแบบเอง โดยขอแรงกายจากเพื่อนบ้านมาทำการก่อสร้างเช่นกัน

ตารางที่ 4-25 สรุปความรู้ในการปรับเปลี่ยนรูปแบบที่อยู่อาศัยของเจ้าของบ้าน และความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ

หลังที่	ชื่อเจ้าของบ้าน	ความรู้ในการปรับเปลี่ยน			หน่วยงานรัฐ	
		ไม่มีเลย	ก่อสร้างเท่านั้น	ก่อสร้าง+สถ.	ไม่ต้องการ	ต้องการ
1	นายจรูญ เจือไทย	/				/
2	นายทวีป เจือไทย		/			/
3	นายลออ บุญชาติ			/		/
4	นางมาลี วงศ์ประสิทธิ์			/		/
5	นส.บังเอิญ ปดมสาคร	/				/
6	นายทรัพย์ ผ่องเพชร		/			/
7	นายจรูญ เจือไทย	/				/
8	นายนิมิต คุณขรธา			/		/
9	อาจารย์ศิริ ธรรมสวัสดิ์		/			/
10	นายสุพจน์ ศรีประเสริฐ	/				/
11	ผู้ใหญ่อุไร สีเหลือง	/				/
รวม(หลัง)		5	3	3		11
ร้อยละ		45.45	27.27	27.27		100

ที่มา : แบบสอบถาม, ตุลาคม 2549.

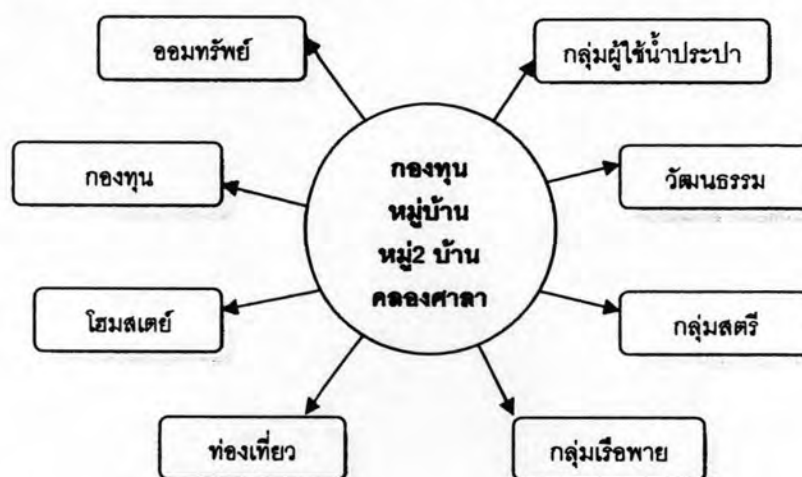
จากตารางที่ 4-25 แสดงให้เห็นว่าความรู้ในการปรับเปลี่ยนมี 3 ลักษณะคือ 1.เจ้าของบ้านไม่มีความรู้เลย 2.มีความรู้เฉพาะด้านก่อสร้างเท่านั้น 3.มีความรู้ทั้งด้านก่อสร้างและสถาปัตยกรรม ผลของการเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่า จำนวนที่มากที่สุดคือ เจ้าของบ้านไม่มีความรู้เลยมีจำนวน 5 หลัง คิดเป็นร้อยละ 45.45 รองลงมา คือมีความรู้ทางด้านก่อสร้างจำนวน 3 หลัง คิดเป็นร้อยละ 27.27 และมีความรู้ทางด้านก่อสร้างและสถาปัตยกรรม มีจำนวน 3 หลัง คิดเป็นร้อยละ 27.27 เช่นกัน ส่วนความต้องการความช่วยเหลือในการให้ความรู้จากหน่วยงานภาครัฐมีจำนวน 11 หลัง คิดเป็นร้อยละ 100

4.3 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการที่อยู่อาศัยโฮมสเตย์

4.3.1 โครงสร้างองค์การบริหาร

การบริหารจัดการในหมู่บ้านมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบโดยอาศัยคนในชุมชน การบริหารจัดการที่อยู่อาศัยโฮมสเตย์นั้นก็เช่นกัน ซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลของกองทุนหมู่บ้าน นอกเหนือจากการบริหารจัดการด้านโฮมสเตย์แล้วยังมีหน้าที่และบทบาทที่สำคัญเป็นตัวประสานงานทางด้านอื่นอีก เช่น กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มผู้ใช้น้ำประปา กลุ่มวัฒนธรรม กลุ่มสตรี กลุ่มเรือพาย กลุ่มท่องเที่ยว เป็นต้น ดังแสดงแผนภูมิที่ 4-1

แผนภูมิที่ 4-1 การบริหารโดยกองทุนหมู่บ้าน หมู่ 2 บ้านคลองศาลา

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลท่าคา อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม, 2549

การบริหารจัดการที่อยู่อาศัยโฮมสเตย์ ณ บ้านท่าคา บริหารจัดการโดยกองทุนหมู่บ้าน หมู่ 2 บ้านคลองศาลา ซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยสมาชิกในหมู่บ้านและบริหารโดยสมาชิก นอกจากทำหน้าที่ดูแลการบริหารเรื่องโฮมสเตย์แล้วยังทำหน้าที่จัดการเรื่องการท่องเที่ยวภายในชุมชน มีแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบเป็นกลุ่มๆ ดังนี้

กลุ่มออมทรัพย์ เริ่มก่อตั้งปี 2541 โดยมีคุณจรรยา เจือไทยเป็นประธานออมทรัพย์ แรกเริ่มให้มีเฉพาะการฝากอย่างเดียว ไม่มีการถอน แต่ปัจจุบันมีเงินออม จะต้องฝากขั้นต่ำ อย่างน้อย 100 บาทขึ้นไป แต่ไม่เกิน 1,000 บาท/คน ฝากครบ 6 เดือนแล้วจึงจะสามารถกู้ได้ เป็นจำนวน 2 เท่าของเงินฝาก เมื่อสิ้นปีจะคืนเงินปันผลให้กับสมาชิกในกลุ่ม

กลุ่มกองทุน เริ่มก่อตั้งปี 2544 โดยมีคุณจรรยา เจือไทย เป็นประธานกองทุน เงินกองทุนได้จากการขายหุ้น หุ้นละ 20 บาท เมื่อถึงเวลาสิ้นปีจะมีการปันผลให้กับสมาชิกในกลุ่ม

กลุ่มผู้ใช้น้ำประปา โดยมีคุณทวีป เจือไทย เป็นประธานกลุ่มผู้ใช้น้ำประปา มีหน้าที่ดูแลถึงเก็บน้ำในชุมชน,ซ่อมแซมอุปกรณ์ท่อประปา ในหมู่บ้านหมู่ 2 ทั้งหมด และมีหน้าที่เรียกกลุ่มผู้ใช้น้ำมาประชุมเพื่อรับทราบถึงปัญหาและการซ่อมแซมส่วนที่ชำรุดภายในหมู่บ้าน

ประเพณีวัฒนธรรม โดยมีคุณทวีป เจือไทย เป็นประธานกลุ่มประเพณีวัฒนธรรม คอยดูแลเรื่องการจัดกิจกรรมประเพณีต่างๆในหมู่บ้าน เช่น ประเพณีงานลอยกระทง การแข่งขันพายเรือ การต่อยมวยทะเล สงกรานต์ เป็นต้น จัดทำงบประมาณเพื่อของบในการจัดงานประเพณีต่างๆจากองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคา

กลุ่มสตรี คุณธนาพร กิ่งวง เป็นประธานกลุ่มสตรี มีหน้าที่ดูแลสมาชิกในกลุ่มได้แก่ กลุ่มทำขนม กลุ่มเครื่องจักรสาน กลุ่มผ้ามัดย้อม และกลุ่มผ้าบาติก มีหน้าที่จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ต่างๆที่เกี่ยวข้องและเป็นผู้นำสินค้า OTOP ของหมู่บ้านของสมาชิกกลุ่มไปแสดงงานในงานแสดงสินค้าต่างๆ ยังมีการจัดให้สมาชิกไปดูงานตามสถานที่ต่างๆอีกด้วย

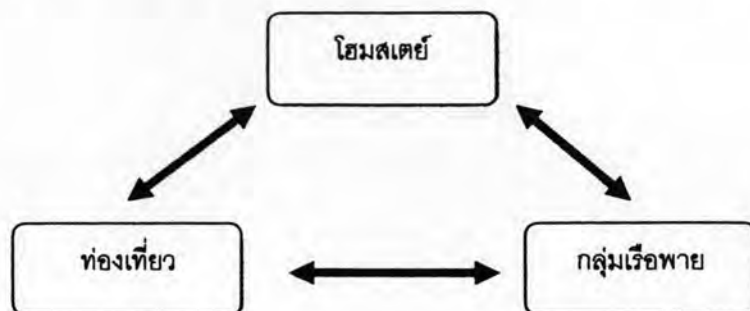
กลุ่มพายเรือ คุณเป็รื่อง ทองศิริ เป็นประธานกลุ่ม ในกลุ่มมีจำนวนเรือพาย 24 ลำ มีหน้าที่ในการจัดลำดับเรือพายให้กับนักท่องเที่ยว โดยเรียงตามลำดับ ถ้าหากสมาชิกไม่สามารถให้บริการได้ก็ถือว่าสละสิทธิ์นั้นไป ค่าบริการลำละ 200 บาท เจ้าของเรือต้องหักค่าบริการดังกล่าวเป็นจำนวนเงิน 20 บาท ให้กับกลุ่มพายเรือ เพื่อจะนำไปให้กลุ่มสมาชิกที่มีหน้าที่ดูแลรักษาสภาพแวดล้อมได้แก่ ต้นโกงกาง ทำความสะอาดในลำคลอง และเงินที่เข้ากองทุนนั้น จะนำมาปันผลให้กับสมาชิกในกลุ่มทุกๆ 6 เดือน

กลุ่มท่องเที่ยว คุณจรรยา เจือไทย เป็นประธาน มีหน้าที่คอยประสานงานเรื่องการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ภายในจังหวัดและบริเวณใกล้เคียง ทุกๆ 2 เดือนจะมีการประชุมกลุ่มเพื่อรับทราบถึงความก้าวหน้า ผลกระทบ ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการบริหารงานโฮมสเตย์ทั้งภายในจังหวัด และจังหวัดที่ใกล้เคียง

กลุ่มโฮมสเตย์ คุณจรรยา เจือไทย เป็นประธานกลุ่ม มีหน้าที่จัดสรรสมาชิกในกลุ่มให้ตามหน้าที่ความรับผิดชอบ ทุกครั้งเมื่อสมาชิกโฮมสเตย์ที่รับนักท่องเที่ยวแล้ว จะต้องนำเงินจำนวน 100 บาท/หลัง มาเข้ากองทุนเพื่อนำเงินไปพัฒนา ปรับปรุง ให้กับโฮมสเตย์ของสมาชิกคนอื่นๆ รายชื่อสมาชิกของกลุ่มโฮมสเตย์แสดงในแผนภูมิที่ 4-3

จากลักษณะการบริหารจัดการโดยแต่ละกลุ่ม กลุ่มที่มีความสัมพันธ์กันในการบริหารจัดการท่องเที่ยวของชุมชน ณ บ้านท่าคานั้นประกอบเป็นไปด้วย 3 กลุ่ม ซึ่งมีความสัมพันธ์กันคือ กลุ่มโฮมสเตย์สมาชิกโฮมสเตย์ต้องมีการประสานงานกับกลุ่มท่องเที่ยว รายงานความก้าวหน้า ปัญหาในการดำเนินงานและมีความสัมพันธ์กันกับกลุ่มเรือพาย ต้องได้รับการประสานงานจากกลุ่มโฮมสเตย์ ในการพานักท่องเที่ยวไปพายเรือชมสวน และชมหิ่งห้อยในเวลากลางคืน ทั้ง 3 กลุ่มนี้มีการทำการหารือปรึกษากันเพื่อกำหนดเป้าหมายในการดำเนินการ ลักษณะความสัมพันธ์ดังกล่าวแสดงในแผนผังที่4-2

แผนภูมิที่ 4-2 แสดงกลุ่มความสัมพันธ์ในการบริหารจัดการโฮมสเตย์ ณ บ้านท่าคา

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลท่าคา อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม, 2549

การบริหารจัดการโฮมสเตย์มีการแบ่งตามหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

1.1 ประธานชมรม มีหน้าที่ติดต่อประสานงานต่างๆกับนักท่องเที่ยวตั้งแต่เรื่องการจองที่พัก แจ้งข้อมูลข่าวสารให้กับสมาชิก จัดสรรนักท่องเที่ยวเข้าพักในบ้านพักโฮมสเตย์ แบ่งความรับผิดชอบในเรื่องต่างๆให้กับสมาชิก ทุกๆเดือนจะมีการนัดสมาชิกกลุ่มมาประชุมเพื่อทราบถึงปัญหาและอุปสรรค ในการดำเนินงานเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

1.2 รองประธานชมรม มีหน้าที่คอยช่วยเหลือประธานในเรื่องการบริหารจัดการโฮมสเตย์ ทำหน้าที่ดูแลสมาชิก และคอยแจ้งข่าวสารให้กับสมาชิกโฮมสเตย์

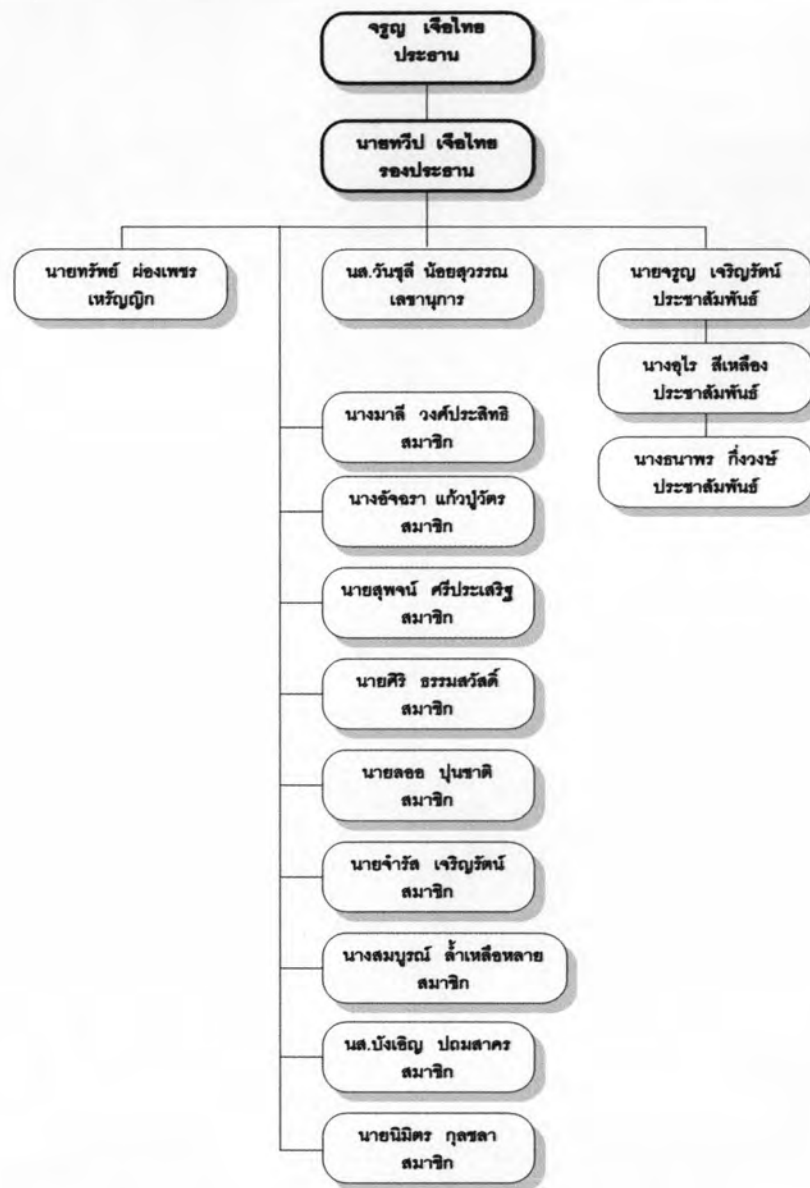
1.3 เภรัญญิก มีหน้าที่ดูแลเรื่องรายรับ รายจ่าย และงบประมาณสนับสนุนต่างๆจากหน่วยงานภาครัฐ

1.4 เลขานุการ มีหน้าที่ช่วยเหลืองานในการเรียกประชุมของสมาชิกในกลุ่ม จัดสรุปบันทึกการประชุม และช่วยประสานงานด้านการท่องเที่ยวกับหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง

1.5 ประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่ให้ข้อมูลข่าวสารทางเสียงตามสายในหมู่บ้าน , คอยให้ข้อมูลข่าวสารกับนักท่องเที่ยว และจัดหางบประมาณเพื่อทำสิ่งพิมพ์เพื่อประชาสัมพันธ์ให้กับหมู่บ้าน เช่น แผ่นพับ โปสเตอร์ เว็บไซต์ เป็นต้น

1.6 สมาชิก มีหน้าที่คอยตรวจสอบการทำงานที่ผ่านมา เสนอแผนการทำงานและตั้งกฎระเบียบในหมู่บ้านเพื่อเป็นข้อตกลงในการดำเนินงานเบื้องต้น และสรุปผลการทำงาน ปัญหาและอุปสรรค พร้อมทั้งข้อเสนอแนะในการพัฒนาต่อไป แสดงในแผนภูมิที่ 4-3 ดังนี้

แผนภูมิที่ 4-3 ผังโครงสร้างการบริหารจัดการโฮมสเตย์ของหมู่บ้านท่าคา

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลท่าคา อ.อัมพวา จ.สมุทรสาคร, 2549.

4.3.2 การจัดการด้านการตลาด

4.3.2.1 กลุ่มเป้าหมาย ได้กำหนดไว้ว่าเป็นนักท่องเที่ยวที่ต้องการมาสัมผัสวัฒนธรรมวิถีชีวิต ธรรมชาติและวิถีชีวิตท้องถิ่นแบบเดิม เพื่อมาแลกเปลี่ยนความรู้จากหมู่บ้าน ทั้งนี้ไม่ได้มีการกำหนดกลุ่มอายุ รายได้ เพศ ที่ชัดเจนว่าต้องการกลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทใด จากการสัมภาษณ์คุณลุงจตุฎ กล่าวว่ามีนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวที่หมู่บ้านมีทั้งคนไทยและคนต่างชาติ มีทั้งนักเรียน นักศึกษา คนทำงาน ครอบครัว

ส่วนใหญ่เป็นคนมาจากกรุงเทพฯและปริมณฑล ต่างจังหวัดมีเป็นส่วนน้อย แต่ไม่ได้ทำการจดบันทึกข้อมูลกลุ่มนักท่องเที่ยวเอาไว้ชัดเจน

4.3.2.2 **คู่แข่ง** จากตารางที่4-26 พบว่า ในจังหวัดสมุทรสงคราม มีจำนวนโฮมสเตย์ 6 แห่ง เมื่อเปรียบเทียบโฮมสเตย์แต่ละแห่งจะเห็นว่า โฮมสเตย์บ้านท่าคา มีราคาถูกกว่าโฮมสเตย์หลายๆที่และมีราคาใกล้เคียงกันกับที่อื่นๆ ทั้งนี้เพราะว่าต้นทุนในการบริหารน้อย โดยคิดจากค่าใช้จ่ายในการเตรียมอาหาร ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ส่วนกำไรเจ้าของโฮมสเตย์ได้เป็นรูปของทางจิตใจมากกว่าตัวเงิน

ตารางที่ 4-26 แสดงรายชื่อโฮมสเตย์ภายในจังหวัดสมุทรสงคราม

ลำดับ	ชื่อโฮมสเตย์	ที่ตั้ง	ราคา
1.	บ้านท่าคา	หมู่2 บ้านท่าคา ตำบลท่าคา อ.อัมพวา	350 บาทต่อคนต่อคืน
2.	บ้านสวนเรือนไทย	27 หมู่ 2 ตำบลท่าคา อ.อัมพวา	400 บาทต่อคนต่อคืน
3.	บ้านทรงไทย ปลายโพรงพง	หมู่ 6 ตำบลปลายโพรงพง อ.อัมพวา	400 บาทต่อคนต่อคืน
4.	บ้านหัวหาด	หมู่บ้านหัวหาด ตำบลเหมืองใหม่ อ.อัมพวา	350 บาทต่อคนต่อคืน
5.	บ้านริมคลอง(แถวคลองผีหลอก)	43/1 หมู่ 6 ตำบลบ้านปรก อำเภอเมือง	700 บาทต่อคืน
6.	โฮมสเตย์ นายกอบต. สวนหลวง	คลองประชามชื่น ต.สวนหลวง อ.อัมพวา	350 บาทต่อคน

ที่มา: สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม, ธันวาคม 2548.

4.3.2.3 **การประชาสัมพันธ์** เนื่องจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเป็นผู้ให้การสนับสนุนการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านท่าคาตั้งแต่ในช่วงแรก จึงได้ทำการประชาสัมพันธ์ผ่าน 3 ช่องทาง ดังนี้

- 1) การท่องเที่ยวทำการประชาสัมพันธ์ให้กับตลาดน้ำท่าคา โดยผ่านทาง WEB-SITE ของการท่องเที่ยว และเว็บไซต์ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ลงโฆษณาในหนังสือ นิตยสารที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว
- 2) จัดทำวีดิทัศน์สารคดีในเรื่องต่างๆ เช่น ตลาดน้ำท่าคา วิถีชีวิตคนสวน
- 3) จัดทำโปสเตอร์และแผ่นพับให้กับนักท่องเที่ยว ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากเกษตรจังหวัด

4.3.2.4 **การจองที่พัก** นักท่องเที่ยวสามารถจองที่พักโฮมสเตย์ ได้ดังนี้

- 1) คุณจรรยา เจือไทย โทร.034-766123
  - 2) คุณทวีป เจือไทย โทร.034-766170
  - 3) คุณจรรยา เจริญรัตน์ โทร.034-766091
  - 4) อ.ศิริ ธรรมสวัสดิ์ โทร.034-766324
- หรือติดต่อสำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม โทร.034-720767

5) คุณสรณพงษ์ บัวโรย โทร.01-315-3843

6) คุณบุญโปรด เจริญฤทธิ์ โทร.01-856-2673

การติดต่อจองที่พักควรทำการจองก่อนล่วงหน้า 2 วันพร้อมทั้งระบุวันให้ชัดเจน เนื่องจากนักท่องเที่ยวมีมาท่องเที่ยวตลอดทั้งปี นักท่องเที่ยวสามารถจองผ่านสมาชิกดังกล่าวแล้ว สมาชิกจะทำการแจ้งยอดจำนวนนักท่องเที่ยวให้กับนายจรรยา เจือไทย ซึ่งเป็นคนจัดสรรนักท่องเที่ยวเข้าบ้านพักโฮมสเตย์ตามลำดับที่ได้จัดไว้ต่อไป

4.3.3 การจัดกิจกรรม และแหล่งท่องเที่ยว

4.3.3.1 การจัดโปรแกรมกิจกรรมต่างๆ ในหมู่บ้าน เมื่อนักท่องเที่ยวมาถึงสถานที่ จะได้รับการต้อนรับจากชาวบ้านและมีการจัดนำเที่ยว 2 ลักษณะ คือ ไม่พักค้างคืนและแบบพักค้างคืน ดังต่อไปนี้

1. แบบไม่พักค้างคืน

- 08.00-12.00 น. - เที่ยวชมตลาดน้ำท่าคา
(มีเฉพาะวันขึ้น แรม 2 ค่ำ 7 ค่ำ 12 ค่ำของทุกเดือน)
- 13.00-14.00 น. - การพายเรือเที่ยวชมสวนผลไม้ และชมสาธิตการเคี้ยวน้ำตาลมะพร้าว
- 14.00-15.00 น. - ชมเส้นทางเสด็จประพาสต้น ร.5
- 15.00-16.00 น. - ชมการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ของชุมชน
- 16.00 น. - เดินทางกลับ

2 แบบค้างคืน

- 16.00-17.00 น. - เดินทางเข้าสู่หมู่บ้านท่าคา
- 17.00-18.00 น. - เข้าสู่ที่พักโฮมสเตย์
- 18.00-19.00 น. - พักทานอาหารเย็น
- 19.00-21.00 น. - นำเที่ยวชมวิถีชีวิตไทยในลำคลอง และชมหิ่งห้อยในสวน
- 22.00 น. - แยกย้ายกันเข้าที่พัก

เข้าวันรุ่งขึ้น

- 06.00-07.00 น. - ตักบาตรตอนเช้า (พระบิณฑบาตรทางน้ำ)
- 07.00-08.00 น. - รับประทานอาหารเช้า
- 08.00-11.30 น. - เที่ยวชมตลาดน้ำท่าคา
(มีเฉพาะวันขึ้น แรม 2 ค่ำ 7 ค่ำ 12 ค่ำของทุกเดือน)
- ทัศนศึกษา หรือเล่นน้ำในคลอง
- 11.30-13.00 น. - พักรับประทานอาหารเที่ยง
- 13.00-16.00 น. - พายเรือเที่ยวชมสวนผลไม้ ชมสาธิตการเคี้ยวน้ำตาล
- 16.00- 17.00 น. - ชมเส้นทางเสด็จประพาสต้น ร.5 และบ้านพักโฮมสเตย์ทรงไทยซึ่งเป็นสถาปัตยกรรมไทยท้องถิ่นที่มีอายุกว่า 100 ปี
- 17.00 น. - เดินทางกลับ

หมายเหตุ อาจมีการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดตามความเหมาะสม

จากลักษณะการออกแบบโปรแกรมการท่องเที่ยวของชุมชน สามารถนำมาพิจารณาโดยแยกการพิจารณาออกเป็น 2 แบบ คือ

แบบที่ 1 แบบไม่ค้างคืน เป็นการสัมผัสวิถีชีวิต ธรรมชาติที่เรียบง่ายของชาวบ้าน เป็นการเรียนรู้เรียนรู้วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ ที่มีมากกว่า 100 ปี กิจกรรมดังกล่าวมีความเหมาะสมกับระยะเวลา และราคาค่าบริการเที่ยวเรือ 200 บาท/ลำ ในการเที่ยวชมสวนเป็นราคาที่เป็นธรรม

แบบที่ 2 แบบค้างคืน วันแรกให้สัมผัสวิถีชีวิตไทยในลำคลอง และชมห้องห้อยในสวน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเจ้าของบ้านตอนกลางคืน ส่วนวันที่สอง ตอนเช้าได้ทำบุญตักบาตร (พระบิณฑบาตรทางน้ำ) กิจกรรมในลักษณะนี้สังคมเมืองไม่ค่อยจะพบเห็น เน้นการเรียนรู้วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ของชุมชน ลักษณะของกิจกรรมมีความหลากหลายสร้างความเพลิดเพลินและประทับใจ ราคาค่าที่พัก 350 บาทซึ่งถือว่าเป็นราคาที่เป็นธรรมมาก หากสมาชิกโฮมสเตย์สามารถมีกิจกรรมอื่นๆเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้นักท่องเที่ยวใช้เวลาการพักอาศัยออกไปจาก 1 คืน เป็น 2 คืน จะทำให้ชาวบ้านมีรายได้มากขึ้น

นอกเหนือจากโปรแกรมการท่องเที่ยวภายในชุมชนท่าคแล้ว นักท่องเที่ยวสามารถท่องเที่ยวยังสามารถทำกิจกรรมต่างได้แก่ ทางประวัติศาสตร์ พิพิธภัณฑ์ วิถีชีวิตชุมชนอื่นๆจากอำเภอใกล้เคียง โดยใช้เวลาในการเดินทางไม่นาน เพราะสถานที่แต่ละที่ตั้งอยู่ใกล้กัน

4.3.3.2 แหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมนอกหมู่บ้าน แหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงมีดังต่อไปนี้

● อำเภอเมือง

คอนหอยหลอด มีอาณาบริเวณกว้างประมาณ 3 กิโลเมตร ยาว 5 กิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ 2 แห่ง แห่งแรกได้แก่ *คอนนอก* อยู่บริเวณปากอ่าวแม่กลอง เดินทางไปได้โดยทางเรือ *คอนใน* อยู่ที่ชายหาดหมู่บ้านอู้อี้ ตำบลบางจะเกร็ง

วัดศรัทธาธรรมหรือวัดมอญ ตั้งอยู่หมู่ที่ 5 ตำบลบางจะเกร็ง ไปตามถนนธนบุรี-ปากท่อ (พระราม๒) ประมาณกิโลเมตรที่ 64 ไปเส้นทางเดียวกับไปคอนหอยหลอด เข้าไปประมาณ 1 กิโลเมตร วัดนี้จะอยู่ทางขวามือก่อนถึงคอนหอยหลอด วัดนี้เป็นวัดที่มีพระอุโบสถเป็นจุดเด่น

วัดเขายี่สาร ตั้งอยู่ที่บ้านเขายี่สาร ตำบลเขายี่สาร เป็นวัดเก่าแก่สันนิษฐานว่าสร้างมาแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย สิ่งที่น่าสนใจได้แก่ พระวิหารบนยอดเขามีลักษณะเป็นรูปเรือ

พิพิธภัณฑ์บ้านเขายี่สาร ตั้งอยู่ในบริเวณวัดเขายี่สาร

วัดบ้านแหลม หรือ วัดเพชรสมุทรวรวิหาร ตั้งอยู่ในตัวอำเภอเมือง บริเวณถนนเพชรสมุทรวรวิหารเดิมชื่อ*วัดศรีจำปา* เป็นวัดที่สำคัญของจังหวัด ตามพงศาวดารฉบับราชหัตถเลขา ปีพ.ศ.2307 พม่ายกทัพเข้ามาตีเมืองเพชรบุรี แต่กองทัพของกรุงศรีอยุธยาได้ยกทัพมาช่วยรักษาเมืองไว้ได้

อนุสรณ์สถานแผ่นดินสยามอิน-จันและพิพิธภัณฑ์เรือ ตั้งอยู่ตำบลลาดใหญ่ ริมถนนเอกชัย (ห่างจากศาลากลางจังหวัดประมาณ 4 กม.) เพื่อเป็นอนุสรณ์สถานแด่ฝ่าแผ่นดินสยามอิน-จันที่ได้สร้างชื่อเสียงให้กับประเทศไทยไปทั่วโลก

• อำเภออัมพวา

วัดจุฬามณี ตั้งอยู่บนทางหลวงหมายเลข 325 (สมุทรสงคราม-บางแพ) กิโลเมตร 34-35 ตำบลบางช้าง เป็นวัดโบราณริมฝั่งคลองอัมพวาต่อเนื่องกับคลองผีหลอก วัดนี้สร้างขึ้นตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลายรัชกาลสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง

วัดบางกะพ้อม ตั้งอยู่กิโลเมตรที่ 37-38 ไปตามทางหลวงหมายเลข 325 (สมุทรสงคราม-บางแพ) เป็นวัดเก่าแก่สร้างในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย สิ่งที่น่าสนใจอยู่ภายในวิหารเก่าของวัด ผนังวิหารด้านบนเป็นภาพจิตรกรรมฝาผนังลักษณะแตกต่างจากทั่วไป คือ เป็นปูนปั้นลวดลายนูนแสดงเรื่องเกี่ยวกับพระพุทธประวัติ ผนังวิหารด้านล่างโดยรอบมีช่องเจาะเป็นซุ้มประดิษฐานพระพุทธรูป

ตลาดน้ำยามเย็นอัมพวา เป็นตลาดริมคลอง ตั้งอยู่ใกล้วัดอัมพวันเจติยาราม ทุกวันศุกร์ เสาร์ และอาทิตย์ ในช่วงเวลาเย็นตั้งแต่ช่วงเวลา 15.00-20.00 น. ในคลองอัมพวาจะมีพ่อค้าแม่ค้าพายเรือขายอาหารและเครื่องดื่ม เช่น หอยทอด ก๋วยเตี๋ยว กาแฟ ไอศกรีม ขนมหวานต่างๆ บรรยากาศสบายๆ มีเพลงฟังจากเสียงตามสายของชาวมุขม ประชาชนสามารถเดินเที่ยวชมตลาดหาซื้ออาหารรับประทานและเช่าเรือไปเที่ยวชมดูหนังห้อยในยามค่ำคืนได้

วัดอัมพวันเจติยาราม อยู่ติดกับอุทยาน ร. 2 เป็นวัดของตระกูลราชินิกุลบางช้าง สันนิษฐานว่าสร้างในสมัยรัชกาลที่ 1 หลังวัดแห่งนี้เคยเป็นนิวาสสถานเก่าของหลวงยกกระบัตร

อุทยานพระบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย (อุทยาน ร.2) เป็นโครงการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

วัดกุฎิรินทร์กุฎิทอง ตั้งอยู่ริมแม่น้ำแม่กลอง ตรงปากคลองประชาชื่นฝั่งตะวันตก ตำบลสวนหลวง สิ่งที่น่าสนใจภายในวัดมีมากมาย ได้แก่ กุฎิทอง ทำด้วยไม้สักทอง

วัดบางแคใหญ่ ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำแม่กลอง บริเวณปากคลองบางแค ตำบลแควอ้อม สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๓๕๗ ภายในวัดมีโบราณสถานและโบราณวัตถุที่น่าสนใจ ได้แก่ พระอุโบสถหลังใหญ่อายุกว่า 150 ปี ด้านหน้ามีเจดีย์เหลี่ยมย่อมุมสิบสองศิลปะสมัยกรุงศรีอยุธยา อนุญาต

บ้านแมวไทยโบราณ เป็นสถานที่อนุรักษ์พันธุ์แมวไทยโบราณ ตั้งอยู่เลขที่ 2/1 หมู่ 7 ตำบลแควอ้อม บ้านแมวไทยโบราณเกิดจากการรวมตัวของเพื่อนที่นิยมเลี้ยงแมวไทย

วัดบางแคน้อย ตั้งอยู่ที่ตำบลแควอ้อม ริมแม่น้ำแม่กลอง เดิมอุโบสถของวัดสร้างบนแพไม้ไผ่ผูกไว้กับต้นโพธิ์ริมฝั่งแม่น้ำแม่กลอง ปัจจุบันวัดนี้ได้รับการบูรณะอย่างดี สิ่งที่น่าสนใจภายในวัด ได้แก่ ผนังภายในพระอุโบสถทำจากไม้สักแกะสลักเป็นเรื่องราวในพุทธประวัติ การประสูติ ตรัสรู้ ปรีชาญาณ

วัดอินทาราม ตั้งอยู่ที่ตำบลเหมืองใหม่ เป็นวัดโบราณสร้างเมื่อพ.ศ.2300 ในสมัยกรุงศรีอยุธยา แต่มาปฏิสังขรณ์ใหม่ในสมัยรัชกาลที่ ๓ สิ่งที่น่าสนใจภายในวัดได้แก่ พระพุทธรูปหลวงพ่โตอายุกว่า 300 ปี พระอุโบสถสร้างด้วยหินอ่อนทั้งหลัง บานหน้าต่างและบานประตูเป็นไม้สักแกะสลักสุภาพดีตอนใจ

• อำเภอบางคนที

อาสนวิหารแม่พระบังเกิด ตั้งอยู่หมู่ที่ 7 ตำบลบางนกแขวก โบสถ์นี้เป็นสถานที่สักการะอันศักดิ์สิทธิ์ของคริสตชนที่อาศัยอยู่โดยรอบ สร้างขึ้นตั้งแต่ปีพ.ศ. 2433 (ค.ศ.1890) โดยบาทหลวงเปาโลซิลมอน มิซชันนารีชาวฝรั่งเศส

วัดเจริญสุขารามวรวิหาร ตั้งอยู่ที่ตำบลบางนกแขวก ห่างจากตัวอำเภอประมาณ 5 กิโลเมตร สิ่งที่น่าสนใจภายในวัดได้แก่ พระอุโบสถที่มีศิลปะการก่อสร้างเฉพาะตัว เพดานโบสถ์เป็นรูปโค้งคล้ายประทุนเรือ ภายในประดิษฐานหลวงพ่อดิลกขณะเป็นพระปฏิมากรสมัยสุโขทัยสร้างด้วยศิลาแลง

ค่ายบางกุ้ง ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 ตำบลบางกุ้ง เมื่อมาถึงบริเวณค่ายจะมองเห็นแนวกำแพงจำลองสร้างไว้เพื่อเป็นอนุสรณ์จากการสู้รบ ค่ายแห่งนี้เป็นค่ายทหารเรือไทยที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์

วัดบางกุ้ง อยู่ในเขตพื้นที่เดียวกับค่ายบางกุ้งแต่อยู่คนละฝั่งกัน มีถนนตัดผ่านกลาง ภายในวัด มีโบสถ์เก่าประดิษฐานพระประธานเป็นพระพุทธรูปปั้นขนาดใหญ่

เนื่องจากจังหวัดสมุทรสงครามเป็นจังหวัดที่มีขนาดเล็ก และมีความน่าสนใจทางประวัติศาสตร์มากมาย และยังคงสภาพความเป็นธรรมชาติได้อย่างสมบูรณ์ นักท่องเที่ยวควรมีการวางแผนในการเดินทาง เพื่อความสะดวกในการเดินทาง

ภาพที่ 4-37 อุทยาน ร.2

ที่มา : ถ่ายภาพโดยผู้วิจัย, พฤศจิกายน 2549.

ภาพที่ 4-38 วัดอัมพวันเจติยาราม

ภาพที่ 4-39 ตลาดน้ำยามเย็นอัมพวา

ที่มา : ถ่ายภาพโดยผู้วิจัย, พฤศจิกายน 2549.

ภาพที่ 4-40 วัดบางกะพ้อม

จากภาพที่ 4-37 ถึง 4-40 แสดงตัวอย่างสถานที่ท่องเที่ยวบริเวณใกล้เคียงที่มีชื่อเสียงของจังหวัด ได้แก่ อุทยาน ร.2 วัดอัมพวันเจติยาราม ตลาดน้ำยามเย็นอัมพวา วัดบางกะพ้อม และยังมีสถานที่อื่นๆที่น่าสนใจอีกมาก

4.3.4 การจัดการด้านโฮมสเตย์ (โฮมสเตย์และสิ่งอำนวยความสะดวก)

4.3.4.1 การจัดสรรโฮมสเตย์

จากการสัมภาษณ์คุณลุงจรรยา เจือไทย การจัดสรรเข้าพักโฮมสเตย์ใช้ระบบการหมุนเวียนกัน โดยคุณจรรยาจะเป็นคนจัดสรรเข้าพัก ตามลำดับที่ได้จัดไว้ ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับความพร้อมของเจ้าของบ้านด้วย ถ้าหากว่านักท่องเที่ยวไม่พอใจที่พัก นักท่องเที่ยวสามารถมีสิทธิเลือกที่พักรับได้ตามความต้องการ ในกรณีที่จำนวนนักท่องเที่ยวไม่มาก จากศักยภาพของบ้านซึ่งมีขนาดใหญ่จึงสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้มาก ในการจัดสรรนั้นถ้าหากนักท่องเที่ยวมาเป็นกลุ่มขนาดใหญ่ จะทำการจัดสรรจำนวนนักท่องเที่ยวให้เข้าบ้านพักแต่ละหลัง ตามความเหมาะสม เพื่อต้องการให้นักท่องเที่ยวได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเจ้าของบ้าน และเป็นเพื่อความเป็นธรรมกับสมาชิกโฮมสเตย์ด้วย

4.3.4.2 บ้านที่ใช้เป็นที่พักโฮมสเตย์

จำนวนโฮมสเตย์มีทั้งหมด 11 หลัง ซึ่งเป็นสมาชิกของโครงการกองทุนหมู่บ้าน หมู่ 2 แต่ปัจจุบันมีจำนวนโฮมสเตย์ 7 หลัง ได้ทำการรับนักท่องเที่ยว อีก 4 หลังเป็นโฮมสเตย์สำรองไว้รองรับนักท่องเที่ยวที่ล้นจากจำนวน 7 หลังดังกล่าว จากตารางที่ 4-27 แสดงให้เห็นว่า บ้านที่สามารถรับนักท่องเที่ยวได้เป็นจำนวนมากนั้นขึ้นอยู่กับขนาดของห้องพัก จำนวนสมาชิกในบ้าน และความพร้อมในการทำโฮมสเตย์ของเจ้าของบ้าน บ้านหลังที่ 9,11 ซึ่งมีขนาดบ้านหลังใหญ่มีพื้นที่โถงมาก จึงรับนักท่องเที่ยวได้เป็นจำนวนมาก ส่วนบ้านหลังที่ 3 นั้นเห็นได้ว่า จำนวนสมาชิกในบ้านมี 1 คน สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ 6 คน เพราะมีห้องโถงขนาดเล็ก และเจ้าของบ้านไม่มีความพร้อม ส่วนหลังที่ 10 นั้นสามารถรับนักท่องเที่ยวได้ 6 คน เมื่อเปรียบเทียบจากสัดส่วนของบ้านหลังอื่นๆ ใช้น้อยมาก เพราะสมาชิกในบ้านมีจำนวนมากถึงแม้ว่าบ้านมีขนาดใหญ่ก็ตาม เจ้าของบ้านไม่มีความพร้อมในการต้อนรับเพราะยังทำอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก

ตารางที่ 4-27 แสดงบ้านที่ใช้พักเป็นโฮมสเตย์

	เจ้าของบ้าน	สมาชิกในบ้าน	ห้องพัก	ห้องน้ำ	นักท่องเที่ยวรับได้	ความพร้อมทำโฮมสเตย์
1.	นายจรรยา เจือไทย	4	1	2	15	พร้อม
2.	นายทวีป เจือไทย	5	1	2	15	พร้อม
3.	นายลออ ปุณชาติ	1	1	2	6	ไม่พร้อม
4.	นางมาลี วงศ์ประสิทธิ์	2	3	3	20	พร้อม
5.	นส.บังเอิญ ปดุมสาคร	4	1	2	15	ไม่พร้อม
6.	นายทรัพย์ ผ่องเพชร	2	2	2	15	พร้อม
7.	นายจรรยา เจือไทย	4	2	1	20	พร้อม
8.	นายนิมิต กุลชลา	5	3	2	10	ไม่พร้อม
9.	นายศิริ ธรรมสวัสดิ์	3	2	2	30	พร้อม
10.	นายสุพจน์ ศรีประเสริฐ	8	1	2	6	ไม่พร้อม
11.	นางณัฐวรรณ เดกิงผล	2	6	2	30	พร้อม
	รวม	40	23		182	

ที่มา : แบบสอบถาม, ตุลาคม 2549.

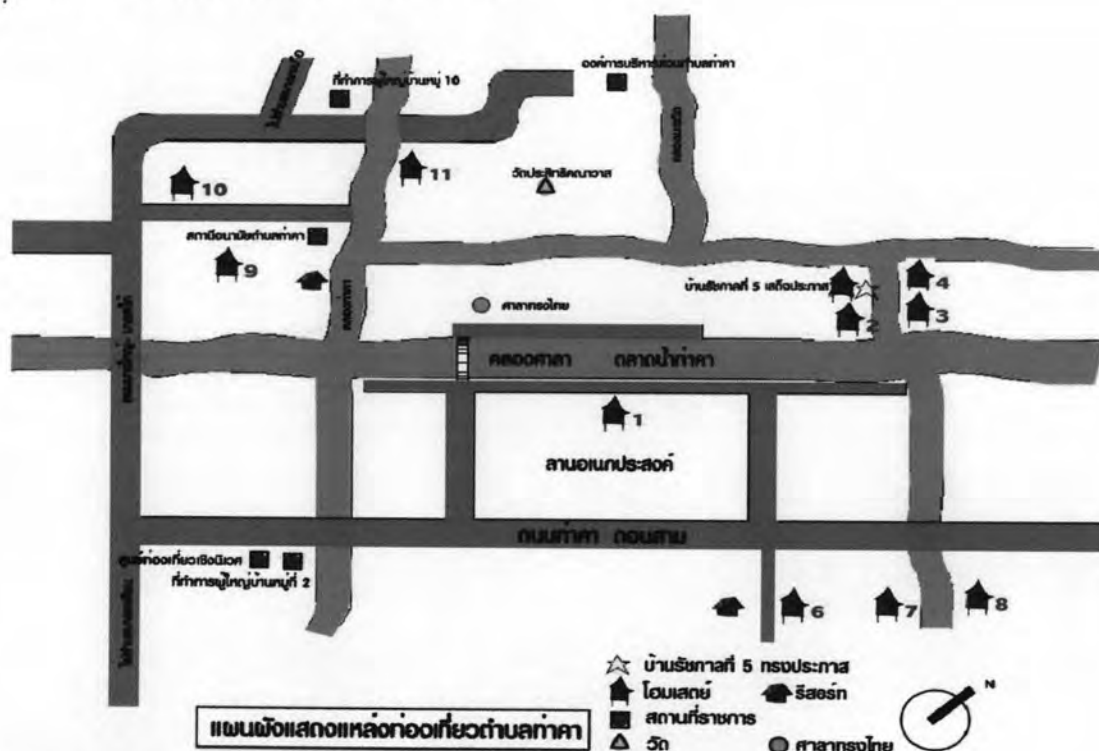
จากจำนวนสมาชิกที่เข้าร่วมโฮมสเตย์ทั้งหมด 11 หลัง มีความพร้อมในการทำโฮมสเตย์จำนวนมากที่สุด 7 หลัง คิดเป็นร้อยละ 64 ส่วนไม่พร้อมในการทำโฮมสเตย์นั้นมีจำนวน 4 หลัง คิดเป็นร้อยละ 36 ซึ่งแสดงในตารางที่ 4-28

ตารางที่ 4-28 ความพร้อมในการทำโฮมสเตย์ของหมู่บ้าน

ความพร้อมในการทำโฮมสเตย์	จำนวน(หลัง)	ร้อยละ
พร้อม	7	64%
ไม่พร้อม	4	36%
	11	100%

ที่มา : แบบสอบถาม, ตุลาคม 2549.

ภาพที่ 4-41 แสดงที่ตั้งของโฮมสเตย์ ณ บ้านท่าคา

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลท่าคา, 2549

จากภาพที่ 4-41 แสดงตำแหน่งที่ตั้งโฮมสเตย์ ณ บ้านท่าคา ซึ่งที่ตั้งที่พักอาศัยแต่ละหลัง ตั้งกระจายไปทั่วหมู่บ้านท่าคา การคมนาคมส่วนใหญ่ยังคงใช้เรือภายในเป็นหลัก เพราะแม่น้ำลำคลองแต่ละสายเชื่อมต่อถึงกันหมด นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสวิถีชีวิตชาวสวนและวิถีชีวิตริมน้ำของชุมชน ได้จากแผนที่แสดงแหล่งท่องเที่ยวภายในตำบลท่าคาได้ ในชุมชนนอกจากมีที่พักแบบโฮมสเตย์แล้ว ยังพบว่าหลังจากที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวเข้าพักโฮมสเตย์เพิ่มขึ้น จึงเกิดที่พักอีกประเภทคือ รีสอร์ท มีจำนวน 2 แห่ง คือ รีสอร์ทของนายศิริ ธรรมสวัสดิ์ และ วังหิ่งห้อยรีสอร์ท

ภาพที่ 4-42 รีสอร์ทของนายศิริ ธรรมสวัสดิ์

ที่มา : ถ่ายภาพโดยผู้วิจัย, พฤศจิกายน 2549.

ภาพที่ 4-43 วังหึ่งห้อยรีสอร์ท

ภาพที่ 4-42, 4-43 แสดงประเภทที่อยู่อาศัยประเภทรีสอร์ทที่เกิดขึ้นใหม่ในหมู่บ้านท่าคา เนื่องจากนักท่องเที่ยวบางคนต้องการความเป็นส่วนตัวมากกว่าการมาอยู่โฮมสเตย์

4.3.4.3 รายละเอียดของบ้านที่ใช้พักเป็นโฮมสเตย์

1) จำนวนสมาชิกในบ้าน จากตารางที่ 4-29 แสดงให้เห็นว่าจำนวนสมาชิกบ้านพักโฮมสเตย์มีจำนวนสมาชิกที่แตกต่างกัน พบว่าจำนวนสมาชิกในบ้าน 2 คน มีจำนวน 3 หลัง คิดเป็นร้อยละ 27 ซึ่งเป็นสัดส่วนมากที่สุด รองลงมาจำนวนสมาชิก 3 คน 4คนและ 5 คน มีจำนวน 2 หลัง คิดเป็นร้อยละ 18 และจำนวนสมาชิก 1 คน 8 คน ที่จำนวน 1 หลัง ซึ่งเป็นสัดส่วนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 9 เห็นได้ว่า จำนวนสมาชิกมีผลต่อการทำโฮมสเตย์ บ้านที่มีสมาชิกน้อย 2 คน ส่งผลให้การบริการไม่ทั่วถึง ส่วนบ้านที่มีสมาชิกมากนั้นอาจจะสร้างความไม่เป็นส่วนตัวให้กับนักท่องเที่ยวได้

ตารางที่ 4-29 จำนวนสมาชิกในบ้าน จำแนกตามหลัง

จำนวนสมาชิกในบ้าน (คน)	จำนวน(หลัง)	ร้อยละ
จำนวนสมาชิก 1 คน	1	9%
จำนวนสมาชิก 2 คน	3	27%
จำนวนสมาชิก 3 คน	2	18%
จำนวนสมาชิก 4 คน	2	18%
จำนวนสมาชิก 5 คน	2	18%
จำนวนสมาชิก 6 คน	0	0%
จำนวนสมาชิก 7 คน	0	0%
จำนวนสมาชิก 8 คน	1	9%

ที่มา : แบบสอบถาม, ตุลาคม 2549.

2) ระดับอายุของผู้ที่อยู่อาศัยในบ้าน จากตารางที่ 4-30 พบว่า ระดับอายุที่อยู่อาศัยในบ้านมากที่สุดคือ ระดับอายุ 21-60 ปี มีทั้งหมด 8 หลัง มีจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 54 ระดับอายุรองลงมา มีระดับอายุมากกว่า 60 มีทั้งหมด 6 หลัง จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 26 เห็นได้ว่า ระดับอายุก็มี

ผลต่อการทำโฮมสเตย์ คือ ผู้ที่มีอายุ 21-60 ปี ระดับอายุดังกล่าวอยู่ในช่วงของการทำงาน ทำให้ส่งผลต่อการให้บริการนักท่องเที่ยวได้ไม่ทั่วถึง เพราะ เจ้าของโฮมสเตย์ยังคงยึดอาชีพหลักของตนเอง คืออาชีพเกษตรกรรม เนื่องจากมีรายได้ที่แน่นอน ส่วนการทำโฮมสเตย์นั้นให้ถือว่าทำหลังจากการจากเลิกงานเรียบร้อยแล้ว

ตารางที่ 4-30 ระดับอายุของผู้ที่อยู่อาศัยในบ้าน

ระดับอายุ (ปี)	จำนวนหลัง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับอายุ 0-20	5	8	21%
ระดับอายุ 21-60	8	21	54%
ระดับอายุ มากกว่า 60	6	10	26%
		39	100%

ที่มา : แบบสอบถาม, ตุลาคม 2549.

3) เพศของผู้อาศัยในบ้านโฮมสเตย์ จากตารางที่ 4-31 พบว่าเพศของผู้ที่พักอาศัยในบ้านโฮมสเตย์มากที่สุดคือ เพศชาย มีจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 54 ส่วนเพศหญิง มีจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 46 เห็นว่าสัดส่วนของเพศการทำโฮมสเตย์นั้น เพศชาย และเพศหญิงมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน ทั้งนี้ เพราะผู้ชายให้บริการนำเที่ยว ส่วนผู้หญิงคอยช่วยต้อนรับ

ตารางที่ 4-31 เพศของผู้ที่อยู่อาศัยในบ้านโฮมสเตย์

เพศ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ชาย	21	54%
หญิง	18	46%
	39	100%

ที่มา : แบบสอบถาม, ตุลาคม 2549.

4) ประเภทที่พักอาศัย พบว่ามีบ้านพักที่เป็นโฮมสเตย์เป็นประเภทบ้านเดี่ยวชั้นเดียวยกใต้ถุนสูงมีจำนวนมากที่สุด 9 หลัง คิดเป็นร้อยละ 82 และบ้านเดี่ยว 2 ชั้น จำนวน 2 หลัง คิดเป็นร้อยละ 18 จะเห็นว่าบ้านส่วนใหญ่เป็นบ้านเดี่ยวชั้นเดียวยกใต้ถุน เพราะเนื่องจากพื้นที่ศึกษาต่ำ เกิดน้ำท่วม ชาวบ้านจึงนิยมสร้างบ้านยกใต้ถุนสูง และใช้พื้นที่ใต้ถุนเป็นที่เก็บเรือ และของใช้ต่างๆ แสดงในตารางที่ 4-32

ตารางที่ 4-32 ประเภทที่พักอาศัย

ประเภทที่พักอาศัย	จำนวนหลัง	ร้อยละ
บ้านเดี่ยวชั้นเดียวยกใต้ถุน	9	82%
บ้านเดี่ยว 2 ชั้น	2	18%
	11	100%

ที่มา : แบบสอบถาม, ตุลาคม 2549.

ภาพที่ 4-44 ตัวอย่างบ้านเดี่ยวชั้นเดียวยกใต้ถุน

ภาพที่ 4-45 ตัวอย่างบ้านเดี่ยว 2 ชั้น

ที่มา : ถ่ายภาพโดยผู้วิจัย, พฤศจิกายน 2549.

จากภาพที่ 4-44 แสดงประเภทที่พักอาศัยโฮมสเตย์ ที่มีลักษณะเด่นเป็นอาคารไม้ รูปแบบทางสถาปัตยกรรมทรงไทยภาคกลาง และมีอายุกว่า 100 ปี

และภาพที่ 4-45 แสดงประเภทที่พักอาศัย 2 ชั้น เป็นครึ่งอิฐครึ่งปูน มีลักษณะเฉพาะที่โดดเด่นเช่นกัน โดยเฉพาะทางด้านสถาปัตยกรรม ตัวอาคารเป็นสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น และมีอายุการก่อสร้างมากกว่า 80 ปี

5) ลักษณะที่พักอาศัย จากแบบสอบถามพบว่า บ้านไม้จำนวน 8 หลัง คิดเป็นร้อยละ 73 ซึ่งเป็นลักษณะที่พักอาศัยมากที่สุดซึ่งใช้เป็นที่พักแบบโฮมสเตย์ ส่วนลักษณะบ้านครึ่งอิฐ/ ครึ่งไม้ มีจำนวน 2 หลังคิดเป็นร้อยละ 18 และบ้านคสล. พบว่ามีจำนวน 1 หลัง คิดเป็นร้อยละ 9 แสดงในตารางที่ 4-33 ตารางที่ 4-33 ลักษณะที่พักอาศัย

ลักษณะที่พักอาศัย	จำนวนหลัง	ร้อยละ
บ้านไม้	8	73%
บ้านคสล.	1	9%
บ้านครึ่งอิฐ/ ครึ่งไม้	2	18%
	11	100%

ที่มา : แบบสอบถาม, ตุลาคม 2549.

6) จำนวนห้องที่ใช้เป็นห้องพัก เจ้าของโฮมสเตย์จะมีการปรับเปลี่ยนพื้นที่ใช้สอยจากพื้นที่โถง ให้เป็นห้องนอนสำหรับนักท่องเที่ยวโดยมีการเตรียมที่นอน หมอน มุ้งให้ จึงทำให้การนับจำนวนห้องพักในครั้งนี้จะทำการนับพื้นที่โถงเข้าไปด้วย การปรับเปลี่ยนพื้นที่ดังกล่าวเนื่องจากไม่มีห้องว่างให้สำหรับนักท่องเที่ยวใช้เป็นห้องนอน เจ้าของโฮมสเตย์จึงได้ทำการปรับเปลี่ยนพื้นที่ดังกล่าว จากตารางที่ 4-34 ทำให้ทราบว่า จำนวนห้องพัก 1 ห้อง มีจำนวน 5 หลัง คิดเป็นร้อยละ 45 ส่วนจำนวนห้องพักรองลงมาคือ จำนวน 2 ห้อง มี 4 หลัง คิดเป็นร้อยละ 36 และจำนวนห้องพักน้อยที่สุดคือ 3ห้อง และ 6 ห้อง มีจำนวน 1 หลัง คิดเป็นร้อยละ 9

ตารางที่ 4-34 จำนวนห้องที่ใช้เป็นห้องพัก

จำนวนห้อง	จำนวนหลัง	ร้อยละ
1 ห้อง	5	45%
2 ห้อง	4	36%
3 ห้อง	1	9%
4 ห้อง	0	0%
5 ห้อง	0	0%
6 ห้อง	1	9%
	11	100%

ที่มา : แบบสอบถาม, ตุลาคม 2549.

7) จำนวนห้องน้ำ ห้องส้วมในบ้านพักโฮมสเตย์ พบว่า จำนวนห้องน้ำมากที่สุดคือ จำนวน 2 ห้อง มีจำนวนมากถึง 6 หลัง คิดเป็น ร้อยละ 55 ส่วนรองลงมา มีจำนวน 3 ห้อง มีจำนวน 3 หลัง คิดเป็นร้อยละ 27 และจำนวนน้อยที่สุดคือ 1 ห้อง 4 ห้อง มีจำนวน 1 หลัง คิดเป็นร้อยละ 9 ดังตารางที่ 4-35 ตารางที่ 4-35 จำนวนห้องน้ำ ห้องส้วมในบ้านพักโฮมสเตย์

จำนวนห้องน้ำ ห้องส้วม	จำนวนหลัง	ร้อยละ
1 ห้อง	1	9%
2 ห้อง	6	55%
3 ห้อง	3	27%
4 ห้อง	1	9%
	11	100%

ที่มา : แบบสอบถาม, ตุลาคม 2549.

ภาพที่ 4-46 ตัวอย่างห้องน้ำ ห้องส้วมของบ้านโฮมสเตย์

ที่มา : ถ่ายภาพโดยผู้วิจัย พฤศจิกายน 2549

ภาพที่ 4-46 แสดงให้เห็นว่าประเภทของห้องน้ำโฮมสเตย์มี 2 ประเภท คือ 1 เป็นประเภทที่ได้ทำการสร้างต่อเติมภายนอกบ้าน 2 เป็นประเภทที่อยู่ภายในบ้าน แต่ทั้ง 2 ประเภทนี้มีการใช้งานที่แยกกันอย่างชัดเจน คือ มีห้องน้ำ และห้องส้วมแต่ละห้อง เพื่อสะท้อนให้เห็นว่าวิถีชีวิตชาวบ้านของชุมชนในลักษณะการใช้ห้องน้ำห้องส้วมมีการแยกกัน เพื่อความสะดวกในการใช้สอย ส่วนการต่อเติมห้องน้ำ ห้องส้วมภายนอกนั้น ทำขึ้นเพื่อต้องการรับนักท่องเที่ยว ในขณะที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก

8) **พื้นที่ใช้สอยในบ้าน** จากตารางที่ 4-36 พบว่า บ้านพักโฮมสเตย์ทั้งหมด 11 หลัง มีพื้นที่ใช้สอย นอกเหนือจากพื้นที่สำหรับนักท่องเที่ยวใช้นอนแล้ว ยังมีพื้นที่ดังต่อไปนี้ คือ พื้นที่โถง พื้นที่รับแขก พื้นที่สำหรับพักผ่อน พื้นที่สำหรับรับประทานอาหาร และพื้นที่ห้องครัว มีจำนวนทั้งหมด 11 หลัง คิดเป็นร้อยละ 100 (ภาพพื้นที่ใช้สอยในบ้าน แสดงในภาคผนวก ข.)

ตารางที่ 4-36 พื้นที่ใช้สอยในบ้าน

พื้นที่ใช้สอยในบ้าน	จำนวนหลัง	ร้อยละ
พื้นที่โถง	11	100%
พื้นที่รับแขก	11	100%
พื้นที่สำหรับพักผ่อน	11	100%
พื้นที่สำหรับรับประทานอาหาร	11	100%
พื้นที่ห้องครัว	11	100%

ที่มา : แบบสอบถาม, ตุลาคม 2549.

4.3.4.4 การบริการนักท่องเที่ยว

1) จากตารางที่ 4-37 **พื้นที่พักอาศัยสำหรับนักท่องเที่ยว** พบว่า บ้านทั้ง 11 หลัง มีพื้นที่โถงทั้งหมด แต่ส่วนใหญ่พื้นที่ที่เตรียมไว้ให้นักท่องเที่ยวใช้สำหรับนอนก็คือพื้นที่โถงมีจำนวน 10 หลัง คิดเป็นร้อยละ 91 และบ้านพักอีก 1 หลังที่เหลือ คิดเป็นร้อยละ 9 จะใช้ห้องว่างที่ไม่ได้ใช้งานเตรียมให้นักท่องเที่ยวนอน เห็นได้ว่า เจ้าของบ้านโฮมสเตย์มีการปรับเปลี่ยนพื้นที่ใช้สอยโดยใช้พื้นที่โถงของบ้านนำมาเป็นที่พักอาศัยของนักท่องเที่ยวนั้น เนื่องจากไม่มีห้องว่างให้นักท่องเที่ยว และการเตรียมที่นอนทำได้ง่าย ในเวลากลางวันคนในบ้านจะใช้พื้นที่โถงสำหรับ พักผ่อน นั่งเล่น แต่ในเวลากลางคืนพื้นที่ดังกล่าวไม่ได้ใช้ประโยชน์ จึงเป็นการใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์อย่างมาก

ตารางที่ 4-37 พื้นที่พักอาศัยของนักท่องเที่ยว

พื้นที่พักอาศัยของนักท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
พื้นที่โถง	10	91%
ห้องพักว่างในบ้าน	1	9%

ที่มา : แบบสอบถาม, ตุลาคม 2549.

ภาพที่ 4-47 ตัวอย่างพื้นที่โรงใช้สำหรับเป็นที่พักอาศัยของนักท่องเที่ยว

ที่มา : ถ่ายภาพโดยผู้วิจัย, พฤศจิกายน 2549.

จากภาพที่ 47 แสดงให้เห็นว่าพื้นที่ที่เตรียมให้สำหรับนักท่องเที่ยวใช้เป็นที่พักนั้น มี 2 ประเภทด้วยกันคือ 1 พื้นที่โรงซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีขนาดกว้างและใหญ่ เจ้าของบ้านจะทำการเตรียมที่นอน หมอน มุ้ง กางให้นักท่องเที่ยว ส่วนประเภทที่ 2 คือ ห้องว่างที่ชาวบ้านไม่ได้ใช้งาน ภายในห้องจะมีที่นอน หมอน มุ้ง เช่นกัน จะต่างกันว่า จะมีความเป็นส่วนตัวมากขึ้น

2) การเตรียมพื้นที่ใช้สอยเป็นที่พักของนักท่องเที่ยว พบว่ามีการต่อเติมจำนวน 2 หลัง ร้อยละ 18 ส่วนไม่มีการต่อเติม จำนวน 9 หลัง เป็นร้อยละ 82 การต่อเติมที่พักให้นักท่องเที่ยวมี 2 ลักษณะคือ การต่อเติมห้องนอนภายในบ้าน และการต่อเติมตัวอาคารทั้งหลัง ทั้งนี้เนื่องเจ้าของโฮมสเตย์ได้เรียนรู้จากนักท่องเที่ยว ว่ามีความต้องการความเป็นส่วนตัวของนักท่องเที่ยว จึงทำการต่อเติมเพื่อสนองให้กับนักท่องเที่ยว แสดงในตารางที่ 4-38

ตารางที่ 4-38 การเตรียมพื้นที่ใช้สอยเป็นที่พักนักท่องเที่ยว

การเตรียมพื้นที่ใช้เป็นที่พักนักท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
มีการต่อเติม	2	18%
ไม่มีการต่อเติม	9	82%

ที่มา : แบบสอบถาม, ตุลาคม 2549.

3) การให้บริการอาหารของเจ้าของบ้านแก่นักท่องเที่ยว จากตารางที่ 4-39 พบว่าการให้บริการอาหารแก่นักท่องเที่ยวนั้น เจ้าของบ้านทั้งหมด 11 หลังให้บริการอาหาร 2 มื้อ คือ อาหารเช้า อาหารเย็น และอาหารดักบาตรตอนเช้า คิดเป็นร้อยละ 100 การเตรียมอาหารเจ้าของบ้านโฮมสเตย์ทุกหลังมีการปรุงอาหารเอง ไม่ได้ซื้ออาหารสำเร็จให้นักท่องเที่ยวรับประทาน การปรุงอาหารในลักษณะที่หาซื้อได้จากท้องถิ่น ได้แก่ ผัดผัก แกงเขียวหวาน ไข่เจียว เป็นต้น (ดูรายละเอียดภาคผนวก ค.)

ตารางที่ 4-39 การให้บริการอาหารของเจ้าของบ้านแก่นักท่องเที่ยว

การให้บริการอาหารของเจ้าของบ้านแก่นักท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
อาหารเช้า	11	100%
อาหารเย็น	11	100%
อาหารดักบาตรพระตอนเช้า	11	100%

ที่มา : แบบสอบถาม, ตุลาคม 2549.

4.3.4.5 กิจกรรมและการประกอบอาชีพของเจ้าของบ้าน

ในหมู่บ้าน ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ จากตารางที่ 4-40 ซึ่ง มีจำนวน 8 หลัง คิดเป็นร้อยละ 73 นอกเหนือจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรมแล้ว ยังมีอาชีพอื่น ๆ อีก เช่น รับราชการ พนักงานบริษัทเอกชน ทำงานบ้าน และอาชีพที่น้อยที่สุดคือ ค้าขายมีจำนวน 1 หลัง ซึ่งคิดเป็นเป็นร้อยละ 9 การประกอบอาชีพของเจ้าของบ้านมีผลต่อการต้อนรับนักท่องเที่ยว เพราะเจ้าของโฮมสเตย์ทำอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก เนื่องจากมีรายได้ที่แน่นอน ส่วนการทำโฮมสเตย์นั้นไม่สามารถกำหนดรายได้ที่แน่นอนได้ บางเดือนมีนักท่องเที่ยวมาก บางเดือนมีนักท่องเที่ยวน้อย จึงประกอบเป็นอาชีพเสริม

ตารางที่ 4-40 อาชีพของเจ้าของบ้าน

อาชีพ/กิจกรรม	จำนวน(หลัง)	ร้อยละ
เกษตรกรรม	8	73%
งานบ้าน	2	18%
พนักงานบ.เอกชน	3	27%
รับราชการ	3	27%
ค้าขาย	1	9%

ที่มา : แบบสอบถาม, ตุลาคม 2549.

4.3.4.6 มีส่วนร่วมของสมาชิกโฮมสเตย์ในกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในหมู่บ้าน

การจัดการอาหารพบว่าการประกอบอาหาร จัดเตรียมอาหาร และเสิร์ฟอาหาร มีจำนวน 10 หลัง คิดเป็นร้อยละ 91 ส่วนกิจกรรมภายในหมู่บ้านนั้น เจ้าของบ้านได้ให้ความร่วมมือกิจกรรมการจัดงานลอยกระทง งานทอดกฐิน ทั้ง 11 หลัง คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งเป็นงานประเพณีที่สำคัญของชุมชนท่าคา แสดงในตารางที่ 4-41 เห็นได้ว่าเจ้าของโฮมสเตย์ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมทุกหลัง และบางหลังยังคงมีกิจกรรมสาธารณการเกี่ยวน้ำตาล สาธิตการขึ้นต้นตาล ให้กับนักท่องเที่ยวได้ศึกษา การจัดกิจกรรมจะต้องอาศัยความร่วมมือของคนในชุมชนด้วย กิจกรรมที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นประเพณีต่างๆของชุมชน คนในชุมชนได้ให้ความร่วมมือกันอย่างดี ทุกครั้งที่มีการจัดกิจกรรมต่างๆคนในชุมชน จะมาช่วยเหลือ เพื่อให้งานบรรลุสำเร็จไปด้วยดี

ตารางที่ 4-41 การมีส่วนร่วมของสมาชิกโฮมสเตย์ในกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในหมู่บ้าน

การมีส่วนร่วม	จำนวน(หลัง)	ร้อยละ
ประกอบอาหาร	10	91%
จัดเตรียมอาหาร	10	91%
เสิร์ฟอาหาร	10	91%
สาธิตการเกี่ยวน้ำตาลปึก	2	18%
สาธิตการขึ้นต้นตาล	6	55%
งานทอดกฐิน	11	100%
การจัดงานลอยกระทง	11	100%

ที่มา : แบบสอบถาม, ตุลาคม 2549.

นอกเหนือจากความร่วมมือร่วมใจในกิจกรรมภายในหมู่บ้านได้แก่ การประกอบอาหาร การเตรียมอาหาร การเสิร์ฟอาหาร แล้วกิจกรรมที่น่าสนใจซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน ได้แก่ สาธิตการเคี้ยวน้ำตาลปึก การขึ้นต้นตาล และประเพณีของหมู่บ้านที่มีความสำคัญ ได้แก่ งานประเพณีลอยกระทง งานประเพณีทอดกฐิน เป็นต้น ซึ่งเห็นได้ว่ากิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่คนในชุมชนให้ความร่วมมือจัดขึ้น โดยมีองค์การบริหารส่วนตำบลคอยให้การสนับสนุน แสดงในภาพที่ 48-51

ภาพที่ 4-48 สาธิตการเคี้ยวน้ำตาลปึก

ที่มา : ถ่ายภาพโดยผู้วิจัย, พฤศจิกายน 2549.

ภาพที่ 4-49 สาธิตการขึ้นต้นตาล

ภาพที่ 4-50 งานประเพณีลอยกระทง

ที่มา : ถ่ายภาพโดยนายจรูญ เจือไทย, พฤศจิกายน 2546.

ภาพที่ 4-51 งานประเพณีทอดกฐิน

4.3.4.7 การมีส่วนร่วมของสมาชิกโฮมสเตย์ในกิจกรรมการท่องเที่ยวนอกชุมชน

จากตารางที่ 4-42 การมีส่วนร่วมของสมาชิกโฮมสเตย์ในการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวนอกชุมชน มีจำนวน 4 หลัง คิดเป็นร้อยละ 36 ที่มีการนำนักท่องเที่ยวออกไปยังสถานที่บริเวณใกล้เคียง โดยทางเรือและทางรถยนต์ ส่วนการบริการรถรับ ส่งนักท่องเที่ยว พบว่า มีการบริการจัดรถรับ ส่งจากเจ้าของโฮมสเตย์ มีจำนวน 3 หลัง คิดเป็นร้อยละ 27 นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางด้วยรถประจำทางของหมู่บ้านไปยังอ.เมือง แต่เพื่อความสะดวกในการเดินทางควรเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัว นอกจากการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนแล้วยังพบว่า คนในชุมชนที่ไม่ได้เข้าร่วมทำโฮมสเตย์ ยังให้ความร่วมมือในการให้คำแนะนำนักท่องเที่ยวในด้านสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆทั้งภายในชุมชนและภายนอกชุมชน

ตารางที่ 4-42 การมีส่วนร่วมของสมาชิกโฮมสเตย์ในกิจกรรมการท่องเที่ยวนอกหมู่บ้าน

การมีส่วนร่วม	จำนวน(หลัง)	ร้อยละ
นำเที่ยว	4	36%
บริการด้านรถรับ-ส่ง	3	27%

ที่มา : แบบสอบถาม, ตุลาคม 2549.

4.3.4.8 การมีส่วนร่วมของสมาชิกโฮมสเตย์ด้านการตลาด

การมีส่วนร่วมด้านการตลาดนั้น พบว่า มีจำนวน 4 หลัง คิดเป็นร้อยละ 36 ซึ่งทำการประชาสัมพันธ์ให้กับหมู่บ้าน ส่วนการจัดหนักท่องเที่ยววันนั้นมีจำนวน 2 หลัง คิดเป็น ร้อยละ 18 และการติดต่อตัวแทนนั้นไม่มีเลย ทั้งนี้เนื่องจาก การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย , เกษตรจังหวัด และองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคา เป็นผู้สนับสนุนโฮมสเตย์บ้านท่าคา จึงได้ทำการประชาสัมพันธ์ให้กับหมู่บ้าน แสดงในตารางที่ 4-43 ส่วนคนในชุมชนที่ไม่ได้เข้าร่วมทำโฮมสเตย์ทำการประชาสัมพันธ์ให้โดยการนำสินค้าของตัวเองไปขายชุมชนอื่น และแนะนำชักชวนนักท่องเที่ยวให้มาท่องเที่ยวในชุมชนท่าคา

ตารางที่ 4-43 การมีส่วนร่วมของสมาชิกโฮมสเตย์ด้านการตลาด

การมีส่วนร่วม	จำนวน(หลัง)	ร้อยละ
ประชาสัมพันธ์ให้กับหมู่บ้าน	4	36%
จัดหนักท่องเที่ยว	2	18%
ตัวแทนติดต่อของโปรแกรมการท่องเที่ยวและที่พัก	0	0%

ที่มา : แบบสอบถาม, ตุลาคม 2549.

4.3.5 การจัดการด้านการเงิน

จากการสัมภาษณ์คุณจตุฎ เจือไทย(ประธานชุมชนโฮมสเตย์)เกี่ยวกับแหล่งเงินทุน รายรับ และการจัดสรรรายได้ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) แหล่งเงินทุน แหล่งเงินทุนได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ เช่น ปีพ.ศ. 2539การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้จัดสรรงบประมาณ 28 ล้านบาทให้กับหมู่บ้านท่าคาเพื่อนำมาพัฒนาโครงสร้างขั้นพื้นฐาน ได้แก่ การทำถนนลูกรังให้เป็นถนนลาดยางตั้งแต่ปากทางเข้าจนถึงตลาดน้ำท่าคา ก่อสร้างที่จอดรถ ก่อสร้างทางเดินเท้าคอนกรีตบริเวณตลาดน้ำ สร้างสะพานคอนกรีต งานภูมิทัศน์ต่างๆ งบประมาณสนับสนุนให้ชาวบ้านได้เรียนภาษาต่างๆ เพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศ โดยงบประมาณที่จัดให้เพื่อต้องการให้ชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และไม่มีสัญญาผูกมัดกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย หลังจากที่มีการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลท่าคาในปี พ.ศ. 2545 เข้ามาให้การสนับสนุนเรื่องโครงสร้างขั้นพื้นฐานของหมู่บ้าน เช่น ถนน ไฟฟ้า น้ำประปา และสำนักงานเกษตรจังหวัด ให้การสนับสนุนปรับปรุง สร้างห้องน้ำใหม่ แผ่นคอนกรีตทางเดินเข้าสู่บ้านพักโฮมสเตย์แต่ละหลัง และจัดทำแผ่นฉับ โปสเตอร์ นอกเหนือจากหน่วยงานที่กล่าวแล้ว ปัจจุบันชุมชนท่าคาได้จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านหมู่ 2 ต.ท่าคาขึ้น เพื่อเป็นศูนย์กลางการบริหารจัดการให้กับหมู่บ้าน โดยผู้ที่สมาชิกจะต้องนำเงินมาฝากอย่างต่ำ 100 บาท แต่ไม่เกิน 1,000 บาท/เดือน และมีการแบ่งเงินปันผลปลายปี

2) **รายรับ** แบ่งเป็น 2 ทางคือ รายได้จากการให้บริการ และรายได้จากการจำหน่ายสินค้า รายได้จากการให้บริการ เช่น ค่าน้ำชมสถานที่ท่องเที่ยวทั้งภายในชุมชนและนอกชุมชน ค่าเช่ารถไปยังสถานที่ต่างๆบริเวณอำเภอใกล้เคียง ค่าที่พักโฮมสเตย์ เป็นต้น ค่าบริการที่พัก 350 บาท/คน/คืน รายได้จากการจำหน่ายสินค้า เช่น ผลผลิตทางด้านเกษตรกรรม จำพวก ผลไม้ มะพร้าว น้ำตาลมะพร้าว อาหารแปรรูป หัตถกรรมเครื่องจักสาน เป็นต้น สินค้าต่างๆจะนำมาจำหน่ายที่ตลาดน้ำท่าคา จะมีเฉพาะ 2 คำ 7 คำ และ 12 คำ เท่านั้น

3) **การจัดสรรรายได้** จากการสัมภาษณ์รายได้จากการจัดสรรรายได้จากการบริการดังนี้ ค่าที่พักโฮมสเตย์ 350บาท/คน/คืน เป็นราคาที่ยุติธรรม เพราะการทำโฮมสเตย์ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก โดยคิดจากต้นทุนจริง ได้แก่ ต้นทุนค่าอาหาร 3 มื้อ 150 บาท ต้นทุนค่าทำความสะอาดที่นอน ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำ 50 บาท หลังจากหักค่าใช้จ่ายแล้วเจ้าของโฮมสเตย์จะได้กำไรจากการทำโฮมสเตย์เป็นจำนวน 150 บาท เมื่อเทียบกับการประกอบอาชีพรับจ้าง จะเห็นว่ารายได้จากการรับจ้าง 150 บาท/วัน ทำให้เจ้าของบ้านมีความพอใจมาก ถ้าหากว่ารับนักท่องเที่ยวได้มากกว่า 1 คนขึ้นไป ราคาที่พักโฮมสเตย์ 350 บาท เมื่อเทียบกับโฮมสเตย์บริเวณใกล้เคียงนั้นมีราคาใกล้เคียงกันและถูกกว่าโฮมสเตย์ที่อื่น เจ้าของบ้านต้องหักเงินค่าที่พักจำนวนเงิน 100 บาท/หลัง เพื่อเป็นเงินทุนสำรองใช้ในการบริหารต่อไป ได้แก่ ค่าประสานงาน การพัฒนาบุคลากร การต้อนรับเจ้าหน้าที่จากเกษตรจังหวัด การจัดประชุม ใช้เป็นค่าเดินทางไปประชุมกับการท่องเที่ยวของจังหวัด เป็นเงินทุนให้สำหรับบ้านที่ต้องการปรับปรุงโฮมสเตย์ แต่ที่ผ่านมายังไม่มีสมาชิกโฮมสเตย์คนใดใช้เงินทุนนี้ ถ้าสมาชิกต้องการปรับปรุง ต่อเติม ส่วนใดส่วนหนึ่งของบ้าน จะใช้เงินของตัวเองเพราะไม่ต้องการกู้เงินให้เป็นหนี้สิน และต้องการความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทำให้บ้านมีความสะอาด น่าอยู่มากยิ่งขึ้น จากการหักเงิน 100 บาท/ หลัง เจ้าของบ้านทุกหลังได้ให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดี หากไม่มีการเก็บเงินดังกล่าวทำให้การบริการไม่มีความสะดวก และเงินที่เหลือจากการให้บริการแล้ว จะทำการปันผลให้กับสมาชิกโฮมสเตย์ทุกๆ 6 เดือน

ค่าบริการพายเรือลำละ 200 บาท ต้องหักเงินเข้ากองทุนจำนวน 20 บาทเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดูแลเรื่องสิ่งแวดล้อม เช่น การจัดเก็บขยะในแม่น้ำลำคลอง การดูแลต้นลำพู เป็นต้น การหักเงินค่าบริการพายเรือ เจ้าของเรือให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี เพราะทั้งนี้จะต้องอาศัยความร่วมมือจากคนในชุมชน โดยนำเงินดังกล่าวไปให้ผู้ดูแลต้นลำพู เพราะบางครั้งการพายเรือไปชมหิ่งห้อยที่ต้นลำพุนั้น นักท่องเที่ยวส่งเสียงรบกวน ทำให้เกิดผลประโยชน์บางกลุ่ม และความไม่พอใจกับชาวบ้าน จึงทำการจัดสรรเงินดังกล่าวให้ผู้ดูแล เงินที่เหลือจากการเข้ากองทุนจะมีการปันผลให้กับสมาชิกทุกๆ 6 เดือนเช่นกัน

4.3.6 การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

จากการสัมภาษณ์คุณจรรยา เจือไทย กล่าวว่า การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นหน้าที่ของคนในหมู่บ้าน ทั้งนี้ต้องขอความร่วมมือจากนักท่องเที่ยวอย่าทิ้งขยะลงแม่น้ำเพื่อความสะอาด และเป็นระเบียบเรียบร้อย นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดี การจัดเก็บขยะภายในหมู่บ้าน เป็นความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยจะเข้ามาจัดเก็บขยะตามบ้านทุกวัน เข้ามาจัดเก็บขยะตามบ้าน นอกจากนี้สมาชิกจากกองทุนหมู่บ้านซึ่งได้รับมอบหมายให้มีเป็นผู้ดูแลสภาพแวดล้อม ได้แก่ แม่น้ำ ลำ

คลองให้มีการเก็บขยะ เก็บผักตบชวาในลำคลอง และดูแลต้นลำพูซึ่งเป็นที่อยู่ของนึ่งห้อย เพราะถ้าหากต้นลำพูถูกทำลายไป ก็จะทำให้ห้อยไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้

4.3.7 ชีตความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว

จากการสัมภาษณ์และแบบสอบถาม ชีตความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว แยกการพิจารณาออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้

4.3.7.1 ด้านกายภาพ

1) ที่พักอาศัยสำหรับนักท่องเที่ยวมีจำนวน 11 หลัง จากตารางที่ 4-27 พบว่า จำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดที่สามารถรองรับได้คือ 182 คน แต่สถิติที่ผ่านมาเคยรับนักท่องเที่ยวมากที่สุดเป็นจำนวน 140 คน ซึ่งแสดงว่ายังสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้อีก นอกจากนี้พักแบบโฮมสเตย์แล้วยังมีที่พักอาศัยอีกประเภทหนึ่งที่เกิดขึ้น ก็คือ รีสอร์ทมีจำนวน 5 หลัง รองรับนักท่องเที่ยวได้ทั้งหมด 20 คน (แสดงดังภาพที่ 4-30)

2) พื้นที่รองรับนักท่องเที่ยวสำหรับการจัดสัมมนา นักท่องเที่ยวใช้ศาลาเป็นที่จัดสัมมนาสามารถรองรับได้ 80-100 คน

3) พื้นที่จอดรถสำหรับนักท่องเที่ยว สามารถจอดรถได้ 40-50 คัน

4.3.7.2 ด้านสังคม จากการสำรวจเรื่องความพึงพอใจของเจ้าของบ้าน มีความพึงพอใจเป็นอย่างมาก โดยเจ้าของบ้านไม่ได้มีจุดประสงค์หลักที่ต้องการตีค่าออกมาในรูปตัวเงิน ทำเป็นอาชีพเสริมเพื่อให้ส่งเสริมให้ชุมชนมีกิจกรรมต่างๆเกิดขึ้น ค่าตอบแทนที่ได้ก็มีความเหมาะสม ไม่ได้ประกอบเป็นธุรกิจหลัก แต่ต้องการให้นักท่องเที่ยวมาเยี่ยมชุมชน และต้องการพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนักท่องเที่ยวก็ถือว่าเป็นความสุขทางใจอย่างหนึ่ง ความสามารถที่จะรองรับนักท่องเที่ยว พบว่า จำนวนที่นักท่องเที่ยวมามากที่สุดคือ 4 ครั้งต่อเดือน มีจำนวน 5 หลัง คิดเป็นร้อยละ 45 รองลงมาจำนวน 3 ครั้ง มีจำนวน 4 หลัง คิดเป็นร้อยละ 36 และจำนวนน้อยที่สุดคือจำนวน 2 ครั้ง และจำนวน 1 ครั้ง มีจำนวน 1 หลัง คิดเป็นร้อยละ 9 ซึ่งแสดงในตารางที่ 4-44 จำนวนครั้งที่นักท่องเที่ยวมานั้นต้องขึ้นอยู่กับความพร้อมของเจ้าของบ้านด้วย ถ้าหากเจ้าของบ้านไม่มีเวลา รับแขกก็จะทำการส่งแขกไปให้กับบ้านหลังอื่นที่มีความพร้อมมากกว่า การทำโฮมสเตย์จะต้องอาศัยความร่วมมือจากคนในหมู่บ้าน จากการพูดคุยกับคนในหมู่บ้าน ส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดี ทั้งนี้คนในชุมชนเห็นว่า เป็นการสร้างรายได้เสริมให้กับคนในชุมชนทางอ้อม

ตารางที่ 4-44 จำนวนนักท่องเที่ยวใน 1 เดือน

จำนวนนักท่องเที่ยวมาเที่ยวใน 1 เดือน	จำนวนหลัง	ร้อยละ
จำนวน 4 ครั้ง	5	45%
จำนวน 3 ครั้ง	4	36%
จำนวน 2 ครั้ง	1	9%
จำนวน 1 ครั้ง	1	9%

ที่มา : แบบสอบถาม, ตุลาคม 2549.

4.4 ข้อมูลความคิดเห็นจากนักท่องเที่ยว

4.4.1 จำนวนนักท่องเที่ยวในปี พ.ศ.2548-2549

เนื่องจากหมู่บ้านได้ทำการจัดบันทึกจำนวนนักท่องเที่ยวตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 เป็นต้นมา เพื่อรายงานจำนวนนักท่องเที่ยวให้กับสำนักงานเกษตรจังหวัดไว้เป็นข้อมูลนำมาวิเคราะห์หาข้อบกพร่องต่อไป แต่ทางชุมชนไม่ได้ทำการจัดบันทึกจำนวนสมาชิกที่เข้ามาพักอาศัย

จำนวนนักท่องเที่ยวในปีพ.ศ. 2548 มีจำนวนมากที่สุด คือ เดือนสิงหาคม จำนวน 355 คน คิดเป็นร้อยละ 17 เป็นเพราะในช่วงเวลาดังกล่าวเป็นเดือนที่นักเรียนได้เข้ามาศึกษาดูงานของชุมชน มากันในลักษณะเป็นหมู่คณะ จึงทำให้เดือนสิงหาคมจึงมีจำนวนนักท่องเที่ยวมากกว่าเดือนอื่นๆ เฉลี่ยจำนวนนักท่องเที่ยวของปี พ.ศ. 2548 ในแต่ละเดือนพบว่า มีจำนวนนักท่องเที่ยวเฉลี่ย 173 คนต่อเดือน ในจำนวนนี้มีคนพักอาศัยโฮมสเตย์และไม่ได้พักโฮมสเตย์ เพียงต้องการมาเที่ยวภายในชุมชน ทั้งนี้เจ้าของโฮมสเตย์ไม่ได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลเอาไว้ ทำให้ไม่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ และในปีพ.ศ. 2549 เดือนที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวมากที่สุดคือ เดือนมกราคม จำนวน 750 คน คิดเป็นร้อยละ 22 จำนวนนักท่องเที่ยวเดือนนี้มีจำนวนมากกว่าเดือนอื่นๆ เป็นเพราะว่าเป็นช่วงของปีใหม่ นักท่องเที่ยวจากจังหวัดใกล้เคียงเข้ามาท่องเที่ยว การเดินทางมีความสะดวก ใช้เวลาในการเดินทางไม่นาน จึงเป็นสถานที่ที่นักท่องเที่ยวมาเที่ยว เฉลี่ยแล้วจำนวนนักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวต่อเดือน มีจำนวน 288 คน เห็นได้ว่ามีจำนวนมากกว่าปี พ.ศ. 2548 และคาดว่าจะมีจำนวนนักท่องเที่ยวมากขึ้นเพราะศักยภาพของชุมชนที่ยังคงเอกลักษณ์ไว้เป็นอย่างดี ระยะเวลาใกล้เคียงกับกรุงเทพฯ และปริมณฑล ใช้เวลาในการเดินทางน้อยประมาณ 1 ชม. ส่วนผู้วิจัยได้ทำการสำรวจเป็นระยะเวลา 3 เดือน ตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2549 ถึง เดือนธันวาคม พ.ศ.2549 การเก็บข้อมูลจะทำการเก็บข้อมูลเฉพาะนักท่องเที่ยวที่มาพักอาศัยโฮมสเตย์ของบ้านท่าคา มีจำนวนนักท่องเที่ยวที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามมีจำนวนทั้งหมด 69 คน พบว่า เดือนพฤศจิกายนเป็นเดือนที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวมากที่สุดคือ 193 คนคิดเป็นร้อยละ 6 เป็นเพราะว่าช่วงเวลาดังกล่าวเป็นช่วงของสิ้นปี ใกล้ปีใหม่มีนักท่องเที่ยวจึงมาเที่ยวมาก และจะเห็นว่า3 เดือนสุดท้ายของปี พ.ศ. 2549 นั้น จะมีจำนวนนักท่องเที่ยวใกล้เคียงกันเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2548 แต่มีแนวโน้มจำนวนมากกว่า และเป็นช่วงเวลาของการมีวันหยุดเป็นจำนวนมาก ดังแสดงในตารางที่ 4-45

ตารางที่ 4-45 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวหมู่บ้านท่าคา ปีพ.ศ.2548- พ.ศ.2549

เดือน	ปี พ.ศ.			
	2548		2549	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
มกราคม	350	17%	750	22%
กุมภาพันธ์	250	12%	445	13%
มีนาคม	50	2%	161	5%
เมษายน	93	4%	309	9%
พฤษภาคม	140	7%	194	6%
มิถุนายน	114	5%	36	1%
กรกฎาคม	30	1%	164	5%
สิงหาคม	355	17%	522	15%
กันยายน	294	14%	339	10%
ตุลาคม	123	6%	174	5%
พฤศจิกายน	132	6%	193	6%
ธันวาคม	144	7%	169	5%
รวม	2,075	100%	3,456	100%
เฉลี่ย/เดือน	173	-	288	-

ที่มา : แบบรายงานจำนวนนักท่องเที่ยว ของหมู่บ้านท่าคา และแบบสอบถาม

4.4.2 ข้อมูลพื้นฐานของนักท่องเที่ยวที่ได้จากแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ออกแบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว โดยมีการทำทดสอบแบบสอบถามก่อนการทำแบบสอบถามจริง เนื่องจากผู้วิจัยมีข้อจำกัดในเรื่องของเวลา จึงได้ทำการวิจัยโดยทำการเก็บข้อมูลเป็นระยะเวลา 3 เดือน ตั้งแต่เดือน ตุลาคม 2549 ถึง ธันวาคม 2549 โดยมีจำนวนนักท่องเที่ยวที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้เป็นจำนวนทั้งหมด 69 คน เพราะนักท่องเที่ยวต้องการความเป็นส่วนตัวในการมาท่องเที่ยว จำนวนนักท่องเที่ยวที่มากที่สุดคือ เพศหญิงมีจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 63.77 ส่วนเพศชายมีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 36.23 ผลของการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งแสดงใน ตารางที่ 4-46

ตารางที่ 4-46 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยว แยกตามเพศ

เพศ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ชาย	25	36.23
หญิง	44	63.77
รวม	69	100

ที่มา : แบบสอบถาม, ตุลาคม-ธันวาคม 2549.

จากตารางที่ 4-47 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยว จำแนกตามอายุ พบว่า ช่วงอายุที่มากที่สุดคือ ช่วง 20-29 ปี มีจำนวนนักท่องเที่ยว 26 คน คิดเป็นร้อยละ 37.68 รองลงมาคือ ช่วงอายุระหว่าง 30-39 ปี มีจำนวนนักท่องเที่ยว 18 คน คิดเป็นร้อยละ 26.09 และช่วงอายุที่น้อยที่สุดคือ 40-49 จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 10.14 ช่วงอายุระหว่าง 20-29 ปี เป็นช่วงอายุของวัยรุ่น ที่ต้องการความต้องการมัจฉกัยมากกว่าช่วงอายุอื่น และลักษณะของกิจกรรมมีความเหมาะสมกับอายุดังกล่าว

ตารางที่ 4-47 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยว จำแนกตามอายุ

ช่วงอายุ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20 ปี	10	14.49
20-29 ปี	26	37.68
30-39 ปี	18	26.09
40-49 ปี	7	10.14
50 ปีขึ้นไป	8	11.59
รวม	69	100

ที่มา : แบบสอบถาม, ตุลาคม-ธันวาคม 2549.

จากตารางที่ 4-48 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยว โดยจำแนกตามสถานภาพ พบว่าจำนวนนักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพเป็นโสด มีจำนวนมากที่สุดคือ 55 คน คิดเป็นร้อยละ 79.71 รองลงมาคือสมรส จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 17.39 ส่วนสถานภาพที่น้อยที่สุดคือ หย่า/หม้ายจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.90 เห็นได้ว่า สถานภาพของนักท่องเที่ยวที่พบส่วนมากเป็นคนโสด เพราะกิจกรรมเป็นลักษณะที่มีความเหมาะสมกับสถานภาพดังกล่าว

ตารางที่ 4-48 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยว จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
โสด	55	79.71
สมรส	12	17.39
หย่า/ หม้าย	2	2.90
รวม	69	100

ที่มา : แบบสอบถาม, ตุลาคม-ธันวาคม 2549.

จากตารางที่ 4-49 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยว ตามอาชีพ พบว่า อาชีพที่มีจำนวนมากที่สุดคือ อาชีพ พนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 44.93 รองลงมา คือ นักเรียน/ นักศึกษา มีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 21.74 และอาชีพที่น้อยที่สุดคือ รับจ้างทั่วไป มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.90 ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวที่เป็นพนักงานบริษัทเอกชน เดินทางมาจากบริเวณจังหวัดใกล้เคียง ได้แก่ กรุงเทพฯ และปริมณฑล เพราะใช้เวลาในการเดินทางไม่นาน

ตารางที่ 4-49 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยว ตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	10	14.49
พนักงานบริษัทเอกชน	31	44.93
เจ้าของธุรกิจ	3	4.35
พ่อบ้าน/แม่บ้าน	5	7.25
นักเรียน/นักศึกษา	15	21.74
รับจ้างทั่วไป	2	2.90
อื่นๆ	3	4.35
รวม	69	100

ที่มา : แบบสอบถาม, ตุลาคม-ธันวาคม 2549.

จากตารางที่ 4-50 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยว ตามระดับการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษาที่มากที่สุด คือ ระดับปริญญาตรี มีจำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 59.42 รองลงมาคือสูงกว่าปริญญาตรี มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 15.94 และน้อยที่สุดคือ อนุปริญญา/ ปวช., ปวส. มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 4.35 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ระดับปริญญาตรี เนื่องจากระดับการศึกษาปริญญาตรีมีความเข้าใจ และต้องการท่องเที่ยวในกิจกรรมในลักษณะนี้มากกว่าระดับการศึกษาอื่น

ตารางที่ 4-50 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยว ตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษาที่6	6	8.70
มัธยมศึกษาตอนต้น	4	5.80
มัธยมศึกษาตอนปลาย	4	5.80
อนุปริญญา/ปวช., ปวส.	3	4.35
ปริญญาตรี	41	59.42
สูงกว่าปริญญาตรี	11	15.94
รวม	69	100

ที่มา : แบบสอบถาม, ตุลาคม-ธันวาคม 2549.

จากตารางที่ 4-51 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยว ตามระดับรายได้ พบว่า รายได้ที่มากที่สุด คือ มากกว่า 30,001 บาท มีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 20.29 รองลงมา คือ 15,001-20,000 บาท จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 18.84 และน้อยที่สุดคือ 20,001-25,000 บาทจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.90 จะเห็นว่า

รายได้ของนักท่องเที่ยวที่มากกว่า 30,001 บาทนั้น นักท่องเที่ยวไม่ได้ต้องการความหรูหราในการท่องเที่ยว เพราะนักท่องเที่ยวมีกำลังในการจ่าย

ตารางที่ 4-51 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยว ตามระดับรายได้

รายได้	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ไม่มีรายได้	11	15.94
ต่ำกว่า 5,000	5	7.25
5,001-10,000	12	17.39
10,001-15,000	8	11.59
15,001-20,000	13	18.84
20,001-25,000	2	2.90
25,001-30,000	4	5.80
มากกว่า 30,001	14	20.29
รวม	69	100

ที่มา : แบบสอบถาม, ตุลาคม-ธันวาคม 2549.

จากตารางที่ 4-52 แสดงจุดมุ่งหมายในการเข้าพักของนักท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวมีจุดมุ่งหมายในการท่องเที่ยวมากที่สุด ก็คือ เพื่อเรียนรู้วัฒนธรรม มีจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 62.32 รองลงมาต้องการพักผ่อนมีจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 27.54 และจำนวนที่น้อยที่สุดคือ มาดูงานมีจำนวน 7 คน ร้อยละ 10.14 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการมาเรียนรู้วัฒนธรรม มากกว่าการพักผ่อน เพราะชุมชนท่าคามีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่โดดเด่นมาเป็นจุดขาย ซึ่งตรงตามกลุ่มเป้าหมายที่ตั้งเอาไว้ตั้งแต่ต้น ส่วนนักท่องเที่ยวที่มาพักผ่อนนั้นเป็นนักท่องเที่ยวจากกรุงเทพฯ และปริมณฑล เป็นช่วงวันหยุดเสาร์ อาทิตย์

ตารางที่ 4-52 แสดงจุดมุ่งหมายในการท่องเที่ยว

จุดมุ่งหมาย	จำนวน(คน)	ร้อยละ
พักผ่อน	19	27.54
ทัศนศึกษา/ดูงาน	7	10.14
พักระหว่างเดินทาง	0	0.00
เรียนรู้วัฒนธรรม	43	62.32
รวม	69	100.00

ที่มา : แบบสอบถาม, ตุลาคม-ธันวาคม 2549.

จากการสอบถามนักท่องเที่ยวพบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการโฮมสเตย์ ของบ้านท่าคา อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือน ต.ค.- ธ.ค. พ.ศ. 2549 นักท่องเที่ยวให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามมีจำนวน 69 คน ซึ่งได้ผลการเก็บข้อมูลดังต่อไปนี้ แสดงในตารางที่ 4-53

ความเห็นเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ของโฮมสเตย์ อยู่ในระดับพอใจมาก มีจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 62 และรองลงมา อยู่ในระดับไม่พอใจ 14 คน คิดเป็นร้อยละ 20

ความเห็นเกี่ยวกับความสะดวกในการเดินทาง อยู่ในระดับพอใจมาก มีจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 49 รองลงมาพอใจมากที่สุด มีจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 30

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสะดวกในการจองที่พักอาศัย อยู่ในระดับพอใจมาก มีจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 46 และรองลงมาอยู่ในระดับพอใจมากที่สุด มีจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 46

ความคิดเห็นเกี่ยวกับที่พักอาศัย อยู่ในระดับพอใจมากที่สุด มีจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 48 และรองลงมาอยู่ในระดับพอใจมากที่สุดมีจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 45

ความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งชุมชนที่พัก อยู่ในระดับพอใจมาก มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 36 และรองลงมาอยู่ในระดับพอใจมากที่สุดมีจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 35

ความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน อยู่ในระดับพอใจมาก มีจำนวนเท่ากับ 32 คน คิดเป็นร้อยละ 46 และรองลงมาอยู่ในระดับพอใจมากที่สุด มีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 29

ความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวบริเวณใกล้เคียง อยู่ในระดับพอใจมาก มีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 22 และรองลงมาอยู่ในระดับพอใจ มีจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 28

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นอยู่ภายในชุมชน อยู่ในระดับพอใจมาก มีจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 51 และรองลงมาอยู่ในระดับพอใจมากที่สุด มีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 32

ความคิดเห็นเกี่ยวกับประเพณี วัฒนธรรม ของท้องถิ่น อยู่ในระดับพอใจมาก มีจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 52 และรองลงมาอยู่ในระดับพอใจมากที่สุด มีจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 33

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการต้อนรับของคนในชุมชน อยู่ในระดับพอใจมากที่สุด มีจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 67 และรองลงมาอยู่ในระดับพอใจมาก มีจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 28

ความคิดเห็นเกี่ยวกับระยะเวลาในการพัก-ท่องเที่ยว อยู่ในระดับพอใจมาก มีจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 45 และรองลงมาอยู่ในระดับพอใจ มีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 32

ความคิดเห็นเกี่ยวกับราคาที่พัก อยู่ในระดับพอใจมาก มีจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 57 และรองลงมาอยู่ในระดับพอใจมากที่สุด มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 36

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความถี่ของการกลับมาพักที่นี่อีก อยู่ในระดับพอใจมากที่สุด มีจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 46 และรองลงมาอยู่ในระดับพอใจมาก มีจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 41

ตารางที่ 4-53 แสดงความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว

		5	4	3	2	1
ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว		พอใจมากที่สุด	พอใจมาก	พอใจ	พอใจน้อย	ไม่พอใจ
การประชาสัมพันธ์ของโฮมสเตย์	จำนวน	8	43	14	4	-
	ร้อยละ	12%	62%	20%	6%	-
ความสะดวกในการเดินทาง	จำนวน	21	34	12	2	-
	ร้อยละ	30%	49%	17%	3%	-
ความสะดวกในการจองที่พักอาศัย	จำนวน	29	32	7	1	-
	ร้อยละ	42%	46%	10%	1%	-
ที่พักอาศัย	จำนวน	33	31	4	1	-
	ร้อยละ	48%	45%	6%	1%	-
แหล่งชุมชนที่พัก	จำนวน	24	25	17	3	-
	ร้อยละ	35%	36%	25%	4%	-
แหล่งท่องเที่ยวในชุมชน	จำนวน	20	32	16	1	-
	ร้อยละ	29%	46%	23%	1%	-
แหล่งท่องเที่ยวบริเวณใกล้เคียง	จำนวน	15	33	19	1	1
	ร้อยละ	22%	48%	28%	1%	1%
ความเป็นอยู่ภายในชุมชน	จำนวน	22	35	10	1	1
	ร้อยละ	32%	51%	14%	1%	1%
ประเพณี วัฒนธรรม ของท้องถิ่น	จำนวน	23	36	10	-	-
	ร้อยละ	33%	52%	14%	-	-
การต้อนรับของคนในชุมชน	จำนวน	46	19	4	-	-
	ร้อยละ	67%	28%	6%	-	-
ระยะเวลาในการพัก-ท่องเที่ยว	จำนวน	15	31	22	1	-
	ร้อยละ	22%	45%	32%	1%	-
ราคาที่พัก	จำนวน	25	39	4	-	1
	ร้อยละ	36	57	6	-	1
ความต้องการกลับมาพักที่นี้อีก	จำนวน	32	28	8	1	-
	ร้อยละ	46	41	12	1	-

ที่มา : แบบสอบถาม, ตุลาคม-ธันวาคม 2549.